

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Najważniejsze działania w 2021 r.

Ujęcie w kilku słowach 365 dni pracy ponad 2500 pracowników Instytutu Pamięci Narodowej jest zadaniem niewykonalnym. Sprawozdanie, które zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. jesteśmy zobowiązani złożyć, to ponad 700 stron zwartego tekstu. W folderze, który oddajemy w Państwa ręce, przedstawiamy jedynie najważniejsze działania w 2021 r.

Jedną z największych zmian, jakie nastąpiły w Instytucie, było zakończenie kadencji dotychczasowego prezesa dr. Jarosława Szarka. W lutym 2021 r. Kolegium IPN ogłosiło konkurs na szefa Instytutu. Zgłosiło się wówczas pięciu kandydatów. Kolegium zarekomendowało na to stanowisko dr. Karola Nawrockiego, który uzyskał akceptację obu izb parlamentu i po złożeniu ślubowania 23 lipca 2021 r. stanął na czele Instytutu Pamięci Narodowej.

Prezes Nawrocki, przedstawiając swoje założenia, podkreślił chęć dotarcia do szerokiego grona odbiorców, w tym do przedstawicieli młodszego pokolenia. Wymusiło to zmiany w strukturze organizacyjnej Instytutu. Powstało Biuro Nowych Technologii, którego misją jest wejście z ofertą IPN w świat cyfrowy. Zostało powołane Biuro Rzecznika Prasowego, dbające o spójność przekazu medialnego, a dzięki utworzeniu Biura Współpracy Międzynarodowej zyskałmy możliwość efektywniejszego promowania naszej historii poza granicami Polski.

Sztandarowym projektem IPN są „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” – program edukacyjno-memoratywny, który swoim zasięgiem obejmuje 50 krajów świata. Przypominamy w ten sposób o ofierze Polaków, którzy walczyli na wszystkich frontach II wojny światowej. W szczególności upamiętniamy szlak bojowy 1. Dywizji Pancernej gen. Maczka oraz wędrówkę cywilów i żołnierzy, którzy wraz z gen. Andersem wyszli z ZSRS.

Setki publikacji, dziesiątki wystaw, słuchowisk, wykładów i konferencji, godziny spędzone na poszukiwaniu szczątków ofiar totalitaryzmów, żmudna praca archiwistów i prokuratorów, dbałość o godne upamiętnienie bohaterów, działania edukacyjne i popularyzatorskie – to wszystko składa się na dorobek Instytutu Pamięci Narodowej.

Historia łączy nas wszystkich!

Kalendarium najważniejszych rocznic obchodzonych przez Instytut Pamięci Narodowej

STYCZEŃ

27 stycznia

Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu

Konferencja prasowa na temat „Polish-Jewish Studies” – najnowszego periodyku Instytutu Pamięci Narodowej – 21 stycznia 2021

LUTY

14 lutego

79. rocznica przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową

17 lutego

40. rocznica walki o rejestrację Niezależnego Zrzeszenia Studentów

Briefing w 40. rocznicę rejestracji Niezależnego Zrzeszenia Studentów – 17 lutego 2021

MARZEC

1 marca

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Uroczystości upamiętniające żołnierzy wyklętych pod ścianą straceń dawnego więzienia na Mokotowie – 1 marca 2021

16 marca

40. rocznica protestu rolniczego w Bydgoszczy

18 marca

100. rocznica podpisania traktatu ryskiego

24 marca

Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką

KWIECIEŃ

8 kwietnia

80. rocznica śmierci generała
Mariusza Zaruskiego

Premiera biograficznej wystawy
elementarnej *Mariusz Zaruski* –
Gdańsk, 8 kwietnia 2021

13 kwietnia

Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni
Katyńskiej

MAJ

2 maja

100. rocznica wybuchu
III powstania śląskiego, Dzień Flagi
Rzeczypospolitej Polskiej

Prezentacja wystawy *Powstania śląskie
1919–1921* w Krakowie

3 maja

230. rocznica uchwalenia
Konstytucji 3 maja

12 maja

40. rocznica rejestracji
rolniczej Solidarności

CZERWIEC

14 czerwca

Narodowy Dzień Pamięci Ofiar
Niemieckich Nazistowskich
Obozów Koncentracyjnych
i Obozów Zagłady

Otwarcie wystawy *#StolenMemory*
– *Skradziona Pamięć* i uroczyste
przekazanie pamiątki po byłym więźniu
obozów koncentracyjnych – Franciszku
Czaplickim – Warszawa, 14 czerwca 2021

25 czerwca

45. rocznica protestów
robotniczych w czerwcu 1976 r.
w Radomiu, Ursusie i Płocku

28 czerwca

65. rocznica poznańskiego
Czerwca 1956

LIPIEC

11 lipca

78. rocznica zbrodni wołyńskiej,
Narodowy Dzień Pamięci Ofiar
Ludobójstwa dokonanego przez
nacjonalistów ukraińskich na
obywatelach II Rzeczypospolitej
Polskiej

Uroczystości upamiętniające ofiary
zbrodni wołyńskiej –
Warszawa, 11 lipca 2021

12–13 lipca

76. rocznica obławy
augustowskiej

SIERPIEŃ

1 sierpnia

77. rocznica wybuchu
powstania warszawskiego

Uroczystości na Cmentarzu Powstańców
Warszawy na Woli – 1 sierpnia 2021

11 sierpnia

84. rocznica operacji polskiej

15 sierpnia

101. rocznica Bitwy Warszawskiej

28 sierpnia

75. rocznica śmierci bohaterów
polskich – Danuty Siedzikówny
„Inki” oraz Feliksa Selmanowicza
„Zagończyka”

23 sierpnia

Europejski Dzień Pamięci Ofiar
Reżimów Totalitarnych

31 sierpnia

41. rocznica Sierpnia '80
i powstania NSZZ „Solidarność”

WRZESIEŃ

1 września

82. rocznica wybuchu
II wojny światowej

Wręczenie noty identyfikacyjnej
rodzinie st. leg. Ignacego Zatorskiego –
Westerplatte – Gdańsk, 1 września 2021

17 września

82. rocznica agresji
ZSRS na Polskę

27 września

82. rocznica powstania
Polskiego Państwa Podziemnego

PAŹDZIERNIK

14 października

70. rocznica śmierci żołnierzy
Narodowego Zjednoczenia
Wojskowego z patrolu
chor. Stanisława Kakowskiego
„Kaźmierczuka”

Prezes IPN dr Karol Nawrocki odsłonił
tablicę upamiętniającą żołnierzy
Narodowego Zjednoczenia Wojskowego
z ostatniego patrolu „Roja” – Pawłowo
Kościelne, 16 października 2021

15 października

80. rocznica wydania przez
niemieckiego generalnego
gubernatora Hansa Franka
rozporządzenia o karze śmierci
dla Żydów opuszczających
wyznaczone im dzielnice
mieszkalne oraz dla osób
świadomie udzielających
im pomocy

19 października

Narodowy Dzień Pamięci
Duchownych Niezłomnych

27 października

Światowy Dzień Dziedzictwa
Audiowizualnego

LISTOPAD

11 listopada

103. rocznica odzyskania
przez Polskę niepodległości

„Szczurami Tobruku ich zwali...”:
trwała przyjaźń australijsko-polska

WYDARZENIE ONLINE
27 listopada 2021 r.

INSTITUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

SHRINE

27 listopada

80. rocznica obrony Tobruku

Dyskusja „Szczurami Tobruku ich zwali...”
– trwała przyjaźń australijsko-polska –
27 listopada 2021

GRUDZIEŃ

13 grudnia

40. rocznica wprowadzenia
stanu wojennego w Polsce

Światło Wolności w 40. rocznicę
wprowadzenia stanu wojennego –
Warszawa, pl. Józefa Piłsudskiego,
13 grudnia 2021

27 grudnia

103. rocznica wybuchu
powstania wielkopolskiego,
pierwsze obchody Narodowego
Dnia Zwycięskiego Powstania
Wielkopolskiego

Patronaty honorowe

W 2021 r. Instytut Pamięci Narodowej udzielił około **200 zgód** na objęcie patronatem honorowym różnego rodzaju wydarzeń, konkursów, konferencji, wystaw, uroczystości. O udzielenie patronatu występowały do IPN m.in. stowarzyszenia, fundacje, muzea, koła naukowe, organizacje społeczne, szkoły, samorządy, centra kultury.

Instytut Pamięci Narodowej współpracował w 2021 r. z wieloma instytucjami państwowymi, samorządowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, archiwami, muzeami, organizacjami społecznymi, uniwersytetami, szkołami wyższymi, środowiskiem studenckim. Współorganizował lub wspierał różne inicjatywy, m.in. konkursy, konferencje, publikacje, warsztaty, wystawy, filmy, upamiętnienia.

NAGRODY IPN

Nagroda przyznawana
za szczególną aktywność
w upamiętnianiu historii narodu
polskiego w latach 1939–1989,
a także za działalność publiczną
zbieżną z ustawowymi celami IPN.

Kustosz Pamięci Narodowej

W 2021 r. nagrodę otrzymali:
Czesław Nowak, ks. Władysław
Palmowski, Jerzy Giza, Muzeum
Polskie w Ameryce i Zgromadzenie
oo. Redemptorystów posługujących
w Radiu Maryja. Nagrody wręczono
29 czerwca w Zamku Królewskim
w Warszawie.

Semper Fidelis

Honorowe wyróżnienie IPN otrzymują corocznie osoby, instytucje i organizacje społeczne za szczególną aktywność w dziele upamiętniania dziedzictwa polskich Kresów Wschodnich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami. Działalność publiczna tych osób oraz instytucji musi być zbieżna z ustawowymi celami IPN.

W 2021 r. zostali nagrodzeni:
ks. Jan Buras, ks. Adam Przywuski,
Elżbieta Rusinko, Danuta Skalska
oraz Społeczny Komitet Opieki nad
Starą Rossą. Wyróżnienie otrzymali
Maria i Marek Jastrzębscy.
Uroczysta gala wręczenia nagród
odbyła się 8 października w Zamku
Królewskim w Warszawie.

Laureaci nagród „Świadek Historii” dla osób i organizacji spoza Polski w towarzystwie prezesa IPN Karola Nawrockiego. Od lewej: Marco Patricelli (Włochy), Dirk Verbeke (Belgia), Gilles Lapers (Belgia), Helena Sołtys (USA), Andrzej Ruta (Kanada) – Warszawa, 27 października 2021 r. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

„Świadek Historii” dla osób i organizacji spoza Polski **The Witness of History**

Nagroda dla osób i instytucji, które w sposób szczególny pielęgnują pamięć o historii polskiej i dziedzictwie narodowym, pomagając w realizacji ustawowej działalności w obszarach edukacyjnym i naukowym.

Laureaci z 2021 r.: Halina Babińska (Kanada), Gilles Lapers (Belgia), Marco Patricelli (Włochy), Helena Sołtys (USA), Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Kanadzie (Kanada), Dirk Verbeke (Belgia).

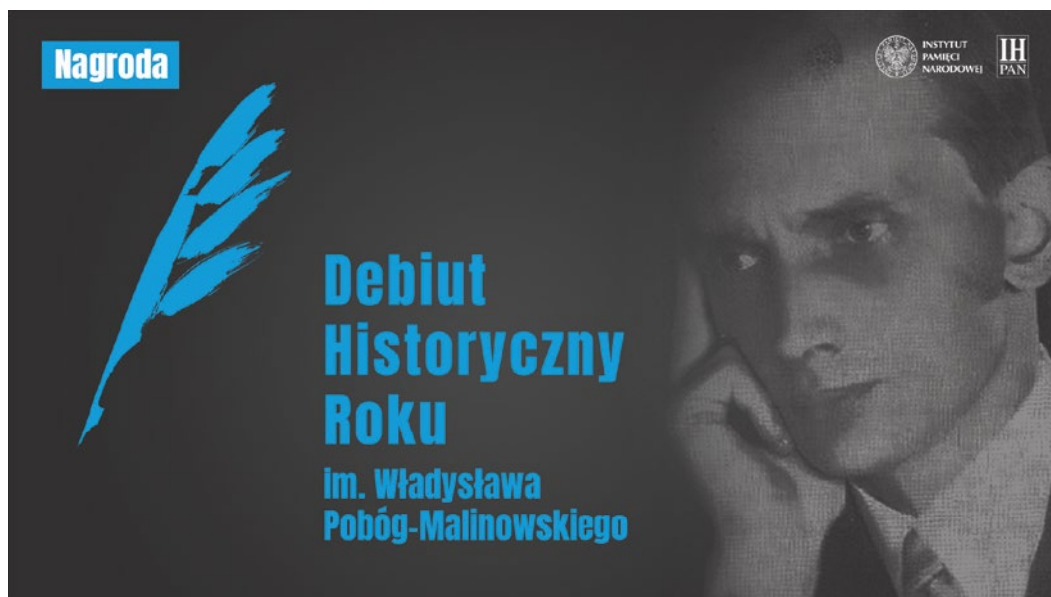
„Świadek Historii” edycje lokalne

Nagroda przyznawana przez oddziały IPN instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym szczególnie zasłużonym dla upamiętniania historii narodu polskiego w regionie oraz wspierającym pion edukacyjny IPN w dziele edukacji historycznej. W 2021 r. oddziały IPN w Katowicach, Krakowie, Poznaniu i we Wrocławiu uhonorowały 31 osób i instytucji.

Ogólnopolski konkurs „Audycja Historyczna Roku”

Celem konkursu jest wyróżnianie i promowanie dokumentalnej twórczości radiowej i filmowej prezentującej najnowszą historię Polski. Do IX edycji zgłoszono 28 filmów i audycji. Finał konkursu odbył się 23 listopada. Jury nagrodziło nagrania w trzech głównych kategoriach, przyznano również wyróżnienia.

Konkurs im. Władysława Pobóg-Malinowskiego „Najlepszy Debiut Historyczny Roku w Zakresie Historii Najnowszej”

Konkurs organizowany przez IPN i Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk. Jego celem jest promowanie wyników prac młodych badaczy zajmujących się najnowszą historią Polski i zachęcanie ich do kontynuowania kariery naukowej. Adresatami konkursu są autorzy prac magisterskich i doktorskich z zakresu historii Polski i Polaków w XX w. Laureaci konkursu otrzymują dyplom pamiątkowy i zyskują możliwość publikacji części lub całości pracy w Wydawnictwie IPN i IH PAN, a także jest im wypłacane honorarium po podpisaniu umowy wydawniczej. W XIV edycji konkursu wzięli udział autorzy prac obronionych między 1 listopada 2020 r. a 31 października 2021 r. Zgłoszono w sumie 20 prac: 10 prac magisterskich i 10 rozpraw doktorskich.

Złożenie kwiatów pod pomnikiem Ofiar Komunizmu w Waszyngtonie –
2 grudnia 2021 r. Fot. Adrianna Garnik (IPN)

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Instytut Pamięci Narodowej w ramach współpracy międzynarodowej kontynuuje działalność naukową, archiwalną, edukacyjną, w zakresie upamiętnień, poszukiwań oraz prowadzenia śledztw.

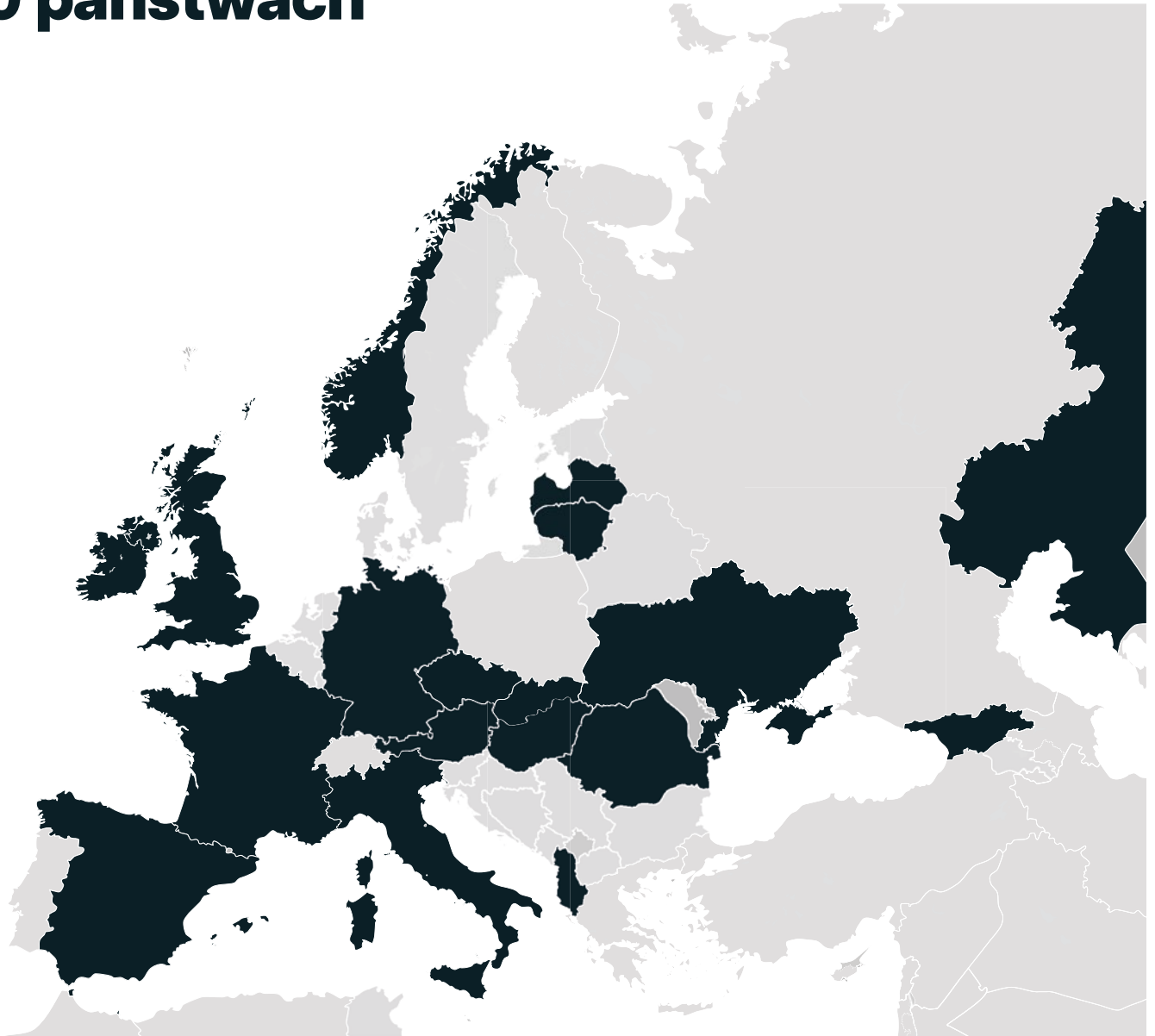
W 2021 r. prezes IPN dr Karol Nawrocki, aby zintensyfikować aktywność IPN na arenie międzynarodowej w zakresie polskiej narracji historycznej, powołał Biuro Współpracy Międzynarodowej.

Jest ono odpowiedzialne m.in. za redagowanie i umieszczanie informacji o działalności Instytutu na anglojęzycznej stronie internetowej i w mediach społecznościowych IPN. Ponadto stanowczo reaguje na zniesławienia pojawiające się w mediach zagranicznych, w tym Rosji, Izraela, USA, Niemiec, Francji, Hiszpanii i Kanady.

Zajmuje się organizacją wydarzeń zagranicznych popularyzujących wiedzę o najnowszej historii Polski. Współpracuje z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, przedstawicielstwami akredytowanymi w Rzeczypospolitej Polskiej, zagranicznymi podmiotami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz organami administracji publicznej innych państw. Monitoruje działalność instytucji partnerskich IPN oraz sprawy będące przedmiotem działania Instytutu za granicą.

Instytut Pamięci Narodowej udziela się na forach międzynarodowych, m.in. w ramach Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia oraz Sieci Instytucji Archiwalnych zajmujących się Aktami Tajnych Służb. Współpracuje z Europejską Siecią Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN).

W 2021 r. IPN prowadził działania międzynarodowe w ponad 20 państwach

EUROPA I AZJA

Albania

- szkolenie w zakresie digitalizacji dla albańskiej instytucji państwowej zajmującej się aktami byłych tajnych służb
- wizyta w IPN albańskich parlamentarzystów, pracowników wymiaru sprawiedliwości oraz przedstawicieli mediów
- podzielenie się doświadczeniami zdobytymi podczas poszukiwań i identyfikacji szczątków ofiar komunizmu

Austria

- przekazanie wystawy IPN *Sąsiedzka krew. Ludobójstwo wołyńsko-galicyjskie 1943–1945* „Forum Polonii” Wspólnocie Polskich Organizacji w Austrii

Czechy

- współpraca z Instytutem Historii Akademii Nauk Republiki Czeskiej, Instytutem Badania Reżimów Totalitarnych w Pradze, Instytutem Polskim w Pradze, Biblioteką Havla w Pradze, m.in. w sprawie publikacji polskiego przekładu monografii

Francja

- współpraca m.in. z Centrum Cywilizacji Polskiej na Sorbonie, Stacją Naukową PAN w Paryżu, Stowarzyszeniem Instytut Literacki „Kultura” w Maisons-Laffitte oraz Towarzystwem Historyczno-Literackim (Biblioteka Polska) przy organizacji konferencji naukowych
- zajęcia edukacyjne w szkole polskiej przy Ambasadzie RP w Strasburgu

Gruzja

- współpraca naukowo-archiwalna, m.in. z Archiwum MSW Gruzji, Archiwum Parlamentu Gruzji
- prace poszukiwawcze IPN w Gruzji
- współpraca w zakresie badań naukowych w ramach Polsko-Gruzińskiej Komisji Historyków
- współpraca w ramach projektu „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” z uniwersytetem w Tbilisi, Muzeum Narodowym, Muzeum Sowieckiej Okupacji Gruzji, Akademią Obrony Narodowej w Gori

Hiszpania

- prezentacja filmu *Niezwyciężeni* i wystawy *Polacy w bitwie o Wielką Brytanię*

Irlandia

- współorganizacja turnieju gry planszowej „Miś Wojtek”

Kazachstan

- współpraca naukowo-archiwalna

Litwa

- współpraca archiwalno-historyczna
- prace poszukiwawcze
- zajęcia edukacyjne

Łotwa

- współpraca przy organizacji prac poszukiwawczych
- zajęcia edukacyjne

Niemcy

- stała współpraca z Centralą Badania Zbrodni Narodowosocjalistycznych w Ludwigsburgu w ramach prowadzonych śledztw
- szkolenia dla nauczycieli polonijnych

Norwegia

- przekazanie materiałów edukacyjnych

Rumunia

- współpraca naukowo-archiwalna, m.in. z Narodowymi Archiwami Rumunii

Słowacja

- współpraca z Ústav Pamäti Národa (ÚPN), kontynuacja projektu badawczego dotyczącego współdziałania polskich i słowackich środowisk opozycyjnych i kościelnych w okresie komunizmu

Ukraina

- współpraca archiwalna z Państwowymi Archiwami Obwodowymi w Chmielnickim, Odessie i Winnicy
- współpraca z Ambasadą Ukrainy w Warszawie, Komisją ds. Upamiętnienia Uczestników Operacji Antyterrorystycznej, Ofiar Wojny i Represji Politycznych (działania zmierzające do rozpoczęcia poszukiwania miejsc pochówku żołnierzy polskich poległych w ramach działań wojennych II wojny światowej oraz ludności cywilnej zamordowanej podczas ludobójstwa dokonanego lub inspirowanego przez członków OUN/UPA)

- współpraca archiwalno-historyczna z wydzielonym Państwowym Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy (HDA SBU)
- współpraca z samorządem Odessy w zakresie poszukiwań
- współpraca z Polskim Towarzystwem Opieki nad Grobami Wojskowymi we Lwowie, dyrekcją Polskiego Cmentarza Wojennego w Kijowie-Bykowni, Ambasadą RP w Kijowie, reprezentantami organizacji polskich na Ukrainie

Uzbekistan

- współpraca z Państwowym Muzeum Ofiar Represji przy Gabinetie Ministrów Republiki Uzbekistanu, Instytutem Historii Akademii Nauk Republiki Uzbekistanu, Państwowym Muzeum „Shaun-sharaf” – części Memoriałowego Kompleksu „Park Zwycięstwa” Muzeum Chwały
- współpraca archiwalno-historyczna z „Uzarchiv” – Archiwum Narodowym Republiki Uzbekistanu
- współpraca z Ambasadą Republiki Uzbekistanu w RP w zakresie poszukiwań nieupamiętnionych miejsc pochówku Polaków w Uzbekistanie
- promocja projektu „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” w Centrum Kultury Polskiej w Uzbekistanie „Świetlica Polska”

Węgry

- współpraca archiwalna z Polskim Instytutem Badawczym i Muzeum w Budapeszcie
- współpraca z węgierskim Komitetem Pamięci Narodowej (NEB)

oraz Archiwum Historycznym Węgierskich Służb Bezpieczeństwa Narodowego (ABTL)

- współpraca z Konsulatem Generalnym Węgier w Gdańsku przy promocji książki Tomasza Kurpiera *Henryk Sławik 1894–1944. Biografia socjalisty*

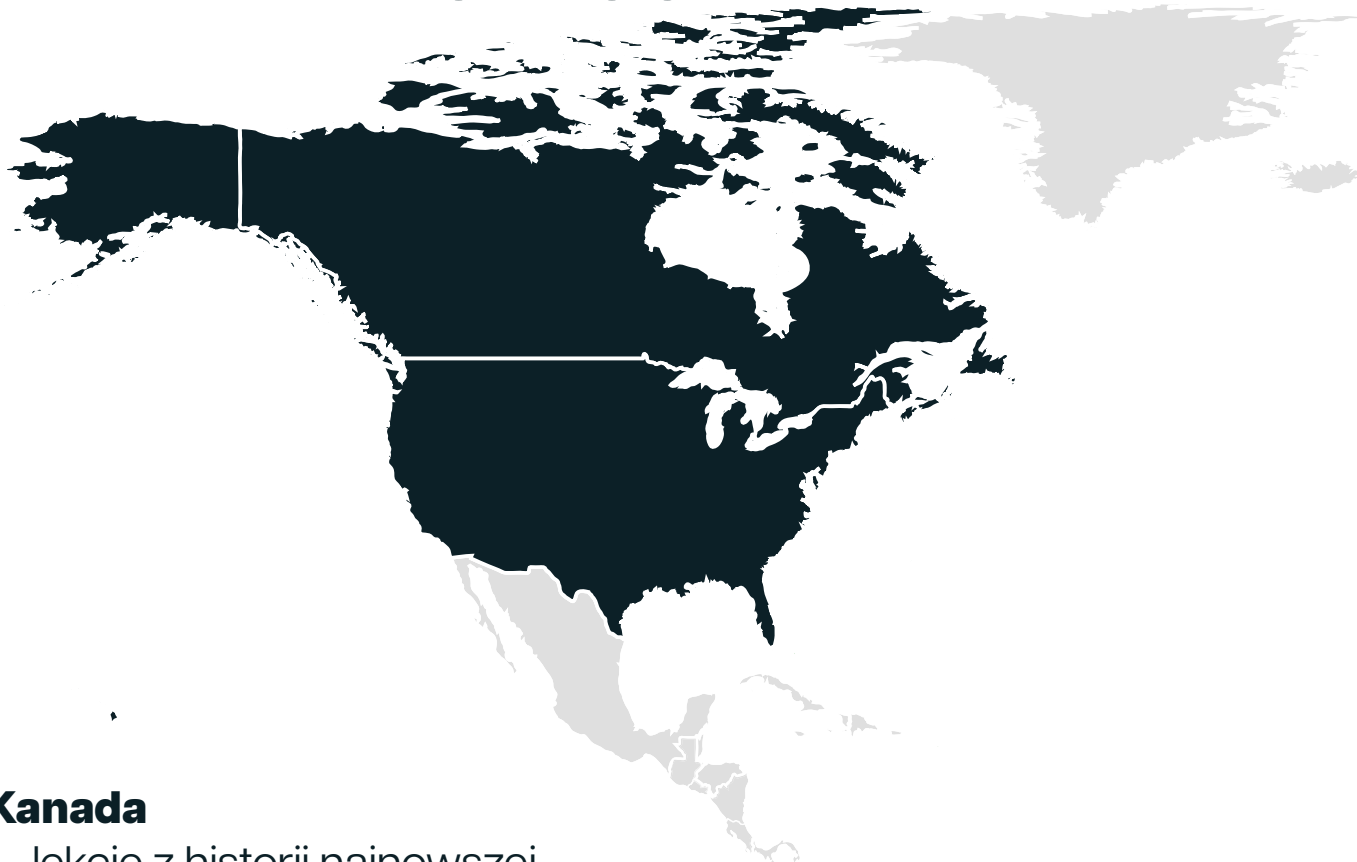
Wielka Brytania

- współpraca naukowa ze Studium Polski Podziemnej w Londynie, Konsulatem Generalnym RP w Manchesterze i Edynburgu

Włochy

- współpraca archiwalna z Papieskim Instytutem Studiów Kościelnych w Rzymie
- współpraca z Apulijskim Stowarzyszeniem Polsko-Włoskim, Instytutem Polskim w Rzymie (prezentacja wystawy *Stefan Wyszyński* podczas V Tygodnia Kultury Polsko-Włoskiej w Bari)

AMERYKA PÓŁNOCNA

Kanada

- lekcje z historii najnowszej

Stany Zjednoczone

- współpraca m.in. z agencją rządową DPAA (Defense Prisoner of War / Missing in Action Accounting Agency), Instytutem Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Stałym Przedstawicielstwem RP przy ONZ, Stowarzyszeniem Weteranów Armii Polskiej w Ameryce (SWAP), Fundacją Pamięci Ofiar Komunizmu (Victims of Communism Memorial Foundation), Kongresem Polonii Amerykańskiej, Związkiem Narodowym Polskim, „Dziennikiem Związkowym”, Biblioteką Polską

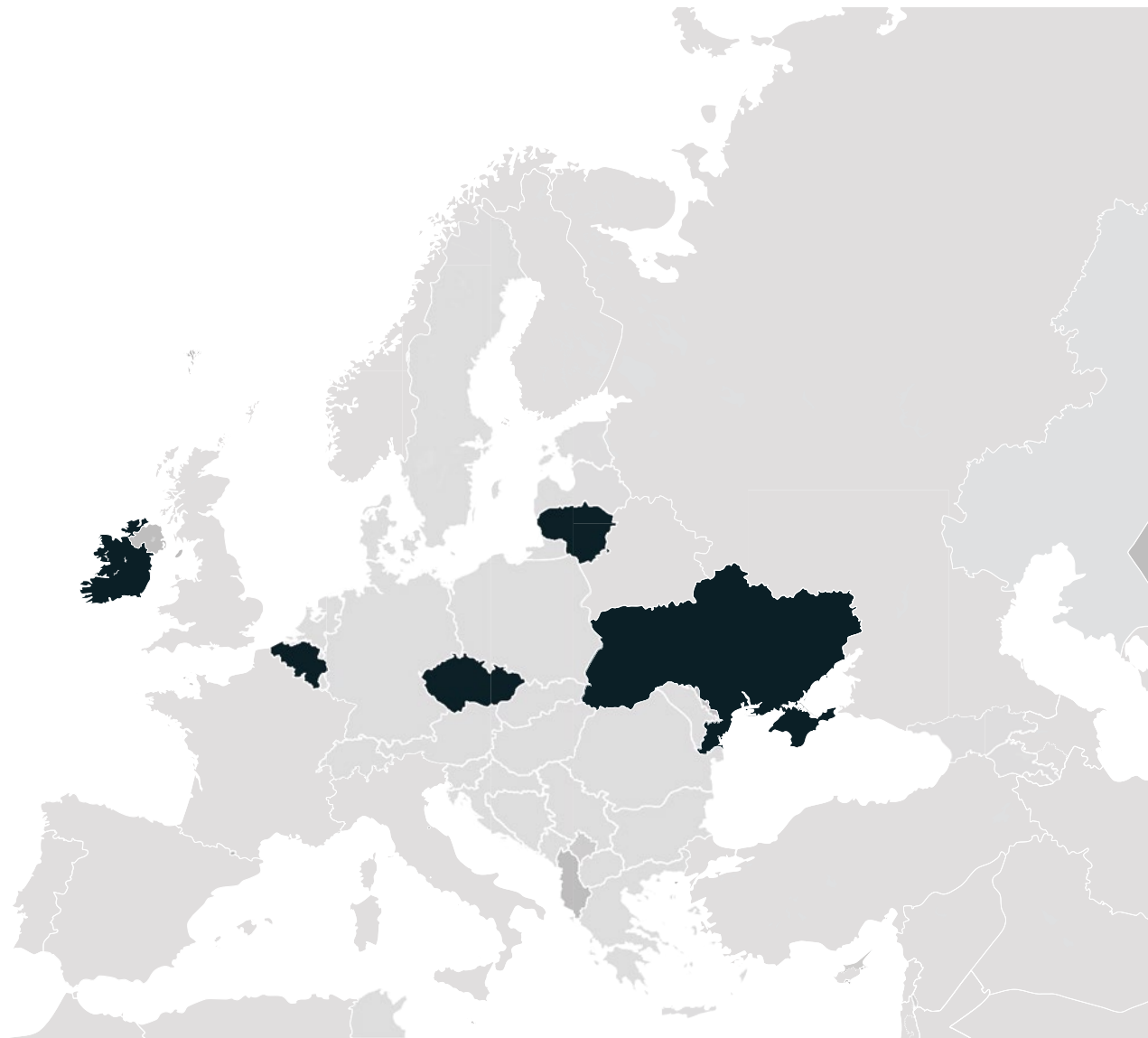
i Muzeum Polskim w Ameryce, Zjednoczeniem Polskim Rzymsko-Katolickim, National WW II Museum, Fundacją Kościuszkowską, Polskim Instytutem Naukowym w Ameryce, Federalnym Biurem Śledczym (FBI), Konsulatami Generalnymi RP w Nowym Jorku, Chicago, Houston

AUSTRALIA

- przygotowanie konferencji polsko-australijskiej *online* „Szczury Tobruku. Trwała przyjaźń polsko-australijska”
- współpraca ze środowiskiem polonijnym w Perth, Federacją Polskich Organizacji w Wiktorii, Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej
- wysyłka materiałów edukacyjnych, nagród i pakietów biegowych na bieg „Tropem Wilczym”
- wysyłka materiałów edukacyjnych nt. Bitwy Warszawskiej
- prezentacja wystawy IPN *Rozkaz nr 00485. Antypolska operacja NKWD na sowieckiej Ukrainie 1937–1938*

W 2021 r. aktywnie funkcjonowały zagraniczne Przystanki Historia – placówki IPN poza granicami kraju

Belgia (Bruksela)

- wystawa i zajęcia dla uczniów

Litwa (Wilno)

- promocja publikacji IPN *Zostali na Wschodzie. Słownik inteligencji polskiej w ZSRS 1945–1991*

Irlandia (Przystanek Historia w przygotowaniu)

- prelekcja *online* dla studentów

Czechy (Zaolzie)

- zajęcia edukacyjne *online* dla uczniów

USA (Nowy Jork, Chicago)

- prezentacja gier edukacyjnych

Ukraina (Żytomierz, Stanisławów)

- warsztaty *online* dla nauczycieli, spotkania edukacyjne

Wielka Brytania (Londyn)

- zajęcia edukacyjne *online*, przekazanie materiałów, wsparcie w organizacji wydarzeń edukacyjnych

USA (Nowy Jork, Chicago)

- prezentacja gier edukacyjnych

Reakcje na zniesławienia (dyfamacje)

Jednym z zadań IPN jest reagowanie na zniesławienia godzące w dobre imię Polski i narodu polskiego. Biuro Współpracy Międzynarodowej przeciwdziała dyfamacjom pojawiającym się w mediach zagranicznych, w tym Rosji, Izraela, USA, Niemiec, Francji, Hiszpanii i Kanady. Na bieżąco monitoruje media zagraniczne, przygotowuje na stronę internetową IPN komunikaty przedstawiające stanowisko Instytutu oraz przesyła korespondencję do redakcji z prośbą o sprostowanie nieprawdziwych informacji. We współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych Instytut Pamięci Narodowej przekazuje materiały edukacyjne w różnych językach do polskich placówek dyplomatycznych za granicą oraz instytucji partnerskich zajmujących się dyfamacjami i zniekształceniami historycznymi.

W 2021 r. procedowano

113 spraw

Najczęstsze zniesławienia to użycie sformułowań: „polskie obozy koncentracyjne”, „obóz koncentracyjny w Polsce”. Błędne określenia pojawiły się m.in. na portalu amerykańskim Action News Jax, na stronie izraelskiej Aish, we „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, w „Korea Times”, „The New Yorker”, „The Sun Newspapers”, RIA Novosti, Neuse News.

Projekty międzynarodowe

„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”

W 2021 r. został zapoczątkowany międzynarodowy projekt memoratywno-edukacyjny „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”. Jego głównym założeniem jest ukazanie wędrówki ponad 116 tys. Polaków cywilów i żołnierzy gen. Władysława Andersa oraz szlaku bojowego 1. Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka. Projekt będzie realizowany w latach 2021–2026.

Jednym z nadrzędnych celów przedsięwzięcia jest edukacja odbiorców zagranicznych oraz prezentowanie historii polskiej na arenie międzynarodowej. Projekt obejmie trzy kontynenty oraz kraje, które przemierzyła armia Andersa. Prezentowane będą związki obywateli poszczególnych państw i społeczności lokalnych z armią Andersa. Poszukiwane są ponadto materiały archiwalne. Jednym z celów jest dotarcie do osób pamiętających wydarzenia lub ich rodzin i przeprowadzenie notacji ze świadkami historii. W miejscach, przez które przechodzili andersowcy, zostanie pokazana wystawa. Ukaże się również wielojęzyczny katalog. Projekt zakłada także godne upamiętnienie żołnierzy polskich i osób cywilnych, których groby są rozsiane po całym świecie, instalację tablic pamiątkowych, pomników i renowację istniejących już upamiętnień. Trwają prace nad portalem tematycznym zawierającym różnorodne projekty multimedialne związane z tym przedsięwzięciem. Przygotowywane są wydawnictwa, takie jak książki,

komiksy czy gry. Planowana jest promocja już istniejących materiałów IPN na temat szlaku bojowego gen. Andersa.

Wizyta delegacji IPN w Uzbekistanie
lipiec 2021 r. Fot. Mikołaj Bujak

W lipcu 2021 r. kierowana przez wiceprezesa IPN dr. Karola Nawrockiego delegacja IPN przebywała w Uzbekistanie, gdzie prowadzono rozmowy z uzbeckimi instytucjami archiwalnymi, naukowymi i muzealnymi w kwestii wymiany dokumentów i organizacji wydarzeń o charakterze naukowym, poświęconych armii Andersa. Przeprowadzono pierwsze notacje ze świadkami historii i odwiedziono miejsca pamięci związane z Polakami. Prezes dr Karol Nawrocki spotkał się ponadto z ambasadorem RP we Włoszech, córką generała – Anną Marią Anders, aby uzyskać patronat Ambasady RP w Rzymie nad realizacją wątków włoskich „Szlaków Nadziei”. Udziałem w projekcie są zainteresowane instytucje partnerskie w Gruzji, Albanii, Francji i Słowacji.

Projekty Międzynarodowe

„Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga”

W styczniu 2020 r. Instytut Pamięci Narodowej sprowadził do Polski rzeźby Samuela Willenberga – świadectwo jego bolesnych przeżyć w niemieckim obozie zagłady w Treblince, a zarazem część światowego dziedzictwa Holokaustu.

W 2021 r. wystawa piętnastu symbolicznych rzeźb, przedstawiających codzienność życia w piekle na ziemi, jakim był obóz w Treblince, została zaprezentowana w Centrum Kultury w Opatowie, Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym „Świątokrzyski Sztetl” w Chmielniku, Państwowym Muzeum na Majdanku oraz w jego oddziałach zamiejscowych: od 1 września w Bełżcu, od 14 października w Sobiborze. Część eksponatów wypożyczono Centralnemu Muzeum Jeńców Wojennych w Opolu. Wystawie towarzyszyły warsztaty edukacyjne oraz pokazy filmów.

Ekspozycję można także obejrzeć w:

www.lastwitness.eu

Wystawa rzeźb „Obraz Treblinki w oczach
Samuela Willenberga” Fot. Sławek Kasper (IPN)

IPN W INTERNECIE I MEDIACH

Instytut Pamięci Narodowej od kilkunastu lat popularyzuje historię Polski w mediach społecznościowych, na portalach internetowych i w mediach. Prowadzi kampanie informacyjno-edukacyjne związane z ważnymi rocznicami, przybliża sylwetki bohaterów polskich. Reaguje na zniesławienia dotyczące historii Polski i narodu polskiego.

Instytut Pamięci Narodowej prowadzi profile w serwisach społecznościowych: Facebook, Twitter, Instagram, YouTube. Swoje konta mają także biura, oddziały i delegatury IPN.

FACEBOOK

profil główny, PL, założony w 2009 r.

70–80

postów miesięcznie

154,6 tys.

osób obserwuje profil IPN
(wzrost o 6,5 proc. do 2020 r.)

10 530 705

zasięg profilu IPN na Facebooku (wzrost o 10 proc. do 2020 r.)

profil główny, ENG, utworzony w 2019 r.

60–70

postów miesięcznie

około 7 tys.

osób obserwuje profil IPN

Największe zasięgi postów w 2021 r.

Akcja społeczna „Poszukiwana ze zdjęcia... Kim jesteś? (Maria Barr)” – 14 marca 2021

**1 mln 306 tys.
zasięgu**

„Chcieli być wolni i wolność sobie zawdzięczać. Po prawie 5 latach niemieckiego terroru chwycili za broń!” – 1 sierpnia 2021

**506 tys.
zasięgu**

„Wanda Półtawska – więźniarka, która przeżyła obóz Ravensbrück” – 2 listopada 2021

**295 tys.
zasięgu**

TWITTER

konto ogólnopolskie, PL, założone w 2009 r.

około 200

tweetów miesięcznie

36 tys.

osób obserwuje konto IPN na TT

konto ogólnopolskie, ENG, założone w 2018 r.

200–300

tweetów miesięcznie

8500

osób obserwuje profil IPN
(wzrost o 1 tys.)

średnio 19 tys.

wyświetleń tweetów dziennie

INSTAGRAM

Od 11 listopada 2021 r. profil IPN zyskał nowy, bardziej atrakcyjny dla młodego odbiorcy wygląd, oparty na formule koloryzowanych zdjęć historycznych

1933

obserwatorów
(pod koniec 2021 r. wzrost
o ponad 15 proc.)

1171

interakcji

2322

zaangażowanie profili

około 120

relacji

1 200 000

zasięg

YOUTUBE

Od 2012 r. IPN prowadzi swój kanał na platformie YouTube, gdzie zamieszcza materiały dotyczące historii i wydarzeń związanych z działalnością IPN, m.in.: filmy dokumentalne, cykliczne programy popularnonaukowe, panele dyskusyjne, promocje książek IPN, spoty i filmy animowane, konferencje prasowe, wykłady i relacje.

IPNtvPL w 2021 r.:

odnotowaliśmy
 21 126 171
wyświetleń kanału

nasi widzowie spędzili
 8 598 392
godzin na oglądaniu naszych filmów

 36 957
osób zasubskrybowało nasz
kanał (łącznie liczba subskrypcji
wyniosła 130 365 osób)

 110
nowych materiałów wideo

IPNtv Konferencje w 2021 r.:

 1749
subskrybentów

Inauguracja nowego cyklu animacji edukacyjnych „Bohaterowie Niepodległej”

Są to krótkie (trwające 4–7 min) filmy animowane w konwencji nawiązującej do współczesnych gier komputerowych oraz animacji 2D o charakterze komiksowym. Animacje są skierowane do młodych odbiorców i w nowoczesny sposób opowiadają zarówno o ludziach powszechnie znanych z kart podręczników najnowszych dziejów Polski, jak i tych bohaterach Niepodległej, których nazwiska dziś często są zapomniane. Scenariusze filmów są oparte na serii wydawniczej broszur IPN „Bohaterowie Niepodległej”, poświęconych polskim bohaterom walk o niepodległość w XX w.

**facebook.com/
ipngovpl**

**youtube.com/user/
IPNtvPL**

**facebook.com/
ipngovplEng**

**youtube.com/c/
IPNtvKonferencje**

**twitter.com/
ipngovpl**

**twitter.com/
ipngovpl_eng**

**instagram.com/
ipngovpl/**

NEWSLETTER W JĘZYKU ANGIELSKIM

Podejmuje bieżące tematy oraz przypomina istotne rocznice czy wydarzenia z najnowszej historii Polski, popularyzuje projekty i materiały edukacyjne, wystawy i publikacje IPN oraz informuje o aktualnej działalności Instytutu.

53

edycje tematyczne

**prawie
1000 odbiorców**

redakcji i dziennikarzy, instytucji naukowych i badaczy, placówek kultury i organizacji społecznych, w tym instytucji polonijnych, urzędów państwowych, platform międzynarodowych oraz przedstawicielstw dyplomatycznych RP za granicą

PORTALE

Podstawowe informacje o strukturze i organizacji IPN, o jego bieżącej działalności są publikowane na stronie internetowej Instytutu ipn.gov.pl, prowadzonej w językach polskim i angielskim. Witryna jest także źródłem wiedzy historycznej, prezentowanej w formie artykułów, dokumentów, zdjęć, grafik czy filmów historycznych.

ipn.gov.pl w 2021 r.:

5 271 193

unikalnych odwiedzin (z jednego adresu IP)

wzrost zainteresowania stroną ipn.gov.pl do

370–470 tys.

unikalnych wejść na stronę miesięcznie, w marcu zaś został pobity rekord: 575 727 unikalnych odwiedzin, co daje prawie 2 miliony odsłon w ciągu jednego miesiąca (1 866 667)

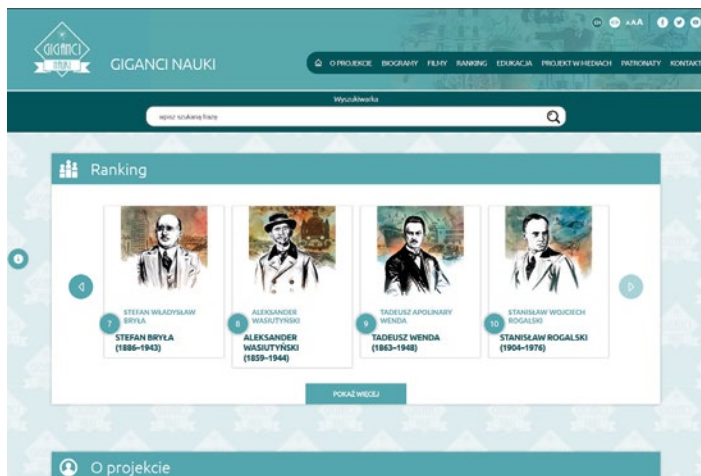
ipn.gov.pl/en – od 2021 r. anglojęzyczna strona internetowa funkcjonuje w zmienionej formie oraz szacie graficznej

705 759

unikalnych odwiedzin (z jednego adresu IP)

Nowe portale uruchomione w 2021 r.

gigancinauki.pl

Strona internetowa w wersjach językowych polskiej i angielskiej, zawiera filmy dokumentalne, materiały edukacyjne, biogramy wynalazców polskich, którzy wnieśli znaczący wkład nie tylko w naukę polską, lecz także światową. Na portalu opublikowano ponad 800 życiorysów ze słownika *Polski wkład w przyrodznawstwo i technikę. Słownik polskich i związanych z Polską odkrywców, wynalazców oraz pionierów nauk matematyczno-przyrodniczych i techniki*, wydane pod redakcją naukową prof. Bolesława Orłowskiego.

bibliografia.ipn.gov.pl

Nowa wersja portalu „Bibliografia Historii Polskiej” powstała dzięki współpracy IH PAN i IPN. W 2021 r. została uzupełniona o kolejne roczniki z lat 2012–2015.

opowiedziane.ipn.gov.pl

Strona internetowa z notacjami, gromadząca relacje z okresu dwudziestolecia międzywojennego, II wojny światowej, aż do momentu obalenia komunizmu. O swoich doświadczeniach mówią żyjący świadkowie historii – znani i nieznani. Portal jest zaprojektowany tak, by odbiorcy mogli w sposób przystępny zapoznać się z materiałami archiwalnymi IPN. Mogą do niego sięgać m.in. naukowcy, nauczyciele, uczniowie, pasjonaci historii czy filmowcy. Portal zawiera 82 notacje (126 godzin nagrań, 85 fotografii).

twarzesolidarnosci.gosc.pl

Zakładka „Dziewięciu z »Wujka«” powstała z okazji 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego i tragicznej pacyfikacji KW „Wujek” w Katowicach. W tekstach przedstawiono okoliczności tego wydarzenia, sylwetki zabitych górników, postawę Kościoła wobec decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego oraz kwestie dotyczące wydania rozkazu strzelania do górników i ukrywania sprawców. Strona powstała we współpracy IPN z tygodnikiem „Gość Niedzielny” i Śląskim Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach. Zawiera 7 tekstów, 9 biogramów oraz 3 galerie fotograficzne i materiały dokumentacyjne związane z tematem.

odgrudniadogrudnia.ipn.gov.pl

Nowy serwis internetowy krakowskiego oddziału IPN „Od grudnia do grudnia... Strajki w Małopolsce 1981–1982” o protestach w stanie wojennym, uruchomiony w 40. rocznicę pacyfikacji strajku w Hucie im. Lenina. Zawiera bazę danych na temat zakładów, miejscowości i osób, które brały udział w strajkach.

Programy internetowe w 2021 r.

Kulisy Historii

Program realizowany dla kanału IPNtv w formie rozmów z historykami oraz publicystami. Prowadzący audycje red. Rafał Dudkiewicz szuka wraz z zaproszonymi gośćmi odpowiedzi na pytanie, jak działa maszyna historii i w jakim stopniu decyzje jednostek zaważyły na losach narodu polskiego.

#Przystanek Książka

Drugi sezon programu internetowego poświęconego książkom, emitowanego na kanale IPNtv. Program ma formę magazynu, w którym są przedstawiane nowości wydawnicze, rozmowy z autorami, opinie i najciekawsze zapowiedzi. Nagrania są realizowane w dużej mierze w oddziałach IPN, aby zwrócić uwagę na dynamikę i specyfikę regionalnej działalności wydawniczej.

Śląsk od Morza do Morza

Cykl audycji, w których dzieje Śląska są punktem wyjścia do dyskusji o historii Polski i Europy; spotkania prowadzi dr Jędrzej Lipski, reżyser i scenarzysta.

Tajemnice Bezpieki

Cykl spotkań z udziałem specjalistów: historyków, politologów i dziennikarzy, prowadzony przez publicystę i politologa Piotra Woyciechowskiego.

Przystanek Historia Online IPN (Poznań)

Cykl rozmów, dyskusji i wykładów, przygotowanych przez pracowników IPN z udziałem gości. Program jest transmitowany lub nagrywany na Przystanku Historia i prezentowany *online* na kanale YouTube, Facebooku i stronie oddziału poznańskiego.

Przystanek Historia Online IPN (Szczecin)

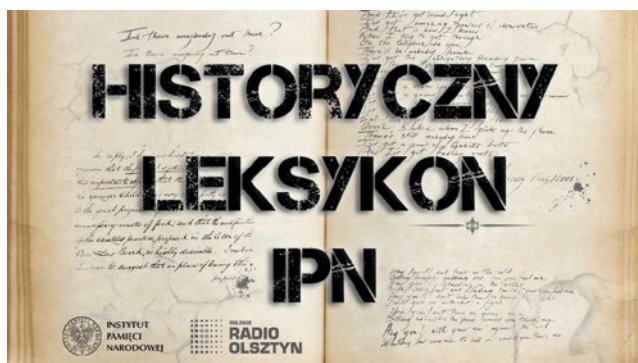
Cykl rozmów, dyskusji i wykładów przygotowanych przez pracowników IPN z udziałem gości. Program jest transmitowany lub nagrywany na Przystanku Historia i prezentowany *online* na kanale YouTube IPNtv oraz na fanpage'u Facebooka Oddziału IPN w Szczecinie.

Audycje radiowe

Przystanek Historia

Cykl audycji realizowany przez Instytut Pamięci Narodowej i Program I Polskiego Radia. Programy z udziałem pracowników centrali i oddziałów IPN były emitowane na antenie radiowej Jedynki co dwa tygodnie. Rozmowy poświęcono rocznicom wydarzeń ważnych dla historii Polski, a także ludziom, którzy tę historię tworzyli. Każda audycja miała formę magazynu, w którym prezentowano recenzje nowo wydanych książek, informacje o ciekawych przedsięwzięciach organizowanych przez IPN oraz nowościach na portalu przystanekhistoria.pl.

Leksykon Historyczny IPN

Cykl codziennych audycji na antenie Radia Olsztyn, powstający we współpracy z Delegaturą IPN w Olsztynie. Od poniedziałku do piątku emitowano odcinki nawiązujące do rocznic historycznych.

Z Myślą o Niepodległej

Cykl audycji przygotowanych przez Polskie Radio Katowice i Oddział IPN w Katowicach, nawiązujących do kalendarza ściennego na rok 2021 wydanego przez katowicki oddział IPN. Na kartach kalendarza przypomniano o najważniejszych wydarzeniach w 1921 r. na Górnym Śląsku: plebiscycie górnośląskim oraz III powstaniu śląskim.

Działo się

Cykl audycji na antenie Polskiego Radia Katowice powstałych we współpracy z katowickim oddziałem IPN.

A To Historia

Cykl audycji na antenie Radia eM powstałych we współpracy z katowickim oddziałem IPN.

Posłuchaj Historii

Cykl audycji na antenie Radia Kraków, poświęconych najnowszej historii Polski, realizowanych we współpracy z Oddziałem IPN w Krakowie.

Doktor Wanda Półtawska. Życie dla życia

Audycja dokumentalna wyprodukowana przez Radio Kraków i Oddział IPN w Krakowie we współpracy ze Stowarzyszeniem Rodzina Więźniarek Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego Ravensbrück, wyemitowana 5 grudnia 2021 r.

Słuchowisko *Władysław Gurgacz. Mężny kapelan Niezłomnych*

Sześcioczęściowa historia kapelana oddziału „Żandarmeria” Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców, wyemitowana na antenie Radia Dobra Nowina Małopolska. Programy zostały przygotowane przez krakowski oddział IPN i Fundację „Osądź mnie Boże...” im. ks. Władysława Gurgacza TJ w Brzeznej.

Bohaterowie Stanu Wojennego

Cykl audycji na antenie Radia Kielce, poświęconych osobom z regionu świętokrzyskiego, które od pierwszych dni stanu wojennego stały się celem ataku reżimu komunistycznego. Scenariusze 52 audycji radiowych przygotował pracownik Delegatury IPN w Kielcach.

A To Historia

Cykl audycji na antenie Radia eM Kielce powstałych we współpracy z kielecką delegaturą IPN.

Nie Tak Dawno Temu

Audycja IPN Szczecin i Radia Szczecin emitowana w każdą niedzielę.

Odkrywamy Historię

Audycje cykliczne na antenie Radia Rodzina realizowane z Oddziałem IPN we Wrocławiu, emitowane co dwa tygodnie.

IPN Odkrywa Karty Historii

Cykl audycji mających na celu przybliżanie historii, emitowanych na antenie Radia Plus Legnica, powstałych we współpracy z Oddziałem IPN we Wrocławiu.

Audycje telewizyjne

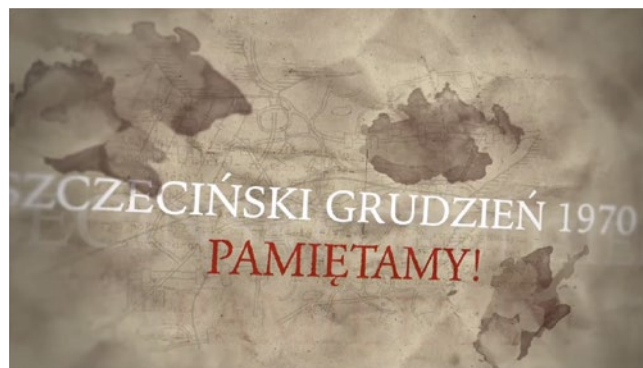
Przystanek Historia

Program telewizyjny, którego producentem jest Instytut Pamięci Narodowej, natomiast realizatorem Telewizja Polska. Każdy odcinek jest poświęcony odrębnemu zagadnieniu, nierzadko budzącemu wielkie emocje wśród Polaków i będącemu tematem wielu sporów. Ponadto są także przedstawiane aktualne wydarzenia organizowane przez IPN. Każdy odcinek programu jest emitowany cztery razy. Poza premierą w TVP Historia co dwa tygodnie, jest powtarzany na trzech kanałach: TVP Historia, TVP 3 oraz TVP Polonia.

Taśmy Bezpieki

Program został zrealizowany we współpracy z redaktorem Cezarym Gmyzem, który był również autorem scenariuszy poszczególnych odcinków i prowadził audycję. Został wyprodukowany na podstawie filmowych materiałów archiwalnych oraz innych dokumentów pochodzących z Archiwum IPN. Integralną częścią każdej audycji są dyskusje publicystyczne przeprowadzane z udziałem ekspertów z IPN oraz innych znawców tematyki.

Epitafium Ofiar Grudnia '70

Cykl etiud dokumentalnych przygotowanych we współpracy Oddziału IPN w Gdańsku z TVP 3 Szczecin. Program składa się z dziewięciu odcinków, które były emitowane od 9 do 17 grudnia na antenie TVP 3 Gdańsk. W nagraniach wykorzystano materiały archiwalne IPN, relacje świadków wydarzeń oraz wypowiedzi historyków.

Przystanek Historia

Cykl audycji powstałych we współpracy Delegatury IPN w Kielcach i TVP 3 Kielce.

Historia Każdego Dnia

Stała współpraca Oddziału IPN w Poznaniu i TVP 3 Poznań przy powstawaniu programów omawiających ważne z perspektywy Wielkopolski wydarzenia historyczne, postaci i miejsca w formie krótkich informacji – kartek z kalendarza.

Dzieci Wołynia

10 odcinków audycji wyemitowanych na antenie TVP 3 Szczecin, poświęconych osobom, które przeżyły zbrodnię OUN/UPA na Wołyniu. Program został wyprodukowany przez TVP S.A. we współpracy z Oddziałem IPN w Szczecinie.

Minuta w Przeszłość

Cykl reportaży, w których są odkrywane nieznane karty historii Dolnego Śląska, z udziałem naukowców z wrocławskiego oddziału IPN. Program został wyemitowany na antenie TVP 3 Wrocław.

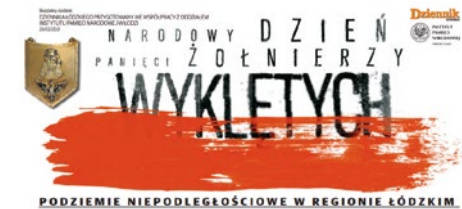
13 grudnia 2021 r.
w Teatrze Polskim
w Warszawie odbył
się koncert „Po co nam
wolność?” zorganizowany
przez IPN. Parterem
wydarzenia była TVP.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Dodatki prasowe

W 2021 r. ukazało się ponad

80 materiałów

w prasie ogólnopolskiej i lokalnej (dodatki, artykuły) związanych z ważnymi rocznicami historycznymi, przygotowanych przez pracowników centrali i oddziałów IPN.

Opowiadamy Polskę światu

W 2021 r. Instytut Pamięci Narodowej po raz kolejny został partnerem projektu „Opowiadamy Polskę światu” zainicjowanego przez Instytut Nowych Mediów. W ramach tego przedsięwzięcia naukowcy, historycy i politycy dzielą się w światowych mediach swoimi przemyśleniami na temat najnowszej historii Polski. Teksty zostały przetłumaczone na kilka języków i zamieszczone w mediach kilkudziesięciu krajów, na większości kontynentów. We Francji ukazały się w dodatku „Spécial Pologne” w dzienniku „L’Opinion”. Zostały również opublikowane w miesięczniku opinii „Wszystko Co Najważniejsze” oraz na stronie internetowej wszystkoconajwazniejsze.pl.

W kolejnych odsłonach projektu ukazały się teksty prezesów IPN: dr. Jarosława Szarka *Tradycja 3 maja należy do polskiej duszy, Polscy innowatorzy zmienili świat* oraz dr. Karola Nawrockiego *Polska. Jej drugie imię to Historia, Polski gen wolności, Czołgi przeciwko Solidarności*.

ARCHIWUM IPN

Archiwum IPN gromadzi, opracowuje
i udostępnia materiały dotyczące losów narodu polskiego i obywateli
polskich innych narodowości w latach 1917–1990.

Instytut przejął akta komunistycznych organów bezpieczeństwa
i dokumenty niemieckich władz okupacyjnych z czasów II wojny
światowej. Uzupełnieniem zbiorów są kolekcje pozyskane z instytucji
polonijnych, archiwów zagranicznych i dary osób prywatnych.

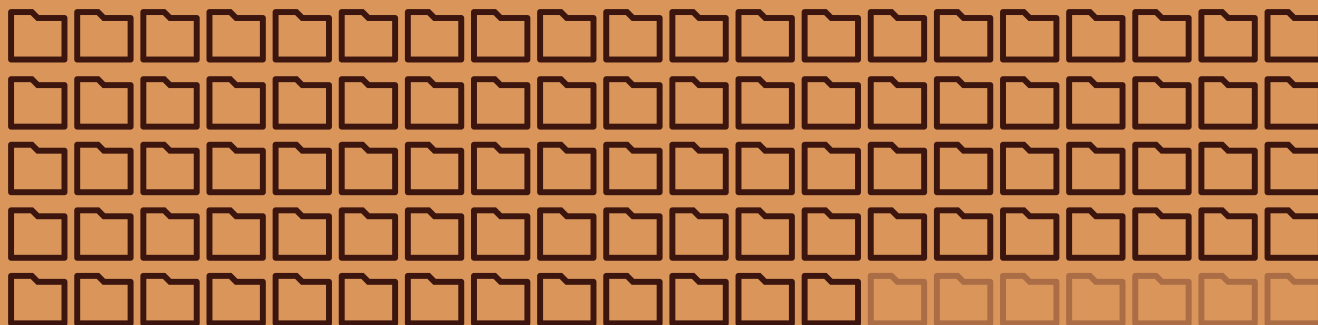
Mogą z nich korzystać m.in. ofiary represji oraz naukowcy,
dziennikarze i instytucje publiczne.

W 2021 r.

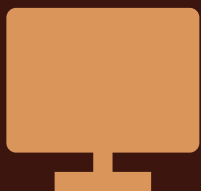
pozyskano

**227 metrów bieżących
archiwaliów**

dzięki czemu zasób osiągnął

**prawie 93 kilometry
bieżące akt**

Cyfrowe Archiwum wzbogaciło się o

**ponad pół
milion
nowych
rekordów**

dodano nowe funkcjonalności, m.in. w

**module
DigiArch**

umożliwiające wnioskodawcom korzystanie
z cyfrowych kopii dokumentów

internetowy inwentarz archiwalny powiększył się łącznie o

**ponad
141 tys. nowych
rekordów**

i liczy ponad

2,4 mln opisów

swoje zbiory powierzyło Instytutowi

327 darczyńców

wykonano kopie

**prawie 53 tys.
jednostek
archiwalnych**

zdigitalizowano też

**ponad 34 tys.
fotografii**

w sumie Repozytorium Cyfrowe zawiera
wersje elektroniczne

**ponad
565 tys.**

jednostek archiwalnych

wykonano

**1,3 mln
skanów kart
kartotecznych**

przyjęto prawie

**66 tys.
nowych wniosków**

zrealizowano ich prawie

67 tys.

w tym są ujęte wnioski wszczęte przed 2021 r.

w tym

**około 43 proc.
(93 309 jednostek
archiwalnych)**

w formie elektronicznej

wykonano

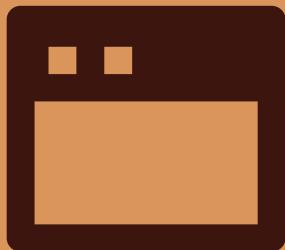
**ponad 349 tys.
kwerend**

w związku z 40. rocznicą wprowadzenia stanu wojennego opublikowano

**internetową bazę
danych dotyczącą
osób**

internowanych przez władze komunistyczne

Uruchomiono nową aplikację **pliki.ipn.gov.pl**, umożliwiającą zdalne udostępnianie wnioskodawcom cyfrowych kopii akt. W ramach wniosku realizowanego przez pion archiwalny użytkownik może otrzymać cyfrowe kopie akt, bez konieczności składania wizyty w czytelni IPN. Z tej formy udostępniania korzystają naukowcy i dziennikarze, gdyż w ich wypadku ustawa o IPN nie wymaga udostępnienia dokumentów w siedzibie Instytutu. Aplikacja jest też wykorzystywana przez pracowników pionu do wewnętrznej wymiany plików oraz do przekazywania kopii w ramach realizacji wniosków służbowych.

W 2021 r. przez **pliki.ipn.gov.pl** udostępniono

ponad 26 tys.

zdigitalizowanych jednostek archiwalnych.

Formularze wniosków o udostępnienie dokumentów i informacje o zasadach ich realizacji można znaleźć pod adresem

ipn.gov.pl/formularze

Krzyż Wolności i Solidarności

Odznaczenie ustanowione przez Sejm RP 5 sierpnia 2010 r. Krzyż jest nadawany przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Zadaniem Archiwum IPN jest przygotowanie dokumentacji, koordynacja działań związanych z przyznawaniem odznaczenia i publikacja biogramów osób uhonorowanych KWiS.

W 2021 r. do Kancelarii Prezydenta RP skierowano

501 wniosków

o nadanie odznaczenia Krzyż Wolności i Solidarności. Podczas

56 uroczystości

zorganizowanych w kraju i za granicą prezes IPN i jego zastępcy wręczyli

752

Krzyże Wolności i Solidarności.

Informacje o działaczach opozycji antykomunistycznej
odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności zawiera
portal internetowy

odznaczeni- kwis.ipn.gov.pl

Można tam znaleźć **6180 biogramów** opracowanych
przez archiwistów IPN. W 2021 r. dodano

1041 notek biograficznych

Archiwum Pełne Pamięci

Jeden z ważniejszych projektów Archiwum IPN, uruchomiony w maju 2017 r. Instytut Pamięci Narodowej zaprasza wszystkich do współpracy w zakresie upamiętniania losów Polski i Polaków. Zachęca do wydobycia ze zbiorów domowych dokumentów ukazujących ważne wydarzenia z dziejów Polski i tych przedstawiających szerzej nieznane lub

zapomniane historie rodzinne oraz podzielenia się nimi z innymi osobami za pośrednictwem Instytutu.

Więcej na:

archiwumpamieci.pl

W 2021 r. swoje zbiory powierzyło Archiwum IPN

327 darczyńców

(prawie o jedną trzecią więcej niż w 2020 r.).

Wśród przekazanych kolekcji znalazły się m.in.: zbiór fotografii Henryka Śmigacza, dokumentujący okres II wojny światowej i stanowiący ciekawy materiał do badań fotografii wojennej; archiwum rodziny Walkowskich ukazujące historię polskich kresowych rodzin ziemiańskich; zbiór Stanisława Wardy zawierający m.in. prasę solidarnościową, plakaty i ulotki z wyborów w 1985 i 1989 r. oraz fotografie z lat 30., 40. i 50. XX w.

Centrum Informacji o Ofiarach II Wojny Światowej

Centrum działa w ramach Archiwum IPN od 2014 r. W swojej działalności korzysta przede wszystkim z materiałów archiwalnych po byłej Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz zbioru akt wschodnich. Wykorzystywane są również zawarte w użytkowanej przez IPN elektronicznej kopii bazy Arolsen Archives dane, dotyczące więźniów obozów koncentracyjnych, ofiar gestapo, robotników przymusowych i osób deportowanych w czasie II wojny światowej, oraz materiały przejęte z Ośrodka „Karta” w ramach

kontynuacji dokumentacyjno-badawczego programu „Indeks Represjonowanych”. Głównym zadaniem Centrum jest prowadzenie kwerend oraz udzielanie kompleksowych informacji na podstawie zgromadzonego zasobu archiwalnego, dokumentującego losy Polaków i osób innych narodowości poddanych represjom niemieckim i sowieckim w latach 1939–1956.

Do Centrum może zwrócić się każdy, kto chce poznać losy swoich bliskich: **ofiary@ipn.gov.pl**.

W 2021 r. Centrum przyjęło

12 397 zapytań

i udzieliło

13 329 odpowiedzi

zawierających zarówno informacje uzyskane w wyniku przeprowadzonych kwerend, jak i dane oraz adresy innych, polskich i zagranicznych, archiwów, w których mogą znajdować się wiadomości o poszukiwanych osobach.

Więcej:

ofiary.ipn.gov.pl

Popularyzacja i edukacja

„Niepodlegli na obczyźnie” – dni otwarte dla szkół w Archiwum IPN przy ul. Kłobuckiej 21 w Warszawie – 25–26 października 2021 r. Fot. Karol Starowicz

W 2021 r. Archiwum IPN przygotowało nowe wydawnictwa o charakterze naukowym i popularyzacyjnym, m.in. tom artykułów poświęconych dokumentom pozyskanym w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci. Kontynuowano cykl konferencji naukowych: z okazji Światowego Dnia Dziedzictwa Audiowizualnego oraz Educare necesse est...

W Kijowie zaprezentowano przygotowaną przez Archiwum wystawę poświęconą **Julienowi Bryanowi**.

Pion archiwalny wspiera również kampanię Arolsen Archives pod hasłem #StolenMemory. Jej celem jest zwrot rodzinom pamiątek po ofiarach represjonowanych przez Rzeszę Niemiecką oraz popularyzacja wiedzy na temat ludzi, którzy stracili życie w niemieckich obozach koncentracyjnych.

W 2021 r. w ramach akcji uroczyscie przekazano **przedmioty spadkobiercom sześciu ofiar represji niemieckich**.

EDUKACJA

Biuro Edukacji Narodowej IPN upowszechnia wiedzę o najważniejszych wydarzeniach i rocznicach z porzeczowej oraz najnowszej historii Polski.

Organizuje m.in.: lekcje, konkursy, wykłady, warsztaty, debaty, pokazy filmów, konwersatoria, seminaria, rajdy, gry miejskie związane z miejscami pamięci. Prezentuje wystawy historyczne w kraju i za granicą. Zbiera relacje świadków historii, które udostępnia na portalu opowiedziane.ipn.gov.pl.

Podjevnuje działania z wieloma placówkami muzealnymi krajowymi i zagranicznymi instytucjami popularyzującymi historię najnowszą.

W całej Polsce działają centra edukacyjne „Przystanek Historia”, gdzie odbywają się dyskusje o filmach i książkach, warsztaty i spotkania ze świadkami historii.

Seminaria i szkolenia dla nauczycieli

W 2021 r. IPN kontynuował współpracę z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Nauki oraz jednostkami mu podległymi w całej Polsce – Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, kuratoriami oraz regionalnymi ośrodkami doskonalenia nauczycieli. Podejmowano wspólne inicjatywy z instytucjami zajmującymi się wspieraniem rozwoju pedagogów poza granicami kraju, m.in. Ośrodkiem Rozwoju Edukacji poza Granicami Kraju oraz Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, a także działania skierowane do zagranicznych nauczycieli historii.

Oferta IPN była przeznaczona głównie dla nauczycieli przedmiotów humanistycznych. Organizowano konferencje, sesje, wykłady, warsztaty i kursy (w tym metodyczne), a także cykle seminaryjno-warsztatowe. Spotkaniom z nauczycielami zawsze towarzyszyła prezentacja oferty edukacyjnej IPN.

W 2021 r. IPN zorganizował 92 seminaria/szkolenia dla nauczycieli w całej Polsce, m.in.:

- 13 grudnia roku pamiętnego – **140 uczestników**
- Akademia Młodego Polaka – **około 200 uczestników**
- Historia w edukacji wczesnoszkolnej – **64 uczestników**
- Odbudowa polskiej państwowości w latach 1918–1921. 100-lecie powstań śląskich 1919–1920–1921 – **około 100 uczestników**

Wystawy

W 2021 r. wystawy IPN przypomniły o **3 ważnych rocznicach**: 100. rocznicy podpisania traktatu ryskiego, 40. rocznicy powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” oraz 45. rocznicy Czerwca 1976.

Otwarcie wystawy IPN Gorzki pokój. Traktat ryski 1921 r. – Zamek Królewski w Warszawie, 15 marca 2021 r. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Wystawy

135 nowych wystaw

najważniejsze z nich to:

- *Gorzki pokój. Traktat ryski 1921 r.*
- *Tu rodziła się opozycja. Między Czerwcem '76 a Sierpnieniem '80*
- *Tu rodziła się Solidarność rolników*
- *Pokolenie Baczyńskiego*

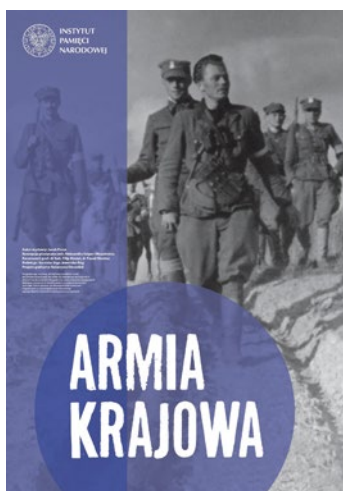
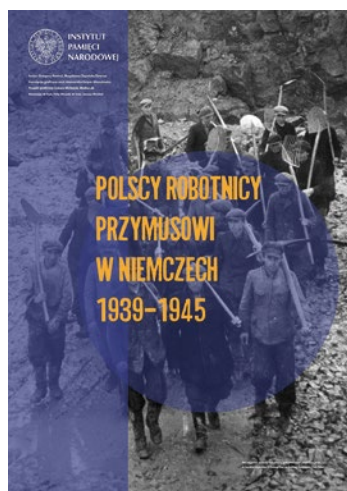
Otwarcie wystawy *Pokolenie Baczyńskiego* –
Warszawa, 27 września 2021 r. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

16 nowych wystaw elementarnych

9 wystaw

w ramach projektu Wystawy Elementarne IPN m.in.:

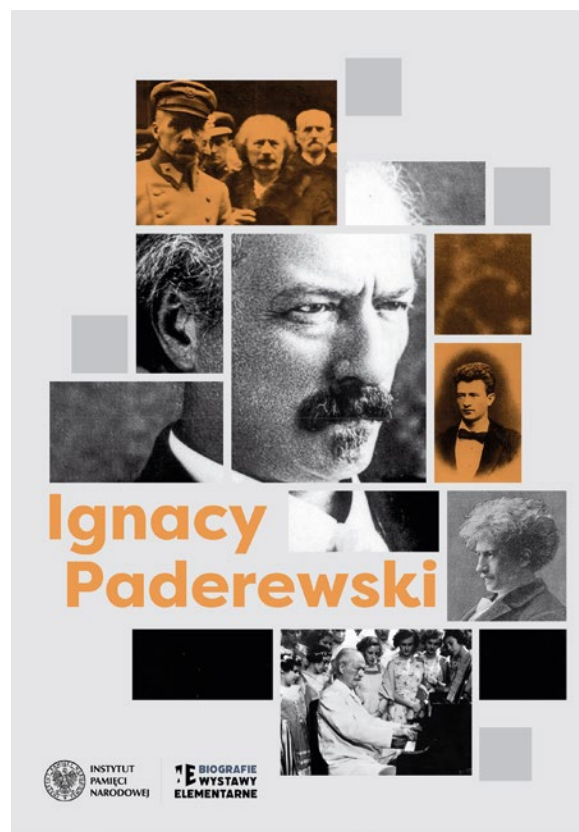
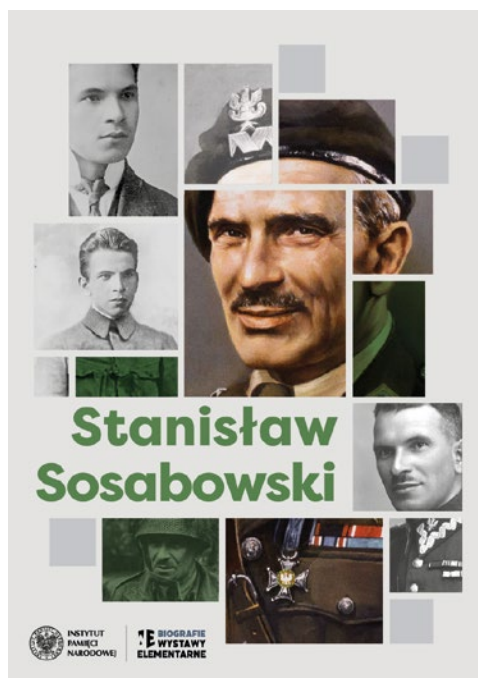
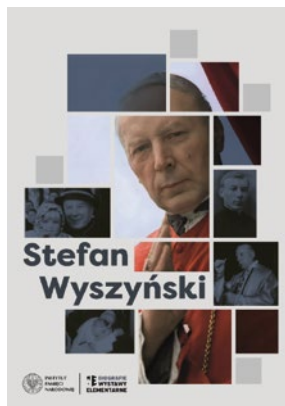
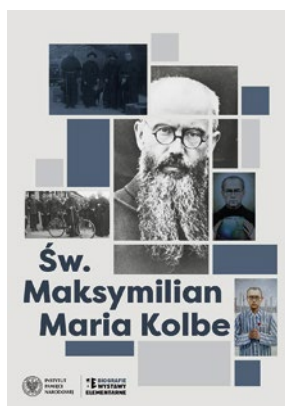
- *Armia Krajowa*
- *Cichociemni PL*
- *Zbrodnie niemieckie i sowieckie na Polakach 1939–1945*
- *Polscy robotnicy przymusowi w Niemczech 1939–1945*

7 nowych wystaw

w ramach projektu Biografie Elementarne IPN, m.in.:

- *Ignacy Paderewski*
- *Św. Maksymilian Maria Kolbe*
- *Stanisław Sosabowski*
- *Stefan Wyszyński*

Poza granicami Polski zaprezentowano:

10 wystaw

m.in. w:

- Bari we Włoszech (14–22 października 2021 r.) – biograficzna wystawa elementarna *Stefan Wyszyński* w wersjach polskojęzycznej oraz włoskojęzycznej
- Centro de Estudios w Borja w Hiszpanii (27 listopada – 17 grudnia 2021 r.) wystawa elementarna *Powstanie warszawskie 1944. Bitwa o Polskę* w wersji hiszpańskojęzycznej
- siedzibie Ambasady RP w Paryżu (grudzień 2021 r.) – wystawa *Wasza Solidarność – nasza wolność. Reakcje emigracji polskiej i świata na wprowadzenie stanu wojennego*

Wystawy

Instytut Pamięci Narodowej zachęca dzieci i młodzież do odkrywania i upowszechniania wiedzy historycznej. Kontynuuje realizację projektów mających wieloletnią tradycję, podejmuje też nowe działania

W 2021 r. Biuro Edukacji Narodowej przeprowadziło

30

własnych ogólnopolskich konkursów i projektów edukacyjnych.

- *Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie – I międzynarodowa edycja konkursu*
- *Turniej Debat Historycznych – VI edycja*
- *Kresy – polskie ziemie wschodnie w XX w.*
- *Zapomniani polscy naukowcy i wynalazcy*

Final VI Turnieju Debat Historycznych IPN –
Warszawa, 20 września 2021 r. Fot. Sławek Kasper (IPN)

40 regionalnych

konkursów i projektów edukacyjnych, m.in.:

- *Opowiedz mi o życiu w PRL-u, czyli codzienność minionej epoki*
- *Niepodległość na Pomorzu i Kujawach*
- *Namaluj historię dziadków*
- *Z Gryfem w tle. Poznaj najnowszą historię Pomorza Zachodniego 1945–1990*

75 konkursów i projektów

we współpracy z innymi instytucjami, m.in.:

- *I Ogólnopolski Polonijny Turniej Edukacyjnej Gry Planszowej „Miś Wojtek”*
- *BohaterON – włącz historię!*
- *Sejm Dzieci i Młodzieży*
- *Ogólnopolska Olimpiada Historyczna w zakresie specjalności „Historia XX wieku”*

Gry edukacyjne (mobilne i planszowe)

W 2021 r. powstały kolejne gry planszowe oraz gry na aplikacje mobilne. Gry planszowe często są wykorzystywane w projektach i szkoleniach. Gry mobilne opierają się na materiałach zgromadzonych podczas prowadzenia gier miejskich (organizowanych przez pracowników IPN w określonym czasie), jednak w odróżnieniu od nich gry na aplikacje mobilne mogą być rozgrywane samodzielnie lub przez nauczycieli i opiekunów w różnym czasie.

16 nowych gier mobilnych

m.in.:

- *Anoda*
- *Baczyński*
- *Warszawa Marszałka Piłsudskiego*

1 nowa gra planszowa

- *Powstanie wielkopolskie 1918–1919*

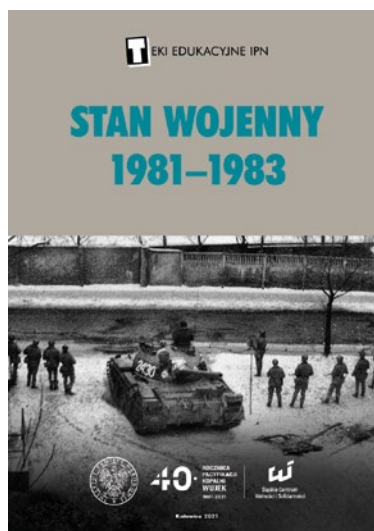
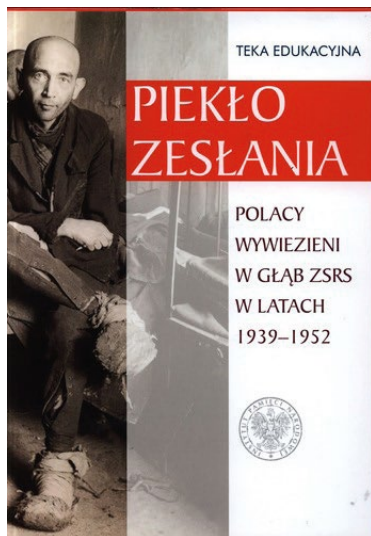

Gry edukacyjne (mobilne i planszowe)

Instytut Pamięci Narodowej od samego początku wspiera nauczycieli, przygotowując i bezpłatnie udostępniając materiały edukacyjne. Do 2021 r. powstało 27 tek edukacyjnych opisujących najistotniejsze wydarzenia z historii Polski XX w. Materiały składają się ze scenariuszy lekcji, z esejów historycznych i dokumentów źródłowych.

W 2021 r. zostały wydane nowe teki edukacyjne, m.in.:

- *Piekło zesłania. Polacy wywiezieni w głąb ZSRS w latach 1939–1952*
- *Prymas Tysiąclecia, kardynał Stefan Wyszyński (1901–1981).
Życie i nauczanie*
- *Stan wojenny 1981–1983*

Projekt „Giganci Nauki”

Osią kampanii edukacyjnej jest wydany przez IPN oraz IHN PAN pięciotomowy słownik *Polski wkład w przyrodoznawstwo i technikę. Słownik polskich i związanych z Polską odkrywców, wynalazców oraz pionierów nauk matematyczno-przyrodniczych i techniki* pod redakcją naukową prof. Bolesława Orłowskiego.

W ramach projektu powstał portal

gigancinauki.pl

na którym zamieszczono

**ponad 800 biogramów
naukowców**

Przygotowano również cykl filmów dokumentalnych poświęconych

12 wielkim wynalazcom

oraz krótkie filmy edukacyjne powiązane ze scenariuszami lekcji. Filmy są ogólnodostępne na kanale IPNtv. Została także udzielona licencja na ich emisję w telewizji.

Portal promowała szeroka kampania informacyjna w internecie, m.in. w serwisie YouTube, za pośrednictwem GoogleDisplayNetwork oraz w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram).

299 627

wyświetleń na YouTube

2 056 724

wyświetleń na Facebook

Materiały te miały łącznie

4 687 949

wyświetleń

232 969

wyświetleń na Twitterze

1 260 902

wyświetleń na Instagramie

Równocześnie ze wspomnianymi działaniami marketingowymi projekt był promowany we współpracy z youtuberem prowadzącym kanał *Planeta Faktów*, który subskrybuje ponad 2 mln użytkowników YouTube. Powstały dwa filmy, opublikowane na kanale odpowiednio 5 i 9 lipca:

pierwszy z nich miał do 28 lipca

174 840

odstón

a drugi

75 149

odstón

Zorganizowano również konkurs wiedzy na temat wybitnych naukowców polskich i wynalazków polskich. Konkurs był promowany w mediach społecznościowych IPN oraz na kanale *Planeta Faktów* i spotkał się z dużym zainteresowaniem. Finał konkursu można było obejrzeć w formie transmisji *live* na kanale IPNtv.

Łącznie wszystkie materiały wytworzone w wyniku współpracy z *Planetą Faktów* uzyskały

2 363 544 wyświetleń

Do końca roku strona internetowa gigancinauki.pl odnotowała

121 457

unikalnych odstón

W **tygodniku „Sieci”** zostało opublikowanych

10

dodatków historycznych *Giganci nauki – polscy wynalazcy, odkrywcy i pionierzy nauk ścisłych*, które ukazywały się co miesiąc.

Projekt „Giganci Nauki PL” był tematem audycji radiowych i telewizyjnych **Przystanek Historia**.

Był również tematem artykułu opublikowanego we francuskim dzienniku „L’Opinion” w ramach projektu **„Opowiadamy Polskę światu”**.

Instytut Pamięci Narodowej wydał publikację *Swego nie znacie. Polski wkład do cywilizacji naukowo-technicznej (w zarysie)* przygotowaną przez prof. Bolesława Orłowskiego.

Na podstawie słownika powstały **infografiki**. Na planszach zaprezentowano 20 osób i ich największe osiągnięcia, wyjaśniono równocześnie wagę poszczególnych innowacji.

Zaproponowane postacie to przedstawiciele nauk medycznych, fizyki, chemii oraz matematyki. Do infografik opracowano karty edukacyjne.

Talia 46 kart, złożona z 20 kart postaci, 20 kart wynalazków i 6 dziedzin, umożliwia realizację zadań aktywizujących z uczniem w ramach wprowadzenia zagadnienia. Karty są dostępne *online* do samodzielnego wydruku.

Międzynarodowy Festiwal Filmowy o Totalitaryzmach „Echa Katynia” – druga edycja

Główną ideą festiwalu jest stworzenie przestrzeni, w której będzie rozważana problematyka totalitaryzmu w wielu aspektach. Zbrodnia katyńska, której dokonał Związek Sowiecki w 1940 r., jest punktem wyjścia, przyczynkiem do dyskusji, do całościowego, międzynarodowego spojrzenia na problem totalitaryzmu – problem, który nie tylko w historii, lecz także dzisiaj ma wpływ na życie milionów ludzi.

Podczas festiwalu, który odbył się w dniach 15–18 kwietnia 2021 r. w formule *online*, zaprezentowano

18

specjalnie wyselekcjonowanych **filmów z całego świata**.

W ramach festiwalu, oprócz projekcji filmów, zorganizowano:

3

debaty

5

spotkań z twórcami filmów

2

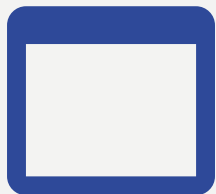
warsztaty

Informacja o festiwalu dotarła do

6 000 000

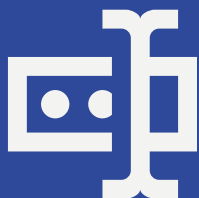
osób

Stronę IPN totalitaryzmy.pl odwiedziło

125 000

osób

Wygenerowano

10 847

kodów dostępu do filmów

Koncert „Po co nam wolność?”

W 40. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego Biuro Edukacji Narodowej przygotowało koncert „Po co nam wolność?”. Znakomici artyści polscy, tacy jak Justyna Steczkowska, Kasia Moś czy Janusz Radek, przypomnieli widzom wydarzenia sprzed 40 lat, kiedy władze komunistyczne postanowiły całkowicie zniszczyć wspaniały ruch społeczny, jakim była Solidarność.

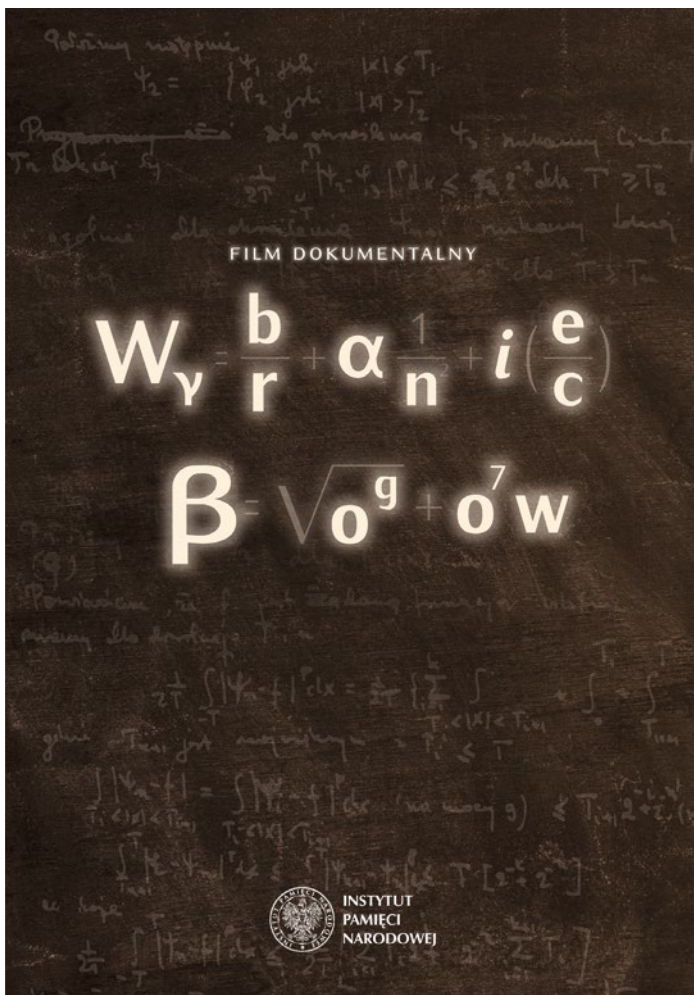
Każda piosenka została zaśpiewana w nowej aranżacji. W repertuarze koncertu znalazły się utwory z lat osiemdziesiątych, wiernie oddające nastrój tamtych dni. Piosenki pełne niepokoju, obrazujące trudy życia, opowiadały równocześnie o niesamowitej sile człowieka zdolnego do walki o swoją wolność.

Koncert odbył się 13 grudnia w Teatrze Polskim i był transmitowany bezpośrednio na kanale TVP 1 oraz retransmitowany na antenie TVP 2. Wydarzenie łącznie obejrzało 1,5 mln widzów.

Filmy – premiery 2021 r.

(produkcje i koprodukcje)

- *Wybraniec bogów*
- *Fort*
- *W imię prawdy. Tajny Instytut Katyński*
- *Krzyż ponad swastyką*
- *Nieznany autor*
- *My trzymamy z Bogiem*
- *Tunka*
- *Droga krzyżowa Janosa Esterhazyego*

BADANIA NAUKOWE

Biuro Badań Historycznych prowadzi badania naukowe nad porozbiorową i najnowszą historią Polski, w tym historią emigracji polskiej oraz historią polskiego dziedzictwa kulturowego na Wschodzie.

Biuro Badań Historycznych działa w skali ogólnopolskiej, koordynując pracę jedenastu biur oddziałowych. Organizuje konferencje i seminaria.

Pracownicy pionu naukowego przygotowują publikacje, opracowują materiały popularyzujące wiedzę o przeszłości, sporządzają opinie i ekspertyzy, recenzje wydawnictw naukowych i edukacyjnych oraz wystaw.

Biuro Badań Historycznych realizuje swoje zadania przede wszystkim w ramach centralnych i oddziałowych projektów badawczych. W rezultacie powstają publikacje wpisujące się w tematykę konkretnych projektów.

W 2021 r. IPN

prowadził

7

Centralnych Projektów Badawczych

prowadził

18

Oddziałowych Projektów Badawczych

przygotował ponad

100

ekspertyz i opinii naukowych

ponad

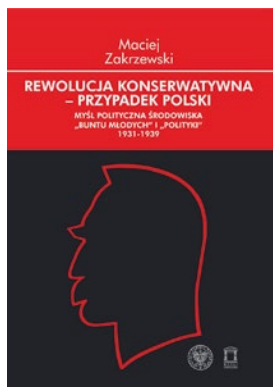
250

recenzji książek, artykułów, wystaw, programów
telewizyjnych i radiowych, konsultacji
przy produkcji ponad 20 filmów
i reportaży

Centralne Projekty Badawcze IPN realizują zespoły naukowców z centrali w Warszawie i ośrodków regionalnych. W pracach nad poszczególnymi projektami, poza badaczami z pionu naukowego, uczestniczą też pracownicy pozostałych pionów IPN oraz badacze zatrudnieni w innych ośrodkach naukowych (uczelnie wyższe, instytuty PAN itp.).

1. Uchodźstwo, emigracja i Kresy utracone (od 2021 r.)

Badania nad dziedzictwem uchodźstwa niepodległościowego po II wojnie światowej i jego wyjątkowością na tle emigracji z krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz nad emigracją polską na świecie w XIX i XX w.; upamiętnienie roli Kresów w dziejach narodu polskiego, z uwzględnieniem tragicznego doświadczenia Polaków, którzy zamieszkiwali na tym obszarze.

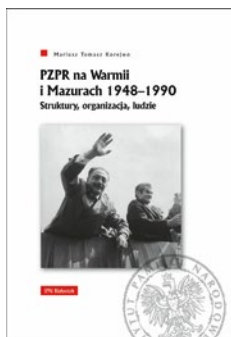
Rewolucja konserwatywna – przypadek polski. Myśl polityczna „Buntu Młodych” i „Polityki” 1931–1939

Magna Res Libertas. Ku Niepodległej. Materiały z konferencji Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum Polskiego w Rapperswilu w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości

2. Ruch komunistyczny i aparat władzy 1917–1990 (od 2021 r.)

Badania nad funkcjonowaniem KPP/KPRP i PZPR w skali ogólnopolskiej i lokalnej.

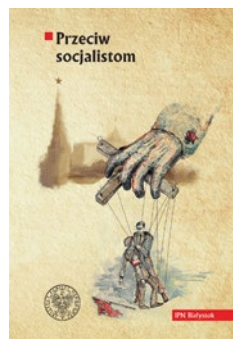
*PZPR na Warmii i Mazurach
1948–1990.
Struktury, organizacja, ludzie*

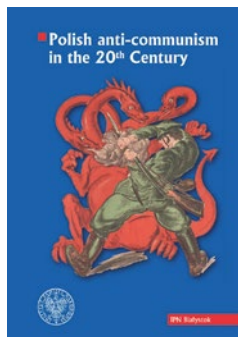
*Polskie rehabilitacje.
Wybrane zagadnienia polityki
karnej władz PRL w latach
1953–1957*

*Mieczysław F. Rakowski.
Biografia polityczna*

*Przeciw socjalistom.
Komunistyczna Partia Robotnicza
Polski / Komunistyczna Partia
Polski wobec Polskiej Partii
Socjalistycznej. Wypisy z prasy
i dokumentów 1918–1938,
wybór i oprac. Karol Sacewicz*

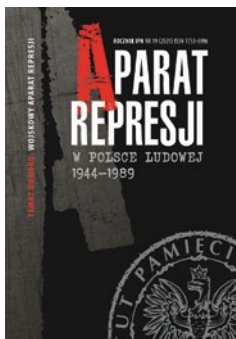
*Polish anti-communism
in the 20th century*

*„Komunizm.
System – Ludzie – Dokumentacja”*

3. Komunistyczny aparat represji

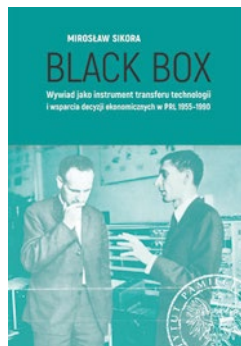
Prace nad historią cywilnego i wojskowego aparatu bezpieczeństwa Polski Ludowej.

„Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989”

*Wojewódzki Urząd
Bezpieczeństwa
Publicznego w Olsztynie.
Struktury – kadry – działalność*

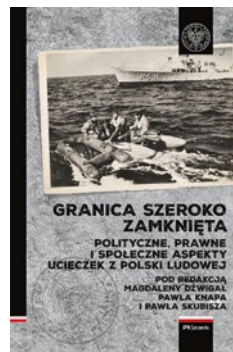
*Black Box. Wywiad jako instrument
transferu technologii i wsparcia
decyzji ekonomicznych w PRL
1955–1990*

*Aparat bezpieczeństwa.
Studia nad działalnością
i metodami pracy*

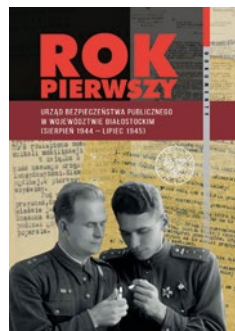
*Aparat Bezpieczeństwa na Pomorzu
Zachodnim w latach 1945–1956.
Organizacja – ludzie – działalność*

*Granica szeroko zamknięta.
Polityczne, prawne i społeczne
aspekty ucieczek z Polski
Ludowej*

Leksykon bezpieki. Kadra kierownicza aparatu bezpieczeństwa 1944–1956

Rok pierwszy. Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w województwie białostockim (sierpień 1944 – lipiec 1945)

Instrukcje i przepisy wywiadu cywilnego PRL z lat 1953–1990

Służba Bezpieczeństwa w latach 1975–1990. Konferencja naukowa online

4. Podziemie, Solidarność i opór społeczny 1944–1989

Projekt opisuje podziemne struktury niepodległościowe, które nie doczekały się dotychczas opracowań, oraz bada poszczególne zagadnienia dotyczące działalności podziemia. Towarzyszą temu prace poświęcone szeroko rozumianej inwigilacji i zwalczaniu podziemia przez komunistyczny aparat bezpieczeństwa, począwszy od wprowadzania do struktur konspiracyjnych agentów i konfidentów, a skończywszy na działaniach zbrojnych.

*Atlas polskiego podziemia
niepodległościowego 1944–1956*

*Konspiracja i opór społeczny
w Polsce 1944–1956.
Słownik biograficzny*

*Rozpracowanie organów
kierowniczych NSZZ „Solidarność”
przez Służbę Bezpieczeństwa
1980–1982*

*Karły pod krzyżem.
Nowohucki Kwiecień '60*

5. II wojna światowa i okupacja ziem polskich 1939–1944/45

Badania nad sytuacją Polski i jej obywateli w czasie II wojny światowej. Dotyczą przede wszystkim okupacji niemieckiej i sowieckiej ziem polskich, zbrodni obu okupantów (a także zbrodni ukraińskich) oraz działalności Polskiego Państwa Podziemnego.

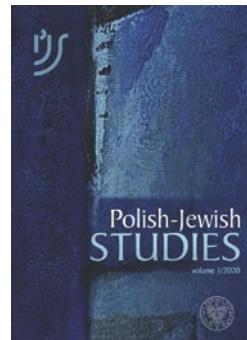
*W cieniu Einsatzgruppen.
Volksdeutscher Selbstschutz
w okupowanej Polsce 1939–1940*

6. Dzieje Żydów w Polsce i stosunki polsko-żydowskie w latach 1917–1990

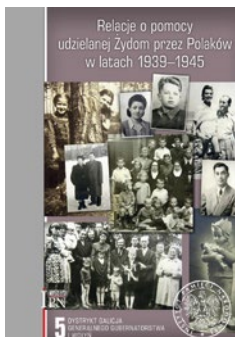
Badania dotyczące historii społeczności żydowskiej na ziemiach polskich w XX w., stosunków politycznych, gospodarczych, kulturalnych Żydów z przedstawicielami innych narodowości i wyznań, analiza zagadnienia pomocy indywidualnej i zorganizowanej świadczonej Żydom przez Polaków w okresie okupacji niemieckiej.

*Po tej stronie był również Człowiek.
Mieszkańcy przedwojennego
województwa śląskiego z pomocą
Żydom w okresie II wojny światowej*

„Polish-Jewish Studies”

*Relacje o pomocy udzielanej Żydom
przez Polaków w latach 1939–1945,
t. 5: Dystrykt Galicja Generalnego
Gubernatorstwa i Wołyń*

7. Władze komunistyczne wobec Kościoła i związków wyznaniowych w Polsce 1944–1989

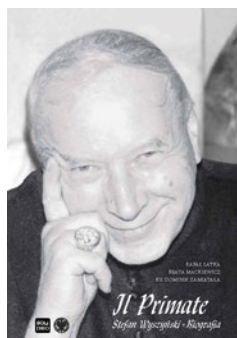
Badania nad historią Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych w Polsce w latach 1944–1989, zwłaszcza nad tematami: *Biskupi w realiach komunistycznego państwa, Kościół katolicki w dokumentach, Urząd ds. Wyznań: struktury, działalność, ludzie.*

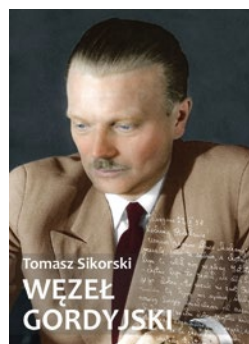
Władze Polski „ludowej” wobec Jasnej Góry w latach 1945–1989

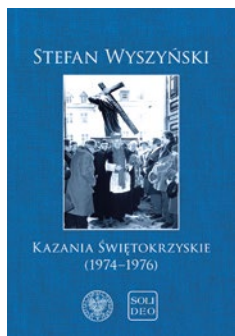
Władysław Siła-Nowicki. Żołnierz i konspirator 1939–1956

II Primate Stefan Wyszyński. Biografia

Węzeł gordyjski. Katolicy świeccy w PRL (1956–1989)

*Stefan Wyszyński, Kazania
świętokrzyskie (1974–1976)*

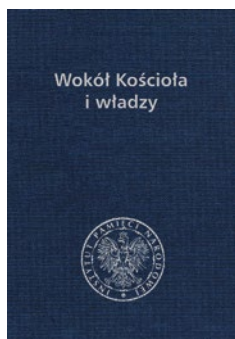
*Księża i dyplomaci.
Spotkania pracowników
amerykańskich placówek
dyplomatycznych
w PRL z przedstawicielami
Kościoła w świetle dokumentów
(1974–1988)*

*Kościół katolicki w Trójmieście
wobec Grudnia '70*

*Urząd do spraw Wyznań.
Struktury, działalność, ludzie*

Wokół Kościoła i władzy

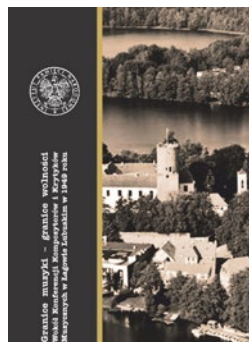
Oddziałowe Projekty Badawcze realizowane w 2021 r.
przez terenowe Biura Badań Historycznych:

- Pierwsi sekretarze KW PZPR w Białymstoku
- Powstania śląskie 1919–1921
- Władza i społeczeństwo w Małopolsce i na ziemi świętokrzyskiej 1945–1989/1990
- Dzieje Lubelszczyzny 1918–1939
- Dzieje Lubelszczyzny 1956–1970
- Dzieje Lubelszczyzny 1970–1980
- Łódź i region łódzki na tle historii Polski 1914/18–1989
- Wielkopolska w latach 1945–1989
- Żydzi w Wielkopolsce w XX w.
- Metodologiczne i teoretyczne problemy badania najnowszej historii Polski
- Wielkopolska w okresie II wojny światowej
- Wielkopolska w okresie XX-lecia międzywojennego
- Osobowy wykaz ofiar konfliktu polsko-ukraińskiego w latach 1939–1948
- Warszawa nie ?pokonana
- Mazowsze i Podlasie w ogniu 1944–1956
- Dopalenie Kresów
- Mazowsze niepokornych
- Polska i Europa Środkowo-Wschodnia w XX w.

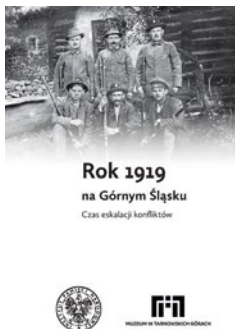
Publikacje wydane w ramach Oddziałowych Projektów Badawczych

„Śląski Almanach Powstańczy”

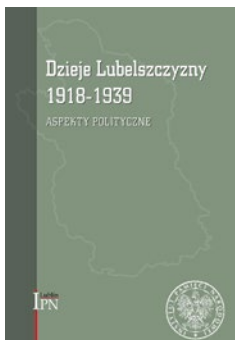
Granice muzyki – granice wolności. Wokół konferencji kompozytorów i krytyków muzycznych w Łagowie Lubuskim w 1949 r.

Rok 1919 na Górnym Śląsku. Czas eskalacji konfliktów

Wartheland. Dzieje zbrodni

Dzieje Lubelszczyzny 1918–1939. Aspekty społeczne, gospodarcze, oświatowe i kulturalne

W polskiej Wandei. Komunistyczna Partia Polski w województwie poznańskim w czasach II Rzeczypospolitej

*„Dzień historyczny”.
Wizyta marszałka Józefa
Piłsudskiego w Koninie*

*Nowogródzki Okręg AK „Nów”
w fotografii*

*Post po „karnawale”.
Amerykańskie placówki
dyplomatyczne w PRL wobec
pierwszych tygodni stanu
wojennego*

*Kresowe rezydencje,
t. 2: Województwo
nowogródzkie*

Badania nad terrorem okupacyjnym

Naukowcy z IPN opisują terror okupacyjny i represje stosowane w czasie II wojny światowej przez niemieckie i sowieckie wojska, administrację, oddziały policyjne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Historycy należący do zespołu przygotowują publikacje przedstawiające losy ludności cywilnej w poszczególnych powiatach należących do Generalnego Gubernatorstwa, ziem polskich wcielonych do Rzeszy oraz Kresów Wschodnich.

Konferencje naukowe i spotkania o charakterze popularnonaukowym

**Międzynarodowa konferencja naukowa
„Zbrodnia katyńska. Nowe aspekty”**

Warszawa, 17 września 2021 r. Fot. Sławek Kasper (IPN)

**Międzynarodowa konferencja naukowa
„Myśleć i praktykować politykę inaczej:
lekcje Jerzego Giedroycia i »Kultury«
paryskiej. Penser et pratiquer la politique
autrement: les leçons de Jerzy Giedroyc et
de »Kultura»”**

Paryż, 28–30 października 2021 r. Fot. Paweł Libera (IPN)

Panel dyskusyjny „General Władysław Anders. Żołnierz i polityk”

Warszawa, 13 maja 2021 r.
Fot. Piotr Życieński (IPN)

Deбата „(Nie)rozliczony stan wojenny”

Warszawa, 12 grudnia 2021 r.
Fot. Sławek Kasper (IPN)

Inicjatywa skierowana do studentów i doktorantów wydziałów politologicznych i historycznych zajmujących się historią najnowszej Polski.

We wrześniu 2021 r. kilkunastu doktorantów z całej Polski spotkało się na wykładach i warsztatach. Seminaria dotyczyły m.in. historii dyplomacji II Rzeczypospolitej, uwarunkowań politycznych stanu bezpieczeństwa wewnętrznego II RP, metodologii badań wsi i prowincji w PRL, a także badań nad Zagładą Żydów polskich.

XV Letnia Szkoła Historii Najnowszej

POSZUKIWANIA I IDENTYFIKACJA

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN to zespół historyków, archiwistów, archeologów, specjalistów z dziedziny antropologii, medycyny sądowej i genetyki. Prowadzi prace badawcze i ekshumacyjne w wielu miejscach w Polsce i za granicą. Nasi pracownicy poszukują nieznanych miejsc pochówku osób poległych w walkach o niepodległość i ofiar totalitaryzmów z okresu od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r. Dzięki temu przywracają tożsamość tym, których chciano skazać na zapomnienie.

Przedsięwzięcia Biura są realizowane na czterech płaszczyznach: badań historycznych, poszukiwawczych (archeologicznych), identyfikacyjnych oraz formalnoprawnych. Prawie 70-osobowy zespół wykonuje swoje zadania zarówno w centrali IPN w Warszawie, jak i w oddziałach w całej Polsce.

W 2021 r.

rozpoczęto badania historyczne w sprawie

350 nowych sprawach

przeprowadzono prace archeologiczne w

72 miejscach

w wyniku czego odnaleziono szczątki
przynajmniej 138 osób

zabezpieczono

ponad 200

prób materiału porównawczego od krewnych ofiar, dzięki czemu zwiększono zasoby Bazy Materiału Genetycznego do ponad 1700 krewnych i ponad 1300 szczątków N.N.

ogłoszono nazwiska

26 osób

których tożsamość potwierdziły badania genetyczne

Badania historyczne

prowadzone przez Wydział Analiz Historycznych oraz Wydział Kresowy

W 2021 r. zarejestrowano

341 nowych spraw

badawczo-historycznych. Kontynuowano również kwerendy rozpoczęte w latach ubiegłych. Celem działań jest ustalenie nie tylko okoliczności śmierci poszukiwanej osoby, lecz także całościowe zebranie wiedzy, która może być przydatna zarówno w odszukaniu miejsca pochówku, jak i we wstępnym rozpoznaniu szczątków odnalezionych w miejscu prowadzenia prac.

Jako przykład spraw prowadzonych w 2021 r. można podać m.in. **analizę dotychczasowych ustaleń naukowych w sprawie okoliczności śmierci i miejsca pochówku Marszałka WP Edwarda Śmigłego-Rydza** (ekshumacji dokonano jesienią 2021 r.) czy też **badania historyczne dotyczące możliwości wskazania nieznanych mogił z okresu II wojny światowej i okupacji niemieckiej** znajdujących się na terenie Puszczy Kampinoskiej, w pobliżu miejscowości Palmiry, gdzie nie zostały jeszcze przeprowadzone ekshumacje. Prowadzono także **badania historyczne związane z ustaleniem miejsc pochówku obywateli polskich** spoczywających na Ukrainie, w Kazachstanie, Uzbekistanie czy Gruzji.

Poszukiwania w 2021 r.

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji w 2021 r. przeprowadziło prace poszukiwawcze w

72 miejscach

w tym w 8 lokalizacjach za granicą (Łotwa, Litwa, Ukraina).

W rezultacie szczątki

przynajmniej 138 osób

od których zabezpieczono materiał genetyczny. Przeprowadzono także wizje lokalne w kilkudziesięciu miejscach w Polsce i kilkunastu na Litwie, Ukrainie, w Gruzji i Kazachstanie.

Przykłady kilku spraw prowadzonych przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji w 2021 r.

1.

Warszawa. Na przełomie marca i kwietnia w miejscu wskazanym przez naocznego świadka, na terenie leśnym w rejonie ul. Skierdowskiej przeprowadzono poszukiwania grobu masowego. Według relacji miały się tu znajdować szczątki 13 mężczyzn rozstrzelanych przez Niemców we wrześniu 1939 r. W pobliżu wskazanego miejsca odnaleziono dużą jamę grobową, w której leżały szczątki należące do 35 osób (w większości kobiet i dzieci). Przy niektórych szkieletach odkryto elementy odzieży cywilnej i rzeczy osobistych, a w obrębie grobu – pociski i łuski od broni palnej. Ekshumacja ujawnionych szczątków nastąpiła na podstawie zarządzenia prokuratora OKŚZpNP w Warszawie, który objął sprawę śledztwem. Z uwagi na brak związku odkrytej mogiły z relacją świadka są planowane dalsze poszukiwania w tym rejonie.

2.

Lublin. W kwietniu i listopadzie na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Unickiej przeprowadzono w kilku lokalizacjach poszukiwania i ekshumacje szczątków ofiar terroru komunistycznego straconych lub zmarłych w więzieniu na Zamku w Lublinie w latach 1944–1954. W wyniku wyżej wymienionych czynności, popartych analizą historyczną i wstępnymi oględzinami antropologicznymi, ekshumowano łącznie szczątki 13 osób.

3.

Warszawa. W kwietniu, lipcu i sierpniu na terenie dawnego Aresztu Śledczego nr III w Warszawie (tzw. Toledo), w rejonie ul. Namysłowskiej kontynuowano poszukiwania ukrytych grobów więziennych. Badania w trakcie dwóch pierwszych etapów prowadzono w ramach śledztwa OKŚZpNP w Warszawie. Poszukiwaniami objęto wówczas miejsca wytypowane na podstawie analizy dokumentów, zdjęć lotniczych, wspomnień i relacji świadków, a także wyników badań z ubiegłego roku. Na przeszukiwanym obszarze ujawniono osiem jam grobowych, w których zalegały kości co najmniej 11 osób.

4.

Racibórz. Na przełomie czerwca i lipca na cmentarzu parafialnym Jeruzalem przy ul. Ocickiej przeprowadzono drugi etap poszukiwań ofiar komunizmu, straconych lub zmarłych w więzieniu raciborskim w latach 1947–1952. Na podstawie kwerendy historycznej, analizy materiałów archiwalnych oraz zdjęć lotniczych wytypowano do badań 6 lokalizacji. W ramach poszukiwań odkryto znaczną liczbę pochówków, co posłużyło do potwierdzenia przyjętych na etapie analizy założeń lokalizacyjnych. Szczegółowym badaniom archeologiczno-antropologicznym *in situ* poddano łącznie 11 grobów, z których podjęto szczątki 6 osób odpowiadających profilem antropologicznym poszukiwanym osobom. Ekshumowane szczątki zostały przekazane do dalszych badań.

5.

Łódź. Na przełomie czerwca i lipca na terenie dawnego poligonu wojskowego na osiedlu Brus w Łodzi we współpracy z Instytutem Archeologii UŁ oraz miastem Łódź przeprowadzono poszukiwania miejsc pochówków ofiar zbrodni niemieckich i komunistycznych. Trzy obszary sprawdzane w trakcie badań wytypowano na podstawie zgromadzonej dokumentacji historycznej i analizy zdjęć lotniczych. W ramach jednego sondażu odkryto pozostałości grobu masowego ekshumowanego w latach sześćdziesiątych XX w., a w jego obrębie niewielką ilość przemieszanych szczątków ludzkich oraz artefaktów. W pozostałych miejscach nie odnaleziono szczątków ofiar. Prace poszukiwawcze będą kontynuowane.

6.

Zakopane. W lipcu na terenie dawnej siedziby gestapo (tzw. Katowni Podhala) przy ul. Chałubińskiego we współpracy z Muzeum Tatrzańskim kontynuowano poszukiwania miejsc pochówku ofiar terroru niemieckiego. Celem badań była weryfikacja informacji wynikającej z kwerend historycznych i relacji świadków, mówiących o potajemnych pochówkach ofiar na terenie sąsiadującym z budynkiem. W trakcie poszukiwań natrafiono na kolejnej części niezabudowanego dziś terenu, będącego pierwotnie podwórzem, na pozostałości zabudowy tego miejsca z przełomu XIX i XX w. oraz liczne elementy infrastruktury podziemnej. Poszukiwanych mogił nie odnaleziono. Ekshumowane szczątki zostały przekazane do dalszych badań.

Wizje lokalne

w kilkudziesięciu miejscach w Polsce oraz w kilkunastu miejscach na Litwie, Ukrainie, w Gruzji i Kazachstanie.

Litwa: prace poszukiwawcze w Družylach.

Fot. IPN

**Ogóły: szczątki dwóch mężczyzn
odnalezione w miejscu upamiętnienia,
listopad 2021 r.**

Fot. Tomasz Trzaska (IPN)

Gruzja (Batumi) – wizja lokalna na terenie bazy wojskowej w Batumi, gdzie odkryto masowe groby ofiar terroru komunistycznego z lat 1937–1938.

Litwa – rekonesans w 42 lokalizacjach, gdzie mogą znajdować się miejsca spoczynku żołnierzy z okresu I wojny światowej, a także ofiar cywilnych i żołnierzy Armii Krajowej poległych w walkach o niepodległość państwa polskiego w trakcie II wojny światowej; wizje lokalne na cmentarzach, gdzie pochowani są krewni poszukiwanych ofiar, aby móc w przyszłości wystąpić do władz litewskich z wnioskiem o pobranie materiału porównawczego DNA od nieżyjących krewnych.

Ukraina – rekonesans terenowy w 16 miejscowościach w obwodzie wołyńskim oraz lwowskim, gdzie mogą znajdować się miejsca spoczynku Polaków – ofiar totalitaryzmów II wojny światowej; wizja lokalna w 15 miejscowościach na terenie obwodu wołyńskiego, gdzie ustalano lokalizacje kolejnych miejsc pochówków ofiar I i II wojny światowej. Rekonesans w obrębie chersońskiego cmentarza komunalnego, gdzie według ustaleń Biura Poszukiwań i Identyfikacji mogą znajdować się groby ofiar NKWD z lat 1937–1938 oraz groby ofiar zbrodni katyńskiej z 1940 r. i późniejsze, w tym prawdopodobnie miejsce pochówku gen. Mariusza Zaruskiego. W Odessie dokonano natomiast wizji lokalnej w miejscu prowadzenia przez stronę ukraińską prac poszukiwawczych na terenie dawnego obiektu specjalnego NKWD, na 6. km drogi owidiopolskiej, gdzie ujawniono masowe groby ofiar NKWD z lat 1937–1938, m.in. Polaków.

Kazachstan – wizje lokalne w nieupamiętnionych miejscach pochówku obywateli polskich deportowanych w 1936 i 1940 r.; zweryfikowano także możliwość ustalenia miejsca pochówku Zygmunta Olechnowicza ps. „Zygma”, żołnierza 77. pp AK, oraz adiutanta Anatola Radziwonika ps. „Olech” pod kątem przeprowadzenia prac ekshumacyjnych, względnie symbolicznego upamiętnienia.

Identyfikacja

Identyfikacja tożsamości osób, których szczątki zostały odnalezione w związku z prowadzeniem przez IPN prac poszukiwawczych nieznanych miejsc pochówku ofiar zbrodni przeciwko narodowi polskiemu, jest realizowana przez Wydział Identyfikacji. Wydział ten prowadzi Bazę Materiału Genetycznego IPN, kontaktuje się z krewnymi ofiar, pobiera materiał biologiczny z zabezpieczonych szczątków oraz od krewnych ofiar. Specjaliści z zakresu antropologii sądowej i medycyny sądowej prowadzą czynności podczas prac ekshumacyjnych, dokonują oględzin antropologicznych i medyczno-sądowych oraz wydają opinie w tym zakresie. Planują, zlecają i weryfikują wykonanie umów w zakresie badań genetycznych przez konsorcja współpracujące z IPN oraz analizują otrzymywane wyniki badań.

Baza Materiału Genetycznego IPN

Jest to jedyna w Polsce tego typu państwowa baza materiału genetycznego utworzona na mocy ustawy.

Zgłoszenia: **genetyka@ipn.gov.pl** i infolinia: **797 89 13 97**
(w 2021 r. otrzymano 60 zgłoszeń)

Od 2016 r. do końca grudnia 2021 r.
zarejestrowano łącznie

**3063 próby
materiału
biologicznego**

do badań genetycznych

w tym

**1710 prób
materiału
porównawczego**

pochodzącego od krewnych
poszukiwanych ofiar

1353 próby

pozyskane z ekshumowanych szczątków

W 2021 r. bazę poszerzono o

208 prób

materiału porównawczego od krewnych ofiar

W 2021 r. działania Biura Poszukiwań i Identyfikacji doprowadziły do odnalezienia w

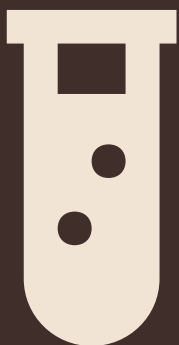

29 lokalizacjach

szczątków kostnych należących do nie mniej niż

138 osób

z czego szczątki **77 osób** ekshumowano w ramach prac objętych śledztwem prokuratorów oddziałowych Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, a szczątki **61 osób** podjęto w wyniku prac biura, niezależnie od toczących się śledztw.

Wydział Identyfikacji zlecił badania genetyczne mające na celu uzyskanie profili DNA łącznie

29 lokalizacjach

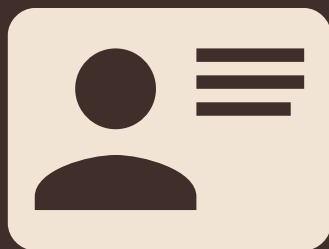
(38 prób materiału kostnego i 289 prób materiału porównawczego od krewnych ofiar).

CODIS – narzędzie wspierające Bazę Materiału Genetycznego IPN

Instytut Pamięci Narodowej jako jedyny podmiot w Polsce (oraz w Europie) wykorzystuje autorski system Federalnego Biura Śledczego USA (FBI) o nazwie CODIS do identyfikacji ofiar reżimów totalitarnych i czystek etnicznych. Wdrożenie tego systemu w IPN nastąpiło w 2019 r.

Zasoby systemu stanowią profile DNA ustalone w wyniku badań genetycznych zlecanych przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji zewnętrznym laboratoriom genetycznym w trybie ustawy o zamówieniach publicznych oraz profile DNA ustalone przez laboratoria w trybie postępowania karnego, przekazane do bazy przez prokuratorów pionu śledczego IPN.

Do końca grudnia 2021 r. w programie CODIS

897 profili genetycznych

zarówno pochodzących od krewnych ofiar (396 profili), jak i pozyskanych ze szczątków N.N. odnalezionych w wyniku prac ekshumacyjnych Biura Poszukiwań i Identyfikacji (501 profili).

Notę identyfikacyjną rodzinie jednej z odnalezionych i zidentyfikowanych ofiar reżimu totalitarnego wręczają prezes IPN dr Karol Nawrocki i jego zastępca dr hab. Krzysztof Szwaagrzyk – Warszawa, 12 sierpnia 2021 r.
Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Konferencja Identyfikacyjna

12 sierpnia 2021 r. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia not identyfikacyjnych rodzinom **26 ofiar terroru komunistycznego i niemieckiego oraz żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r.**, których szczątki zostały odnalezione w wyniku prowadzonych przez IPN prac poszukiwawczych: Zbigniewa Rostka, Jana Majewskiego, Jana Borka, Aleksandra Orła, Tadeusza Kwiecińskiego, Zygmunta Libery, Apoloniusza Duszkiewicza,

Leona Zagaty, Stefana Wojciechowskiego, Stanisława Gutowskiego, Romualda Lenczewskiego, Mieczysława Inglota, Wojciecha Mszanika, Eugeniusza Gałata, Władysława Migdała, Mieczysława Bielca, Tadeusza Bielca, Tadeusza Kopiczaka, Mieczysława Gduli, Mariana Sikorskiego, Wacława Sobolewskiego, Antoniego Sojki, Jakuba Łaciaka, Witolda Sulika, Floriana Ewertowskiego, Jana Chabińskiego.

Dr hab. Krzysztof Szwaagrzyk,
wiceprezes IPN, podczas
finału III i IV edycji projektu
„Łączka i inne miejsca poszukiwań” –
Warszawa, 8 września 2021 r. Fot. IPN

Projekt IPN „Łączka i inne miejsca poszukiwań”

W ramach projektu IPN „Łączka i inne miejsca poszukiwań” są organizowane spotkania młodzieży ze specjalistami biorącymi udział w poszukiwaniach nieznanymi miejsc pochówku. Rezultatem sesji naukowych ma być dwuminutowa etiuda filmowa – refleksja uczestników nad tematyką projektu.

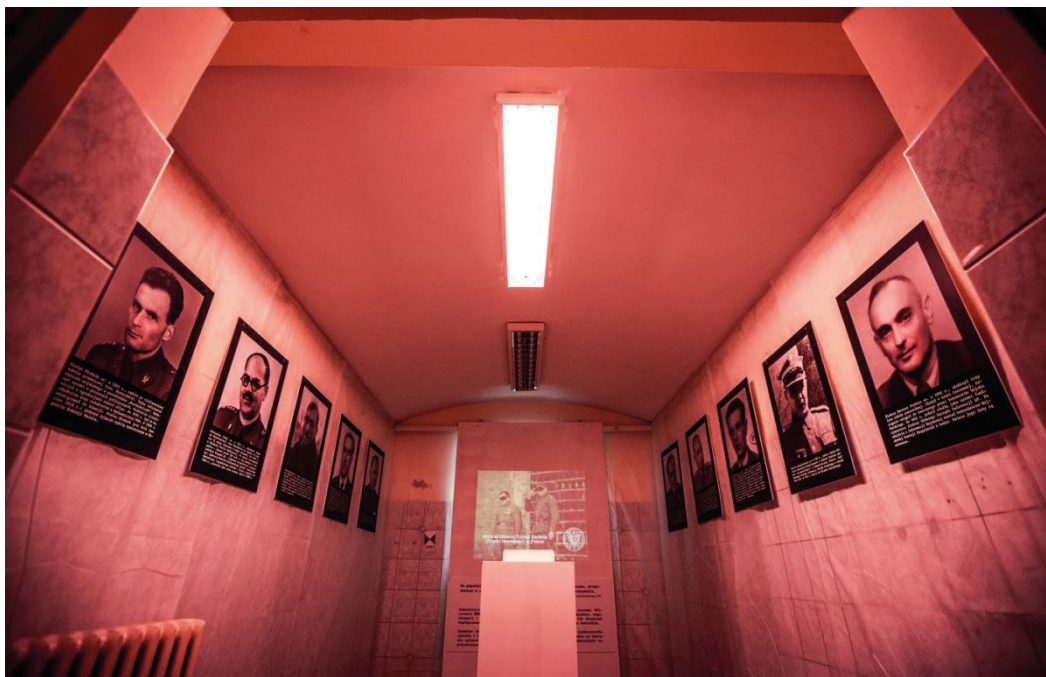
We wrześniu 2021 r. w Warszawie odbył się finał III i IV edycji projektu IPN „Łączka i inne miejsca

poszukiwań”. W edycji III (2019/2020) uczestniczyło 45 grup projektowych z 43 szkół – w sumie 258 uczniów i 43 nauczycieli ostatnich klas szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.

Mimo trudności związanych z hybrydowym trybem pracy szkół do udziału w IV edycji projektu zgłosiło się 27 placówek z 4 województw. Do finału zakwalifikowało się 15 grup

projektowych (60 uczniów i 13 nauczycieli). W listopadzie uczniowie i nauczyciele ze szkół z Mazowsza uczestniczyli w uroczystej inauguracji kolejnej, V edycji projektu. Równolegle rozpoczęto działania związane z projektem w oddziałach w Polsce.

Podobnie jak w latach ubiegłych V edycja jest objęta Patronatem Narodowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Wystawa Dowody zbrodni. Przedmioty z Łączki w pawilonie X więzienia na Rakowieckiej

Wystawa została zaprezentowana w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie. Ekspozycję skonstruowano w taki sposób, aby ukazać strukturę zbrodni, system mordów sądowych i sprawców – sędziów, prokuratorów i katów. Pokazano m.in. kopie protokołów wykonania kary śmierci, relacje oraz wizerunki zbrodniarzy komunistycznych. Dowodami zbrodni są naboje odnalezione w dołach śmierci na warszawskiej Łączce. Zwiedzający wystawę mieli możliwość zapoznania się z tragicznymi losami więźniów aresztu MBP przy ul. Rakowieckiej oraz działaniami komunistów związanymi z zacieraniem śladów po zbrodniach. Ekspozycja przybliżyła także historię poszukiwań szczątków ofiar totalitaryzmów. Na wystawie można było obejrzeć liczne fotografie oraz wysłuchać wypowiedzi badaczy i wolontariuszy.

Mapa miejsc, gdzie w 2021 r. IPN prowadził prace poszukiwawcze

- **Sierpc** (pow. sierpecki, woj. mazowieckie) na terenie dawnego PUBP przy ul. Narutowicza
- **Wrocław** (pow. wrocławski, woj. dolnośląskie) na terenie cmentarza Osobowickiego
- **Strzelce Opolskie** (pow. strzelecki, woj. opolskie) na cmentarzu parafialnym przy ul. Gogolińskiej
- **Warszawa** (Białołęka, m.st. Warszawa) na terenie leśnym w rejonie ul. Skierdowskiej
- **Katowice** (pow. katowicki, woj. śląskie) na cmentarzu komunalnym w Katowicach-Panewnikach
- **Szczecin** (pow. szczeciński, woj. zachodniopomorskie) na Centralnym Cmentarzu Komunalnym przy ul. Ku Słońcu 125A
- **Katowice** (pow. katowicki, woj. śląskie) na cmentarzu parafialnym w Katowicach-Bogucicach
- **Lublin** (pow. lubelski, woj. lubelskie) na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Unickiej
- **Warszawa** (Praga-Północ, m.st. Warszawa, na terenie dawnego Aresztu Śledczego nr III w Warszawie, (tzw. Toledo) w rejonie ul. Namysłowskiej
- **Rzeszów** (pow. rzeszowski, woj. podkarpackie) na cmentarzu komunalnym Pobitno przy ul. Lwowskiej
- **Suwałki** (pow. suwalski, woj. podlaskie) na cmentarzu ewangelickim przy ul. Zarzecze
- **Lubartów** (pow. lubartowski, woj. lubelskie) na cmentarzu parafii pw. św. Anny
- **Zagórze** (gm. Babice, pow. chrzanowski, woj. małopolskie) w lesie rozciągającym się na zachód od Wygietzowa, w rejonie wsi Zagórze i Żarki
- **Nieporaz** (gm. Alwernia, pow. chrzanowski, woj. małopolskie) na terenie lasu Podgórz
- **Żohatyn** (gm. Bircza, pow. przemyski, woj. podkarpackie) na terenie prywatnej działki leśnej
- **Warszawa** (Wola, m.st. Warszawa) na terenie Kwatery C Cmentarza Wojskowego na Powązkach
- **Warszawa** (Mokotów, m.st. Warszawa) kolejny etap poszukiwań na terenie dawnego więzienia mokotowskiego (Areszt Warszawa I, przy ul. Rakowieckiej)
- **Radzymin** (pow. wołomiński, woj. mazowieckie) na terenie zespołu leśnego w Radzyminie
- **Głoska** (pow. średzki, woj. dolnośląskie)
- **Ubocze** (gm. Grzmiąca, pow. szczeciński, woj. zachodniopomorskie)
- **Racibórz** (pow. raciborski, woj. śląskie) na cmentarzu parafialnym Jeruzalem przy ul. Ocickiej
- **Łódź** (pow. łódzki, woj. łódzkie) na terenie dawnego poligonu wojskowego na osiedlu Brus w Łodzi, we współpracy z Instytutem Archeologii UŁ oraz miastem Łódź
- **Bydgoszcz** (pow. bydgoski, woj. kujawsko-pomorskie) na cmentarzu komunalnym przy ul. Kcyńskiej
- **Bydgoszcz** (pow. bydgoski, woj. kujawsko-pomorskie) na terenie Aresztu Śledczego przy ul. Wały Jagiellońskie
- **Zakopane** (pow. tatrzański, woj. małopolskie) na terenie dawnej siedziby gestapo (tzw. Katowni Podhala) przy ul. Chałubińskiego, we współpracy z Muzeum Tatrzańskim
- **Odolanów** (pow. ostrowski, woj. wielkopolskie) na cmentarzu parafii pw. św. Marcina
- **Glinica** (gm. Jordanów Śląski, pow. wrocławski, woj. dolnośląskie) w ramach współpracy badawczej z amerykańską agencją DPAA poszukiwania szczątków poległej w marcu 1945 r. załogi amerykańskiego bombowca B-17
- **Lublin** (pow. lubelski, woj. lubelskie) na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Lipowej
- **Łonów** (pow. sandomierski, woj. świętokrzyskie) na cmentarzu parafialnym
- **Wierzbowa** (gm. Gromadka, pow. bolesławiecki, woj. dolnośląskie)
- **Nasieczne** (gm. Lutowiska, pow. bieszczadzki, woj. podkarpackie)
- **Puławy** (pow. puławski, woj. lubelskie) na cmentarzu parafialnym przy ul. Piaskowej
- **Las Stocki** (gm. Końskowola, pow. puławski, woj. lubelskie) na terenie Lasu Stockiego

- **Białystok** (pow. białostocki, woj. podlaskie) na terenie poligonu jednostek KBW w lesie Pietrasze
- **Nowy Targ** (pow. nowotarski, woj. małopolskie) na cmentarzu komunalnym przy ul. Skotnickiej
- **Nowy Sącz** (pow. nowosądecki, woj. małopolskie) na cmentarzu komunalnym przy ul. Rejtana
- **Kraków** (pow. krakowski, woj. małopolskie) na cmentarzu Rakowickim
- **Kędzierzyn-Koźle** (pow. kędzierzyńsko-kozielski, woj. opolskie) kontynuowano współpracę badawczą z amerykańską agencją DPAA
- **Rekownica** (gm. Nowa Karczma, pow. kościerski, woj. pomorskie) na terenach leśnych
- **Warszawa** (Wola, m.st. Warszawa) na terenie zielonym, przy parkingu od południowej strony Cmentarza Wojskowego na Powązkach, przy al. Prymasa Tysiąclecia
- **Świecko** (gm. Słubice, pow. słubicki, woj. lubuskie) na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego przeprowadzono czwarty etap poszukiwań
- **Słupsk** (pow. słupski, woj. pomorskie) na starym cmentarzu komunalnym przy ul. Kaszubskiej
- **Wrocław** (pow. wrocławski, woj. dolnośląskie) na cmentarzu przy ul. Grabiszyńskiej
- **Sztum** (pow. sztumski, woj. pomorskie) na cmentarzu komunalnym przy ul. F. Nowowiejskiego
- **Białystok** (pow. białostocki, woj. podlaskie) w rejonie ul. Gedymina
- **Suchodół** (gm. Brody, pow. żarski, woj. lubuskie)
- **Szumin** (gm. Łochów, pow. węgrowski, woj. mazowieckie) na terenie lasów Nadleśnictwa Łochów, w miejscu symbolicznego upamiętnienia na terenie leśnym
- **Ogóły** (gm. Czarna Białostocka, pow. białostocki, woj. podlaskie)
- **Łódź** (gm. Łódź-Bałuty, pow. łódzki, woj. łódzkie) na Cmentarzu Wojskowym św. Jerzego przy ul. Wojska Polskiego
- **Gdańsk** (pow. gdański, woj. pomorskie) na terenie Cmentarza Centralnego „Srebrzysko” przy ul. Srebrniki
- **Lublin** (pow. lubelski, woj. lubelskie) na obszarze Górak Czechowskich
- **Warszawa** (Wola, m.st. Warszawa) na terenie Kwatery 139 cmentarza Powązkowskiego (Stare Powązki) przeprowadzono badania archeologiczne i ekshumacyjne w miejscu istniejącego grobu Edwarda Rydza-Śmigłego
- **Grudziądz** (pow. grudziądzki, woj. kujawsko-pomorskie) na cmentarzu farnym przy ul. Cmentarnej
- **Łódź** (pow. łódzki, woj. łódzkie) na cmentarzu rzymskokatolickim pw. św. Wincentego przy ul. Smutnej

więcej na:

poszukiwania.ipn.gov.pl

UPAMIĘTNIANIE

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa inicjuje opiekę nad miejscami i trwałymi obiektami pamięci narodowej oraz upamiętnia fakty, wydarzenia i postacie związane z miejscami walk i męczeństwa.

Opiniuje wnioski o trwałe upamiętnienie miejsc i wydarzeń historycznych, ocenia stan obiektów pamięci narodowej (grobow, cmentarzy wojennych, cmentarzy ofiar terroru totalitarnego).

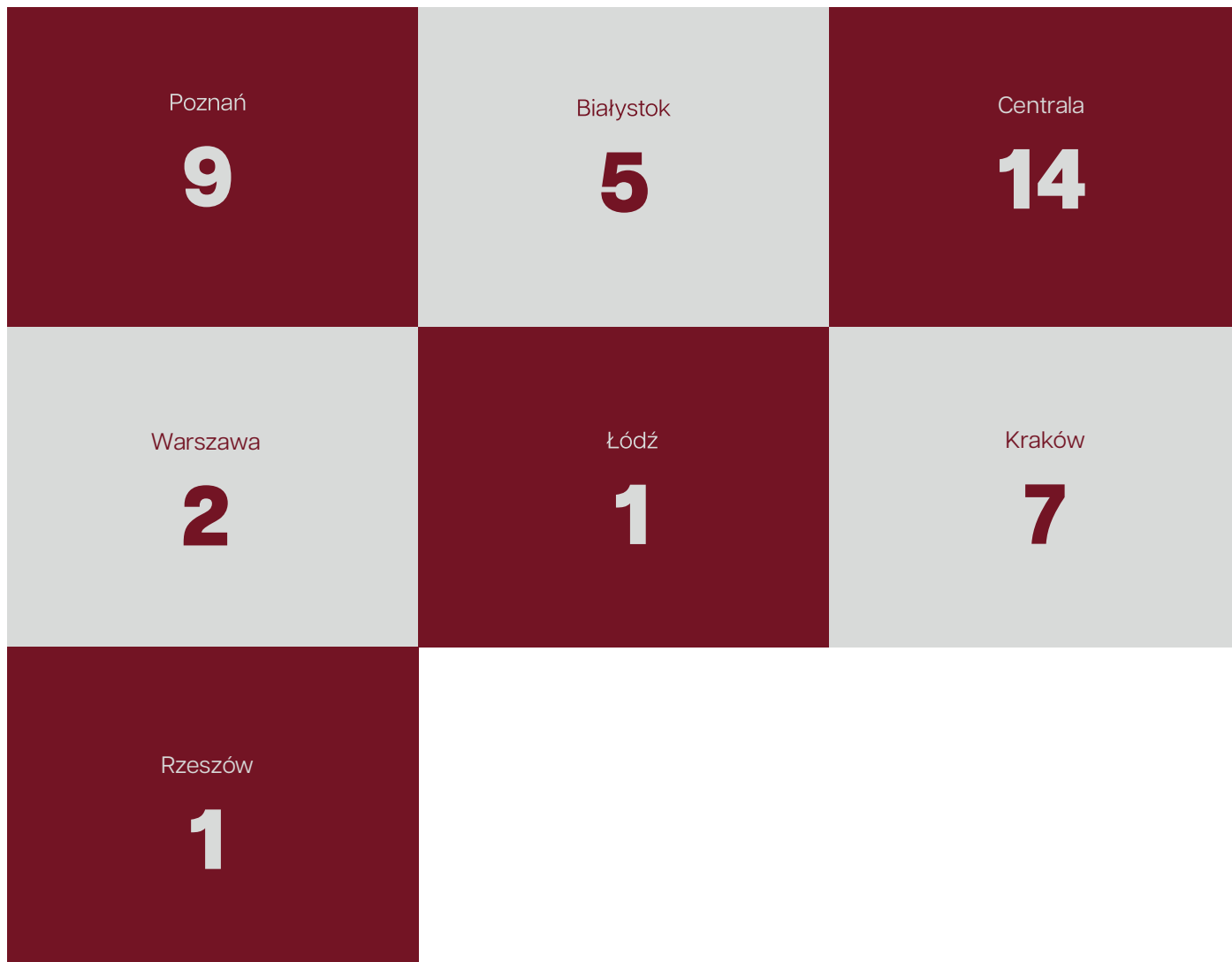
Współpracuje w tym zakresie ze środowiskami i organizacjami emigracyjnymi i polonijnymi. Prowadzi także ewidencję grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski, wspiera finansowo opiekę nad tymi mogiłami.

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa odnajduje i upamiętnia miejsca męczeństwa Polaków oraz miejsca ich pochówku poza Polską. Wspiera tworzenie lokalnych izb pamięci i muzeów walk o niepodległość.

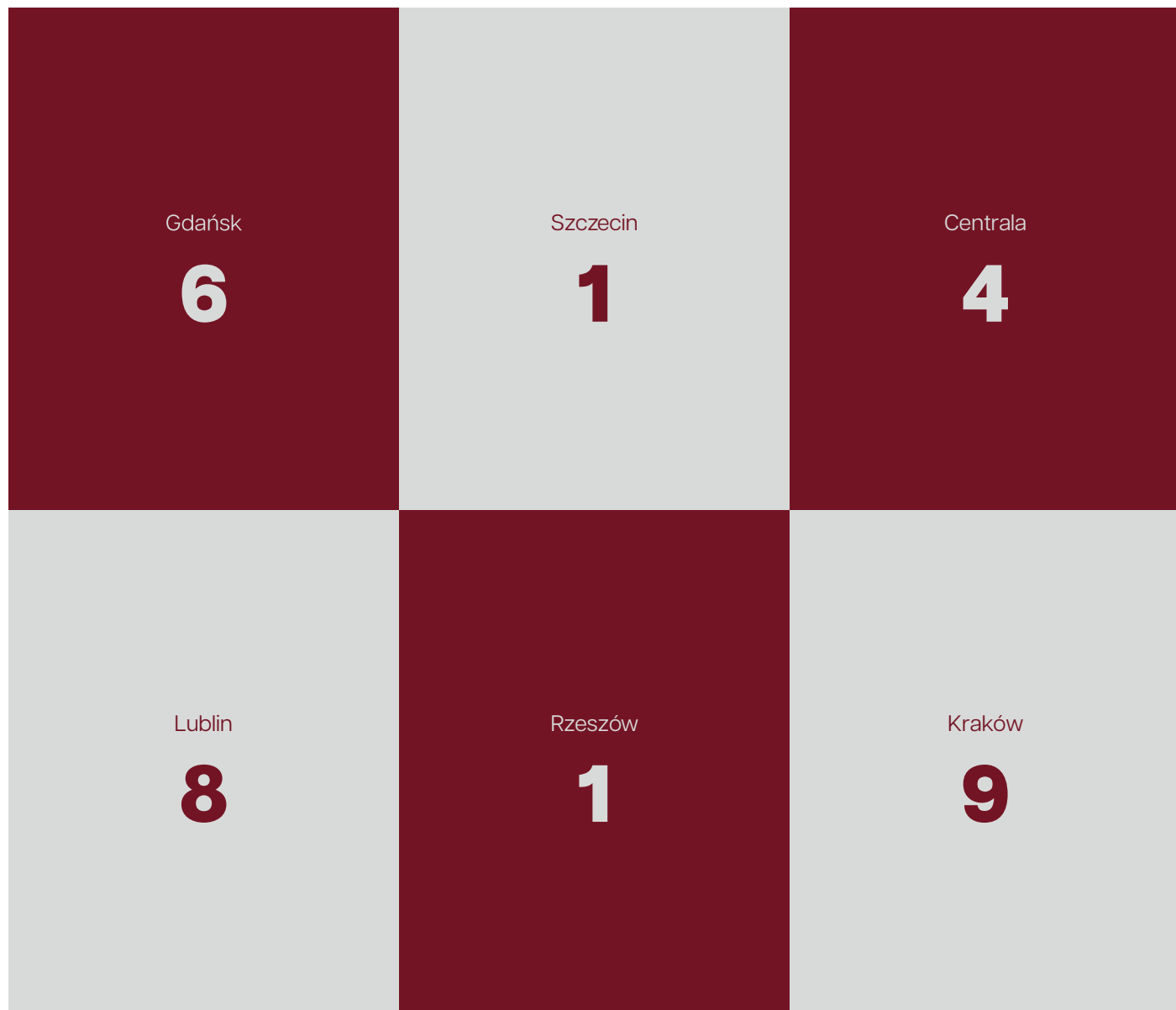
Nowe upamiętnienia wykonane w 2021 r. przez centralę i oddziały IPN

Białystok 16	Gdańsk 11	Szczecin 6
Poznań 9	Centrala 35	Warszawa 7
Łódź 7	Lublin 11	Wrocław 12
Katowice 4	Kraków 15	Rzeszów 12

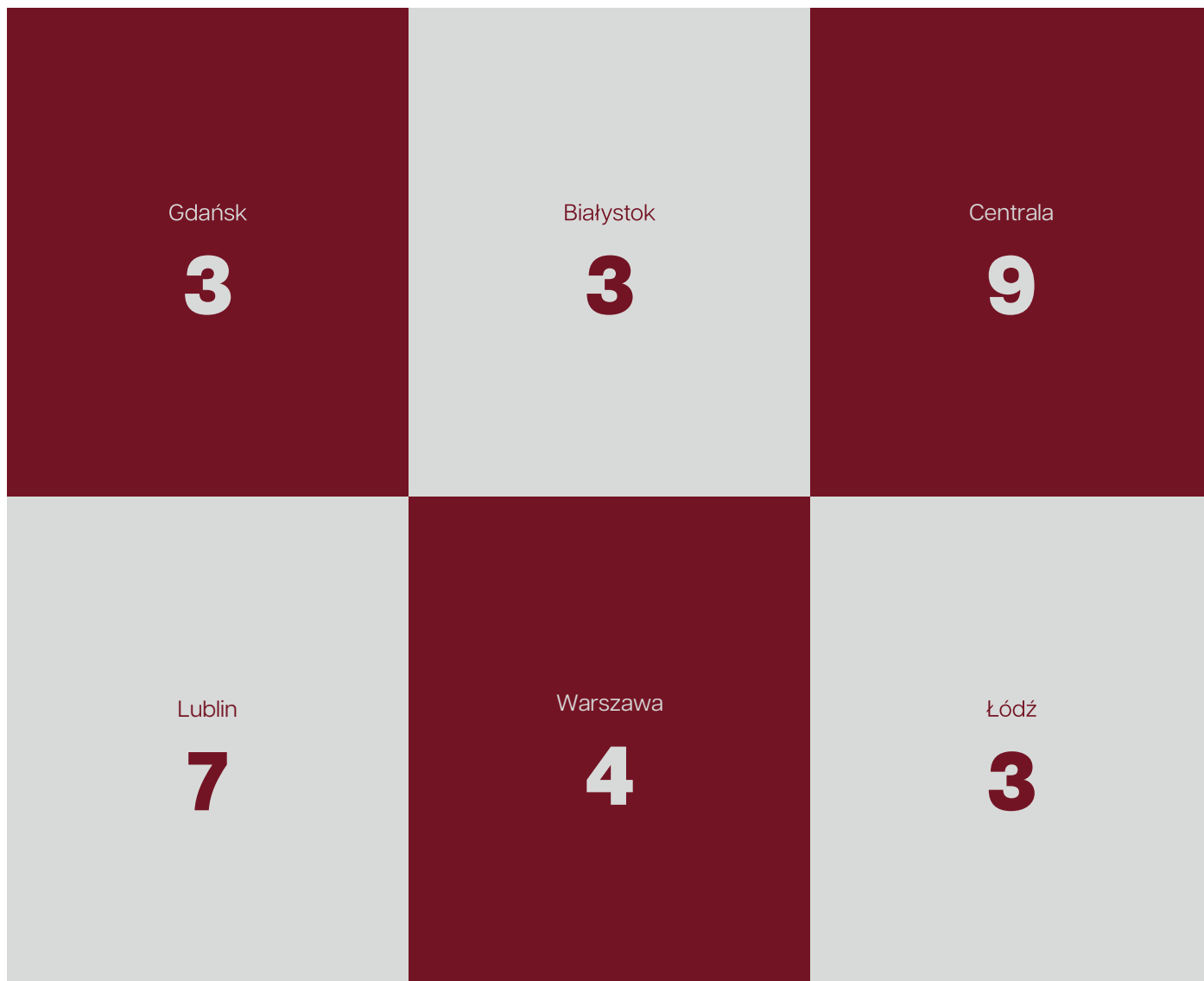
Renowacja w miejscach upamiętnień wykonana w 2021 r. przez centralę i oddziały IPN

Nowe nagrobki wykonane w 2021 r. przez centralę i oddziały IPN

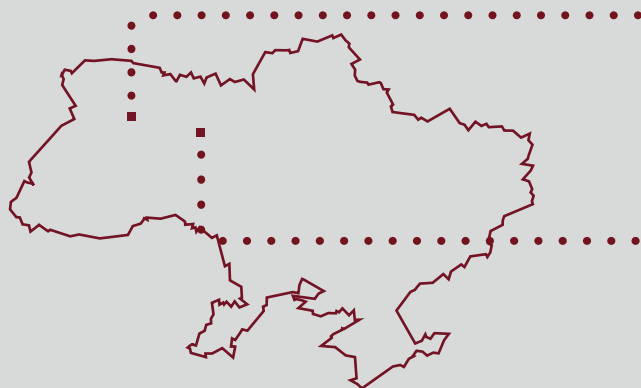

Remonty grobów wojennych wykonane w 2021 r. przez centralę i oddziały IPN

Groby wojenne i weteranów oraz upamiętnienia wykonane lub odnowione przez IPN za granicą

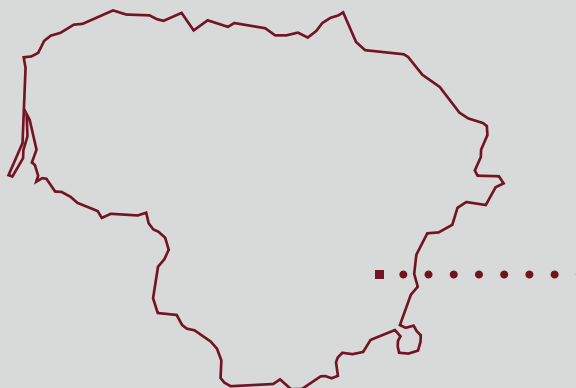
Ukraina

Równe – wykonanie tabliczek inskrypcyjnych na krzyżach znajdujących się na mogiłach w kwaterze Wojska Polskiego (cmentarz katolicki przy ul. Dubieńskiej 186)

Żytomierz – tablica upamiętniająca postać płk. Franciszka Niepokólczyckiego, oficera ZWZ i Kedywu AK, uczestnika powojennego podziemia antykomunistycznego, prezesa Zrzeszenia WiN w latach 1945–1946

Litwa

Wilno – remont nagrobka na mogile weteranki Stefanii Janiczakowej „Stelli” (na cmentarzu Bernardyńskim)

remont nagrobka na mogile weterana Michała Zawadzkiego (na cmentarzu na Starej Rossie)

Węgry

Balatonboglár – wykonanie na dziedzińcu
Domu Przyjaźni Polsko-Węgierskiej
pomnika rtm. Witolda Pileckiego

Szkocja

Douglas – prace remontowo-konserwacyjne
trzech pomników poświęconych 10. Brygadzie
Kawalerii Pancernej, jednostkom Polskich
Sił Zbrojnych na Zachodzie, znajdujących
się w Polskim Ogrodzie Pamięci

Kanada

Mississauga – wykonanie na terenie Polskiego Centrum im. Jana Pawła II pomnika Spirala Zwycięstwa, upamiętniającego udział lotników polskich w bitwie o Anglię

USA

Orchard Lake – wykonanie popiersia gen. Józefa Hallera na terenie Polskiej Misji Katolickiej

Islandia

Reykjavík – upamiętnienie poległych marynarzy z załogi SS „Wigry” (cmentarz Fossvogi)

Australia

Sydney – wykonanie pomnika nagrobnego śp. kpt. Franciszka Antoniego Wizy, pilota Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie, trzykrotnego zwycięzcy powietrznego w bojach z samolotami Luftwaffe, zmarłego po wojnie w Australii (na cmentarzu Eastern Suburbs Memorial Park)

Projekt **Ocalamy**

Projekt symbolicznego znakowania grobów bohaterów walk powstańczych i wyzwoleniczych realizowany przez OBUWiM IPN we Wrocławiu. W 2021 r. uhonorowano tabliczkami-insygniami groby osób zaangażowanych w walkę o wolność i niepodległość bądź ofiar represji, m.in. bohaterów walk o niepodległość w latach 1914–1921, obrońców Westerplatte, żołnierzy walczących na frontach II wojny światowej, funkcjonariuszy policji pomordowanych na Wschodzie.

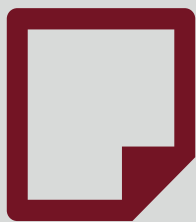
Instytut Pamięci Narodowej wydał

ponad 90 opinii

dotyczących planowanych prac remontowych przy mogiłach wojennych na wniosek urzędów wojewódzkich, gmin, instytucji społecznych i rządowych.

Ekshumacje

Instytut Pamięci Narodowej na podstawie otrzymanych zgłoszeń samodzielnie prowadził prace ekshumacyjne, dzięki którym szczątki poległych żołnierzy oraz ofiar cywilnych z I i II wojny światowej zostały przeniesione z pobojowisk bądź prowizorycznych miejsc pochówku na cmentarze wojenne.

Wydano

25 decyzji

zarządzających ekshumację z urzędu.

Na wniosek podmiotów zewnętrznych wydano

390 decyzji

zezwalających na ekshumację
z grobów wojennych.

Groby Weteranów Walk o Wolność i Niepodległość Polski

Instytut Pamięci Narodowej prowadzi ewidencję grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami oraz prowadzi system wsparcia finansowego ze środków publicznych (dotacje i świadczenia) opieki sprawowanej nad grobami weteranów.

W 2021 r. wpisano do ewidencji

1634 mogiły

o 70 proc. więcej niż w 2020 r.

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa zakończyło prace związane z dokonaniem wpisów

133 grobów powstańców śląskich i wielkopolskich

znajdujących się we wspólnej kwaterze weteranów na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie. Mogiły te zostały objęte 29 listopada 2021 r. akcją „Zapał znicz na grobie Weterana”.

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa rozpoczęło również

procedurę wpisywania grobów weteranów

w Londynie (wnioski Polonii) i Manchesterze (wnioski Polonii oraz Konsulatu Generalnego RP), a także w Ontario w Kanadzie (wnioski Stowarzyszenia Polskich Kombatantów). Zainteresowanie wpisami do ewidencji wyrazili też Polacy zamieszkali w Holandii oraz Stowarzyszenie 1. Polskiej Dywizji Pancерnej w Belgii. Do wnioskodawców zarówno w Polsce, jak i za granicą są wysyłane tabliczki „Grób weterana” w celu umieszczenia ich na właściwych mogiłach. Dzięki skutecznej promocji tej akcji systematycznie rośnie liczba wnioskodawców.

Na prośbę Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

przeprowadzono weryfikację

pod względem lokalizacji – w kraju i za granicą – grobów przedstawicieli rządu Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–1939 oraz rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie.

Dotacje

Na podstawie ustawy o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski udzielano świadczeń pieniężnych i dotacji celowych na pokrycie kosztów sprawowania opieki nad tymi grobami.

Warunkiem uzyskania środków pieniężnych na ten cel jest wpisanie grobu, którego ma dotyczyć opieka, do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. O dotacje z budżetu państwa mogą ubiegać się fundacje, stowarzyszenia, kościoły lub związki wyznaniowe, inne osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, sprawujące opiekę nad wpisanymi do ewidencji grobami.

W 2021 r. udzielono

**47 świadczeń
pieniężnych**

oraz

8 dotacji celowych

Budowa i remonty grobów weteranów w 2021 r.

Opiniowanie upamiętnień i nazw

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa wydało

332 opinie

dotyczące przede wszystkim projektów nowych pomników, tablic i innych trwałych upamiętnień poświęconych wydarzeniom historycznym, miejscom oraz postaciom w dziejach walk i męczeństwa narodu polskiego oraz innych narodów na terytorium Polski.

W 2021 r. zarejestrowano łącznie

84 sprawy

związane z zaopiniowaniem nazw oraz pomników, mogących naruszać ustawę o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego.

Mogiła śp. kpt. pil. Franciszka Antoniego Wiza, pochowanego na cmentarzu Eastern Suburbs Memorial Park w Sydney, Australia

Pomnik Spirala Zwycięstwa, upamiętnienie uczestników bitwy o Anglię – lotników polskich, personelu naziemnego i Pomocniczej Służby Kobiet, Mississauga, Kanada

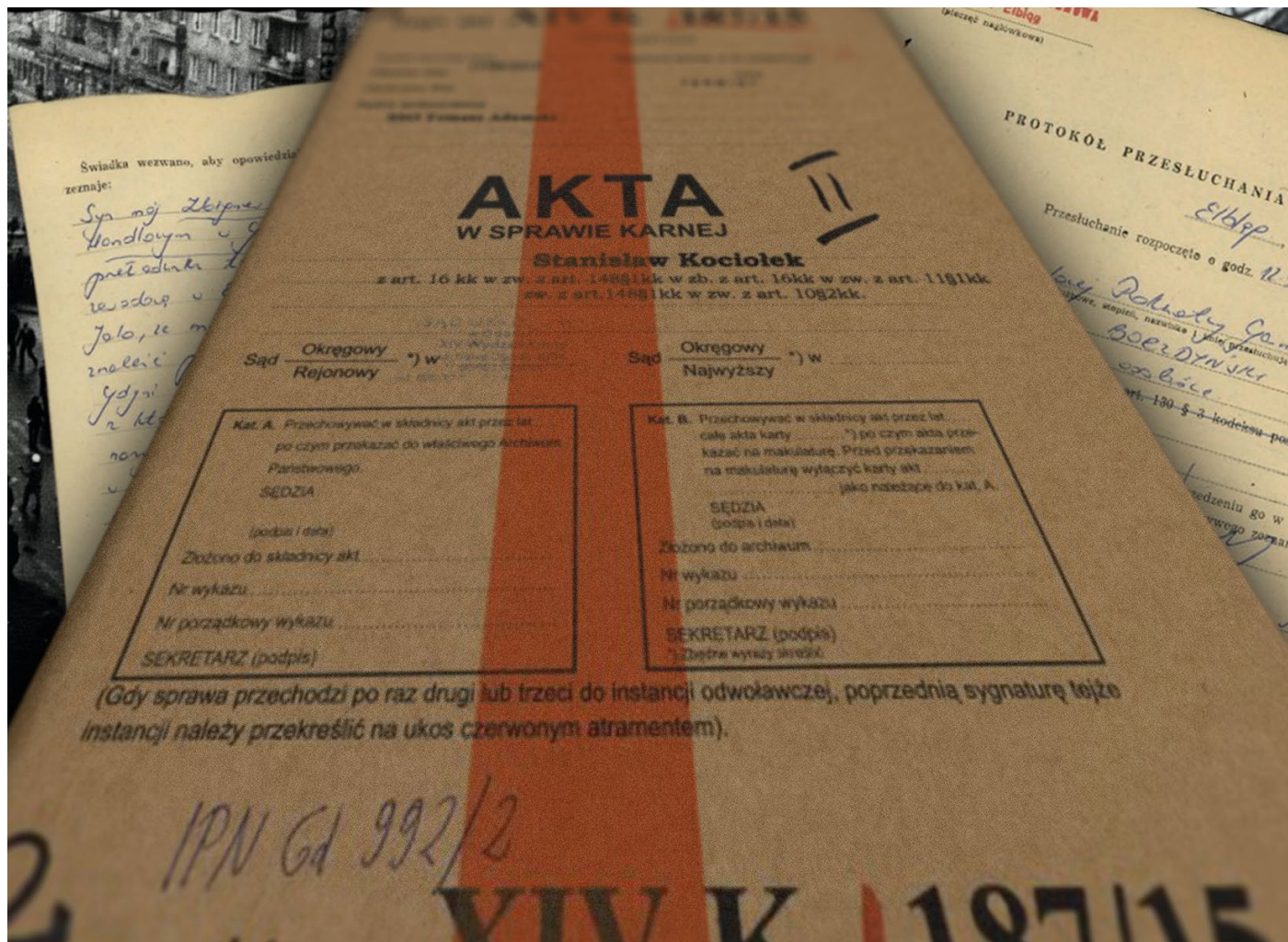
**Pomnik gen. Józefa Hallera
na terenie kampusu szkoły prowadzo-
nej przez Misję Katolicką w Orchard
Lake, USA**

**Upamiętnienie załogi polskiego
statku handlowego SS „Wigry”,
Reykjavík, Islandia**

**Pomnik rtm. Witolda Pileckiego na dziedzińcu
Domu Przyjaźni Polsko-Węgierskiej przy
ul. Árpáda w Balatonboglár, Węgry**

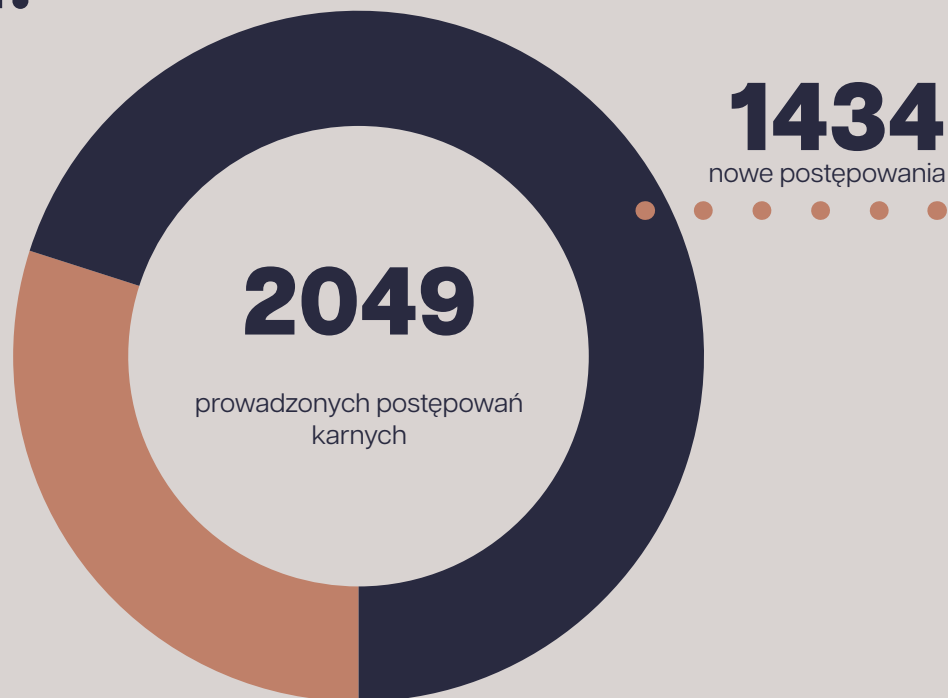

ŚCIGANIE ZBRODNI

Prokuratorzy pionu śledczego IPN

- ścigają sprawców zbrodni komunistycznych, nazistowskich oraz innych przestępstw stanowiących zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości; śledztwa prowadzą nawet wówczas, gdy sprawcy już nie żyją, w celu wyjaśnienia okoliczności zbrodni oraz ustalenia osób pokrzywdzonych;
- gromadzą materiał dowodowy pozwalający na występowanie do sądów z wnioskami, w celu stwierdzenia nieważności orzeczeń wydanych przez sądy wojskowe i powszechne w okresie państwa komunistycznego wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego;
- Oddziałowe Komisje Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prowadzą kilkadziesiąt śledztw, których przedmiotem jest bezprawne pozbawienie wolności przez sędziów i prokuratorów wojskowego wymiaru sprawiedliwości osób sprzeciwiających się wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego i w jakiejkolwiek formie protestujących przeciwko władzom komunistycznym. Prokuratorzy kierują wnioski o uchylenie immunitetów sędziom i prokuratorom, w wypadku których zgromadzono materiał dowodowy uzasadniający podejrzenie popełnienia czynów wyczerpujących znamiona zbrodni komunistycznych, polegających na stosowaniu represji przez bezprawne pozbawienie wolności działaczy opozycji demokratycznej;
- w ramach prowadzonych śledztw uczestniczą w działaniach Instytutu związanych z poszukiwaniem miejsc pochówku osób, które straciły życie w skutek walki z systemem totalitarnym oraz represji totalitarnych lub czystek etnicznych trwających od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r.

W 2021 r.

zakończono

1469

postępowań

przesłuchano

1703

świadków

skierowano

8

aktów oskarżenia wobec 10 osób

wydano

32

postanowienia o przedstawieniu zarzutów
obejmujących kilkadziesiąt czynów

10 śledztw

pozostających w zawieszeniu w oddziałowych Komisjach
Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

oraz

157 niezakończonych, zawieszonych śledztw

po byłej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Odnotowano spadek liczby
śledztw długotrwałych ze

172

na początku roku do

145

pod koniec roku

Skierowano

74

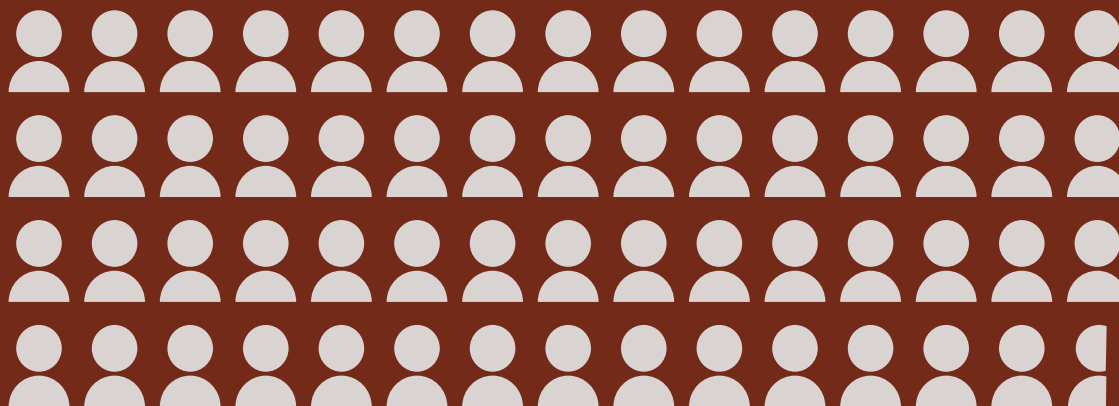
wnioski o udzielenie
międzynarodowej pomocy
prawnej

najwięcej wniosków
przekazano do Niemiec

skierowano

577 wniosków o unieważnienie wyroków

wobec **596 osób**

Przeanalizowano

1319

spraw prowadzonych na podstawie ustawy
z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne
orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych
za działalność na rzecz niepodległego
bytu państwa polskiego, w wyniku czego
zainicjowano 170 postępowań karnych.

Prokuratorzy uczestniczyli w

54

**rozprawach sądów
I i II instancji.**

Wzięli udział w

944

posiedzeniach sądowych w sprawach karnych oraz w sprawach o uznanie za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego.

LUSTRACJA

Biuro Lustracyjne IPN

bada zgodność z prawdą złożonych oświadczeń lustracyjnych osób kandydujących do objęcia najważniejszych stanowisk publicznych lub wyrażających zgodę na ich objęcie. Osoby urodzone przed 1 sierpnia 1972 r. muszą poinformować, czy pracowały lub współpracowały

z komunistycznymi organami bezpieczeństwa bądź pełniły służbę w tych organach. Złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego (kłamstwo lustracyjne) grozi kilkuletnim zakazem piastowania stanowisk publicznych. Służy to przejrzystości życia publicznego.

Biuro publikuje w internecie cztery katalogi katalog.bip.ipn.gov.pl

1. osób na kierowniczych stanowiskach partyjnych oraz państwowych w czasach PRL
2. funkcjonariuszy, pracowników oraz żołnierzy komunistycznych organów bezpieczeństwa
3. osób inwigilowanych i represjonowanych przez organy bezpieczeństwa państwa w latach 1944–1989
4. ludzi sprawujących dziś najważniejsze funkcje publiczne.

W 2021 r.

2385

nowych oświadczeń
lustracyjnych od osób pełniących
funkcje publiczne lub
kandydujących
do ich objęcia

zweryfikowano

14 257

oświadczeń
lustracyjnych

łącznie w zasobie biura znajduje się obecnie

467 239

zarejestrowanych oświadczeń lustracyjnych,
w tym zweryfikowano

131 918

postępowań

w trzech katalogach opublikowano
informacje dotyczące

**11 562
nowych osób**

w czwartym katalogu –
osób pełniących najważniejsze funkcje
publiczne – zamieszczono dotychczas
niepublikowane dane

112 osób

w trzech katalogach wprowadzono

695 zmian

ponad 200 000

wejść miesięcznie na stronę katalogów

prokuratorzy skierowali

186 wniosków o wszczęcie postępowania lustracyjnego

(sąd odmówił wszczęcia w 1 sprawie)

Biuro Lustracyjne przedstawiło

12 stanowisk

w postępowaniach autolustracyjnych

zapadło

285

prawomocnych orzeczeń sądowych,

w tym 189

uznających, że kwestionowane oświadczenia
lustracyjne są niezgodne z prawdą

około 77 proc.

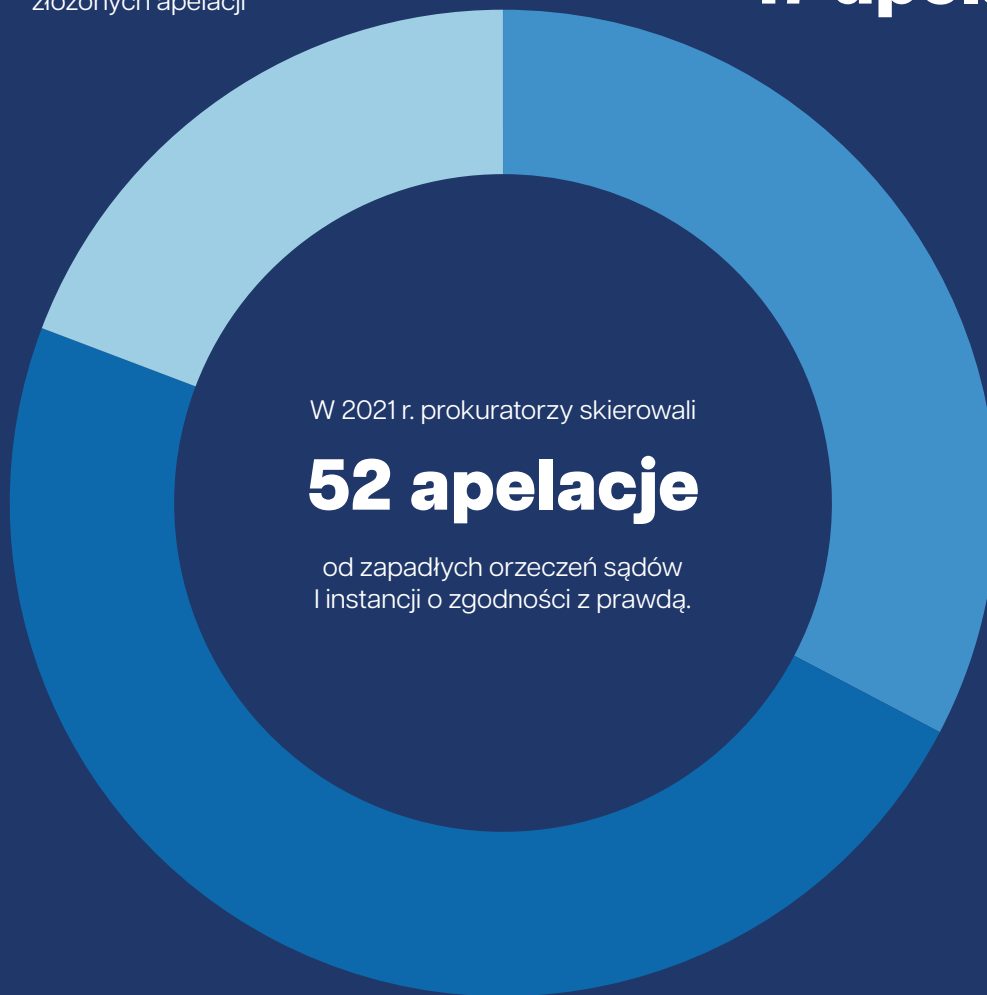
orzeczeń sądu było zgodnych
ze stanowiskiem prokuratora
Biura Lustracyjnego

w 10 sprawach

sądy odwoławcze nie uwzględniły
złożonych apelacji

sądy apelacyjne jako sądy
odwoławcze uwzględniły

17 apelacji

W 2021 r. prokuratorzy skierowali

52 apelacje

od zapadłych orzeczeń sądów
I instancji o zgodności z prawdą.

25 apelacji

nie zostało rozpoznanych do końca 2021 r.

3 sprawy

pozostają w toku

9 z nich

zostało uwzględnionych

prokuratorzy złożyli

18 zażaleń

na decyzje o umorzeniu
postępowań lustracyjnych

**w 6
sprawach**

sąd nie uwzględnił zażalenia

w toku procedur weryfikujących prawdziwość
oświadczeń lustracyjnych przesłuchano
w charakterze świadków

744 osoby

w ramach toczących się przed sądami
postępowań lustracyjnych prokuratorzy
pionu lustracyjnego odnotowali

**787 dni
wokandowych**

Biuro Lustracyjne przeprowadziło

2466 kwerend archiwalnych

w celu odnalezienia materiałów źródłowych
dotyczących postaci wytypowanych
do publikacji w katalogu osób rozpracowywanych.

Okolo

10 000 sprawdzeń

w aplikacji „System informacji o złożeniu oświadczenia lustracyjnego” (data-oswiadczenia.ipn.gov.pl) przeznaczonej dla użytkowników zewnętrznych. System umożliwia osobom, które na podstawie zapisów ustawowych były zobowiązane do złożenia oświadczenia lustracyjnego, sprawdzenie w systemie daty złożenia oświadczenia lustracyjnego, nazwy organu, któremu oświadczenie przedłożono, i funkcji publicznej. Aplikacja nie pokazuje natomiast informacji o treści oświadczenia lustracyjnego.

Na koniec 2021 r. w zasobie Biura Lustracyjnego znajdowało się

467 239

oświadczeń lustracyjnych

w tym

3492

oświadczenia, w których osoby je wypełniające napisały, że pracowały bądź współpracowały z organami bezpieczeństwa PRL lub pełniły służbę w tych organach

97 887

informacji o wcześniejszym złożeniu oświadczenia lustracyjnego.

WYDAWNICTWO IPN

Wydawnictwo IPN to niekwestionowany lider na rynku książek historycznych.

Publikacje wydawane przez Instytut obejmują przede wszystkim okres wyznaczony datami 1917–1989. Wydawnictwo IPN publikuje książki będące rezultatem badań własnych oraz prace napisane na uczelniach czy przygotowane przez historyków regionalistów.

Powstają również publikacje w językach obcych: angielskim, niemieckim, rosyjskim, portugalskim, hebrajskim, litewskim, węgierskim i gruzińskim.

Co roku w ręce czytelników trafia niezwykle obszerny katalog publikacji, obejmujący zarówno prace naukowe, jak i popularyzatorskie, monografie i edycje źródeł, biografie i wspomnienia, albumy, a także komiksy, materiały edukacyjne i audiobooki, gry oraz puzzle.

Książki Wydawnictwa IPN są dostępne w księgarniach IPN i punktach sprzedaży w całej Polsce. Publikacje można także zakupić w księgarni internetowej ksiegarniaipn.pl. Część z nich jest udostępniana bezpłatnie, w formie drukowanej albo w Bibliotece Cyfrowej w formie plików pdf/epub/mobi do darmowego pobrania.

Gdzie w IPN można kupić nasze publikacje

W 2021 r.

wydaliśmy

272

publikacje

w tym dodatkowe nakłady

33

tytułów

przekazaliśmy nieodpłatnie prawie

500 000

publikacji w celach edukacyjnych m.in. bibliotekom,
szkołom, organizacjom polonijnym, domom
dziecka, fundacjom w kraju i za granicą

sprzedaliśmy

107 427

egzemplarzy publikacji
o łącznej wartości **1 657 689,35 zł (14 proc.** wzrostu
wartości sprzedaży w stosunku do 2020 r.)

Publikacje IPN zdobyły

11

nagród
ogólnopolskich

3

w konkursach
lokalnych

4

wyróżnienia

5

nominacji

Nagrody „Przeglądu Wschodniego” w XXVIII edycji za 2020 r.

- nagroda w kategorii „Dzieła zagraniczne” – Andrij Rukkas, *Razem z Wojskiem Polskim: Armia Ukraińskiej Republiki Ludowej w 1920 roku*, Warszawa 2020
- nagroda w kategorii „Dzieje Polaków na Wschodzie” – Witold Wasilewski, *Mord w Lesie Katyńskim. Przesłuchania przed amerykańską komisją Maddena w latach 1951–1952, t. 1–3*, Warszawa 2017–2020

Plebiscyt „Historia zebrana – na najlepszą książkę historyczną 2021”

- Paweł Miedziński, *Centralna Agencja Fotograficzna 1951–1991*, Szczecin–Warszawa 2021

Nagrody Historyczne POLITYKI

- nagroda w kategorii „Najlepszy debiut w kategoriach prace naukowe i popularnonaukowe” – Katarzyna Rembacka, *Komunista na peryferiach władzy. Historia Leonarda Borkowicza (1912–1989)*, Szczecin–Warszawa 2020

Konkurs Literatury Kaszubskiej i Pomorskiej

- trzecie miejsce w kategorii „Opracowania naukowe” – Daniel Gucewicz, *Kalwaryjska rebelia. Z historii wybranych sanktuariów Pomorza Gdańskiego w okresie Polski Ludowej*, Gdańsk–Warszawa 2020

Plebiscyt „Historia zebrana – na najlepszą książkę historyczną I półrocza 2021”

- nagroda w kategorii „W rolach głównych” – Tomasz Kurpierz, *Henryk Sławik 1894–1944. Biografia socjalisty*, Katowice–Warszawa 2020
- nagroda w kategorii „Historia niebanalna” – Piotr Górka, *Walki powietrzne w obrazach*, Warszawa 2020

Nagroda Prezydenta Miasta Katowic w dziedzinie kultury za publikację

- Tomasz Kurpierz, *Henryk Sławik 1894–1944. Biografia socjalisty*, Katowice–Warszawa 2020

Nagroda Stowarzyszenia Wydawców Katolickich FENIKS

- nagroda w kategorii literackiej – Krzysztof Dybciak, *Pisarz, który został papieżem. Twórczość Karola Wojtyły – Jana Pawła II*, Warszawa 2020

Nagroda im. prof. Tomasza Strzembosza na najlepszy debiut historyczny

- Katarzyna Rembacka, *Komunista na peryferiach władzy. Historia Leonarda Borkowicza 1912–1989*, Szczecin–Warszawa 2020

Konkurs Książka Roku 2020 – Wawrzyn Pawła Konrada

- nagroda w kategorii „Lubelszczyzna: wydawnictwo albumowe” – Justyna Dudek, Marcin Kruszyński, Tomasz Osiński, Agnieszka Skura, *Dzieje Lubelszczyzny 1918–1939*, Lublin 2020

Nagroda KLIO Porozumienia Wydawców Książki Historycznej oraz Fundacji Historia i Kultura

- I stopnia w kategorii „Monografia naukowa” – Tomasz Kurpierz, *Henryk Sławik 1894–1944. Biografia socjalisty*, Katowice–Warszawa 2020
- III stopnia w kategorii „Monografia naukowa” – Michał Przeperski, *Mieczysław F. Rakowski. Biografia polityczna*, Warszawa 2021

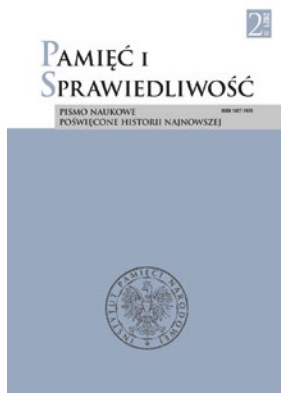

Plebiscyt „Historia zebrana – na najlepszą książkę historyczną II półrocza 2021”

- nagroda w kategorii „W rolach głównych” – Paweł Miedziński, *Centralna Agencja Fotograficzna 1951–1991*, Szczecin–Warszawa 2021

Periodyki naukowe

Punktowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki

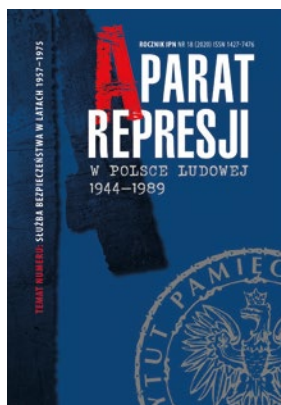

„Pamięć i Sprawiedliwość”

Punktacja MEiN: 100

Półrocznik poświęcony historii najnowszej, przygotowywany przez Biuro Badań Historycznych we współpracy z Wydziałem Periodyków Wydawnictwa IPN.

W 2021 r. ukazały się dwa numery czasopisma: 37. i 38.

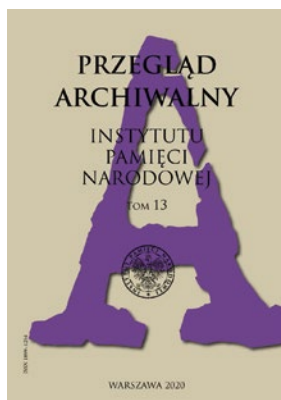

„Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989”

Punktacja MEiN: 40

Rocznik naukowy, którego głównym celem jest pogłębienie oraz upowszechnienie prac badawczych dotyczących aparatu represji w PRL: Resortu Bezpieczeństwa Publicznego PKWN, Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, Komitetu ds. Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wojskowych i granicznych służb specjalnych, służb więziennych, Milicji Obywatelskiej, sądownictwa i prokuratury oraz jednostek paramilitarnych.

W 2021 r. ukazały się dwa numery czasopisma: 18. i 19.

„Przegląd Archiwalny Instytutu Pamięci Narodowej”

Punktacja MEiN: 40

Rocznik wydawany przez Archiwum IPN we współpracy z Wydziałem Periodyków Wydawnictwa IPN. Prezentuje zagadnienia dotyczące szeroko rozumianej archiwistyki w kontekście funkcjonowania pionu archiwalnego Instytutu i specyfiki zgromadzonego zasobu. Popularyzuje niniejsze zbiory przez krytyczne omówienia oraz edycje najciekawszych dokumentów archiwalnych.

W 2021 r. ukazał się numer 13. rocznika.

„Institute of National Remembrance Review”

Punktacja MEiN: 40

Czasopismo adresowane do czytelników anglojęzycznych. Celem publikacji jest rzetelny przegląd problematyki najnowszej historii Polski i Europy Środkowej funkcjonujących pod dwoma totalitaryzmami. Oprócz artykułów naukowych znajdują się w nim również prezentacje miejsc pamięci oraz muzeów historycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, upamiętniających okres wojny, okupacji i dyktatury komunistycznej. Zamieszczane są także omówienia i recenzje publikacji historycznych ukazujących się w językach ojczystych poszczególnych krajów.

W 2021 r. zostały wydane dwa numery czasopisma: 3. i 4.

„Polish-Jewish Studies”

Punktacja MEiN: 20

Wydawany przez Delegaturę IPN w Kielcach we współpracy z Wydziałem Periodyków IPN dwujęzyczny (polsko-angielski) rocznik poświęcony historii społeczności żydowskiej na ziemiach polskich w XX w., utrwalaniu pamięci o Żydach polskich oraz skomplikowanym relacjom polsko-żydowskim.

W 2021 r. ukazał się tom 2. czasopisma.

„Komunizm: System – Ludzie – Dokumentacja”

Punktacja MEiN: 40

Rocznik naukowy wydawany przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie oraz Towarzystwo Nauki i Kultury „Libra”. Jest poświęcony szeroko rozumianym zagadnieniom funkcjonowania partii komunistycznej w Polsce, Związku Sowieckim i krajach bloku wschodniego.

W 2021 r. ukazał się nr 10. rocznika.

Periodyki popularnonaukowe

„Biuletyn IPN”

Czasopismo popularnonaukowe poświęcone dziejom Polski w latach 1917–1989, adresowane do pasjonatów historii. Na łamach biuletynu są publikowane rozmowy z badaczami, świadkami historii, artykuły pracowników IPN, archiwalia, wspomnienia.

W 2021 r. ukazało się 12 numerów.

„CzasyPismo”

Półrocznik przygotowywany przez katowicki oddział IPN. Poświęcony popularyzacji badań historycznych nad XX-wiecznymi dziejami Górnego Śląska i sąsiednich obszarów. Szczególny nacisk położono na problematykę funkcjonowania systemów totalitarnych – nazizmu i komunizmu – ich oddziaływania na społeczeństwo regionu.

W 2021 r. ukazał się nr 19. i 20.

Promocja i popularyzacja

W 2021 r. Wydawnictwo IPN zorganizowało:

61

promocji publikacji w formie transmisji bezpośredniej lub retransmisji, które można oglądać na kanale YouTube IPNtv oraz profilu IPN Facebook.

IPN*tv*

Na kanale IPNtv zostało wyemitowanych

15 odcinków

drugiego sezonu audycji internetowej poświęconej książkom
#PrzystanekKsiążka.

Instytut Pamięci Narodowej uczestniczył w największych książkowych wydarzeniach wystawienniczych oraz w wybranych imprezach związanych z tematyką historyczną lub umożliwiających dotarcie z ofertą wydawniczą do nowych odbiorców:

Warszawskie Targi Książki

Targi Wydawców Katolickich

Targi Książki Historycznej

Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie

Targi Gier i Komiksów w Łodzi

Gdańskie Targi Książki

Wrocławskie Targi Dobrej Książki

Festiwal Filmów Dokumentalnych

Niepokorni Niezłomni Wyklęci w Gdyni.

Stoiska z publikacjami IPN były obecne także podczas Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie i podczas wydarzenia plenerowego w Ossowie.

W ramach Targów Książki Historycznej odbywających się w Zamku Królewskim w Warszawie został przygotowany Salon Autorów IPN Online. Opublikowano również w sieci dziesięć rozmów dotyczących nowości wydawniczych.

Programy Wydawnictwa IPN oglądało

113 740 widzów

na IPNtv (61 emisji)

30 400 widzów

na profilu FB IPN (dziesięć emisji)

Najlepszą oglądalność

13 327 widzów

uzyskała transmisja dyskusji o pierwszym tomie publikacji:

*Leksykon bezpieczeństwa. Kadra kierownicza aparatu
bezpieczeństwa 1944–1956*

pod redakcją Magdaleny Dźwigat
i Witolda Bagieńskiego.

Na stronie internetowej IPN, w zakładce „Publikacje” kontynuujemy stały, cotygodniowy cykl **„Książka tygodnia”**, co miesiąc – **„Bestsellery miesiąca”** oraz cykl **„Nie tylko o książkach”** – rozmowy z autorami publikacji historycznych i wspomnień, świadkami historii oraz pracownikami miejsc pamięci narodowej.

Spotkania dotyczące książek wydawanych przez IPN – dyskusje czy rozmowy z autorami – odbywały się także w oddziałach i delegaturach IPN, m.in. w ramach stałych cykli w **Krakowie** i **Szczecinie**, a także w **Kielcach**, **Poznaniu** czy **Lublinie**.

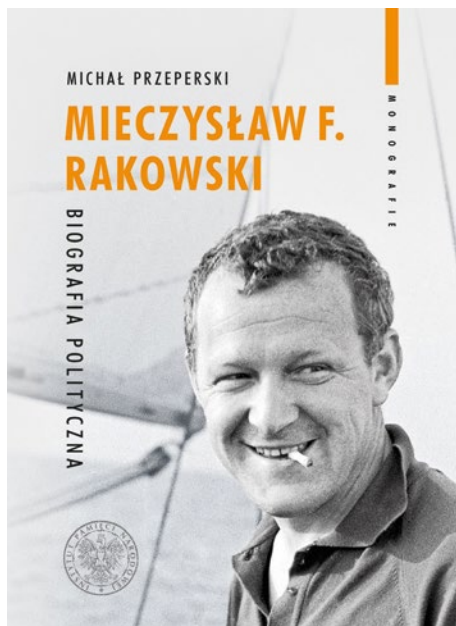

Książki wydawane nakładem IPN są omawiane także w programach **„Przystanek Historia”** w **TVP Historia**.

i w audycjach radiowych **„Przystanek Historia”** w **Polskim Radiu**.

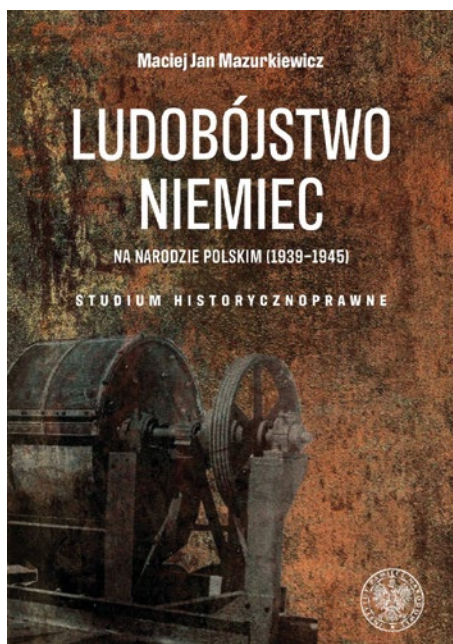
Wybrane publikacje

Bestseller roku:

Mieczysław F. Rakowski.
Biografia polityczna

Miasta Wolności.
Poznań–Budapeszt
1956

Nowogródzki
Okręg AK „Nów”
w fotografii

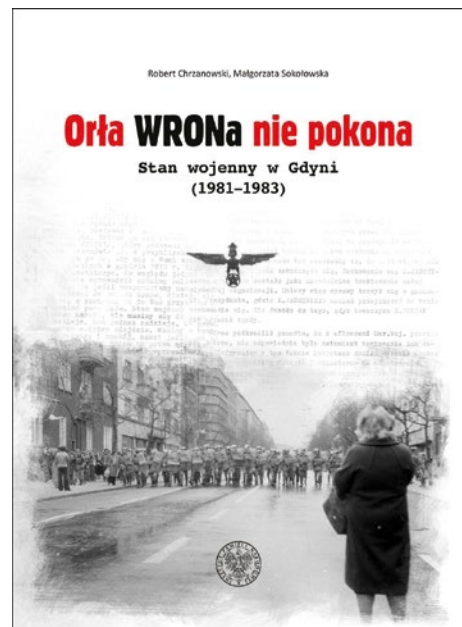
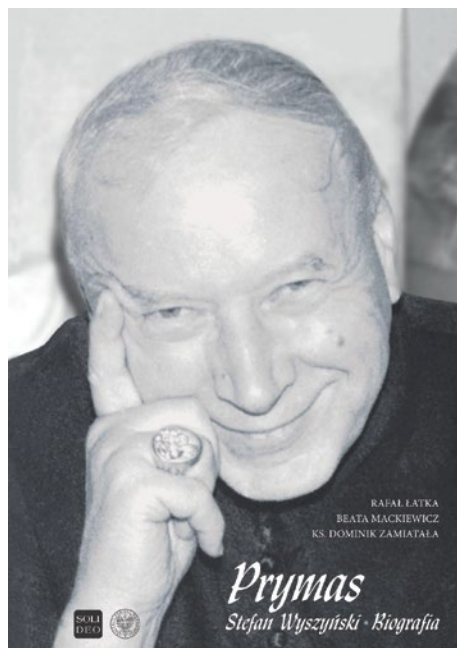
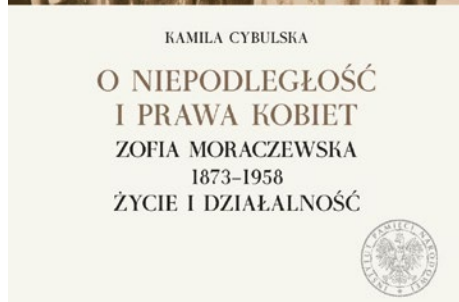
Ludobójstwo Niemiec
na narodzie polskim
(1939–1945)

**O niepodległość
i prawa kobiet.
Zofia Moraczewska
1873–1958.
Życie i działalność**

**Orla wrona
nie pokona.
Stan wojenny
w Gdyni (1981–1983)**

**Prymas Stefan
Wyszyński.
Biografia**

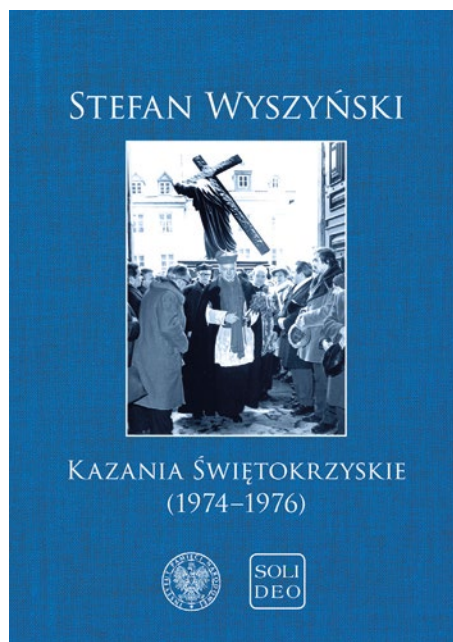
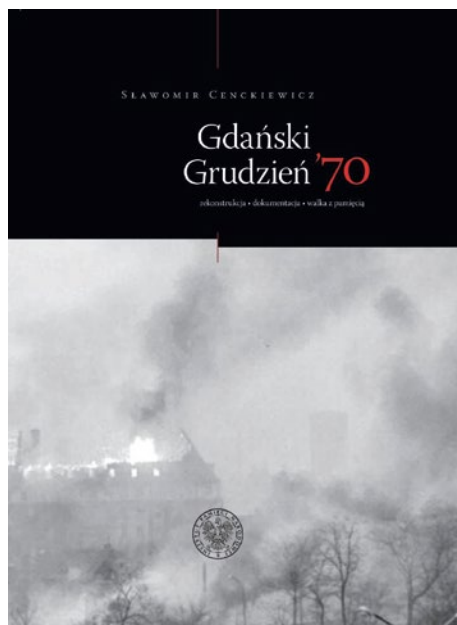
**Wartheland.
Dzieje zbrodni**

**Sam jeden.
Józef Mackiewicz –
pisarz i publicysta**

**A szabadság városai.
Poznań és Budapest, 1956**

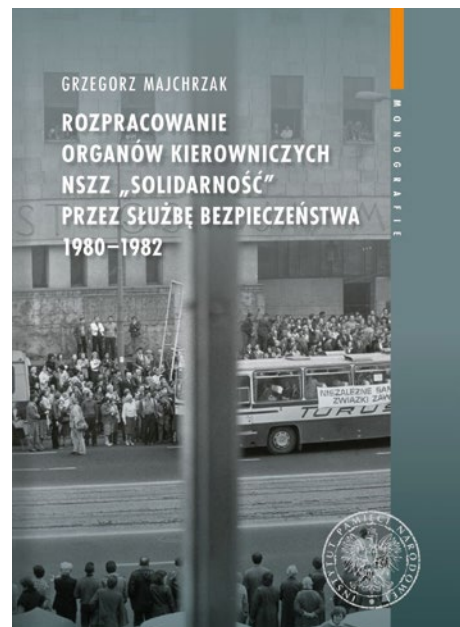

**Gdański Grudzień '70.
Rekonstrukcja –
dokumentacja –
walka z pamięcią**

**Kazania
świętokrzyskie
(1974–1976)**

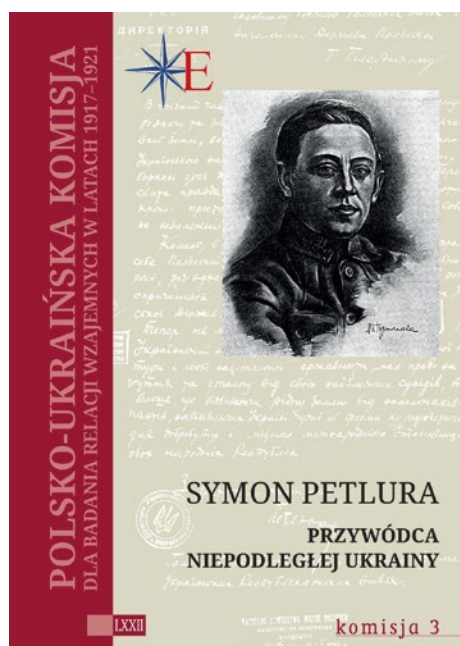
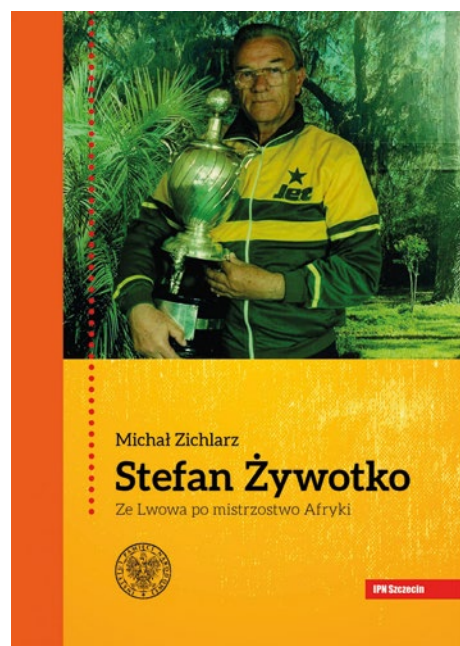
**„Polski kryzys”
1980–1981
w dokumentach
dyplomacji
czechosłowackiej**

**Rozpracowanie
organów
kierowniczych
NSZZ „Solidarność”
przez Służbę
Bezpieczeństwa
1980–1982**

**Stefan Żywotko.
Ze Lwowa
po mistrzostwo
Afryki**

**Symon Petlura.
Przywódca
niepodległej Ukrainy**

Wybrane promocje książek

Debata wokół najnowszego periodyku Instytutu Pamięci Narodowej „Polish-Jewish Studies”

Warszawa, 25 marca 2021 r. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Dyskusja o książce *Post po „karnawale”. Amerykańskie placówki dyplomatyczne w PRL wobec pierwszych tygodni stanu wojennego*

Warszawa, 13 grudnia 2021 r.
Fot. Aleksandra Wierchowska (IPN)

**Dyskusja o książce
*Mieczysław F. Rakowski.
Biografia polityczna***

Warszawa, 26 października 2021 r.
Fot. Aleksandra Wierchowska (IPN)

**Promocja książki
prof. Krzysztofa Szwagrzyka
*Cmentarz Osobowicki
we Wrocławiu. Pola ofiar
komunizmu***

Wrocław, 26 listopada 2021 r.
Fot. Adam Paczeński (IPN)

**Promocja publikacji
dr. Macieja Jana
Mazurkiewicza
*Ludobójstwo Niemiec
na narodzie polskim
(1939–1945). Studium
historycznoprawne***

Gdańsk, 7 października 2021 r.
Fot. Karolina Dembek
(Muzeum II Wojny Światowej
w Gdańsku)

Księgarnia internetowa IPN

ksiegarniaipn.pl 🔍

FINANSE I KADRY

Instytut Pamięci Narodowej to instytucja o wyjątkowo złożonym profilu i nieporównywalna do innych podmiotów, realizująca zadania publiczne. Specyficzny charakter polega na połączeniu wielu obszarów interdyscyplinarnych, stosowanych technik i metod badawczych. Wykonywanie zadań ustawowych i wypełnianie misji jest możliwe dzięki obecnej strukturze Instytutu, tj. przez działalność śledczą i lustracyjną, badawczą oraz edukacyjną, archiwalną, związaną z upamiętnieniami i poszukiwawczą, wydawniczą, a także najnowszą – w obszarze nowych technologii.

Dzięki dobrej organizacji pracy i wysoko wykwalifikowanym pracownikom jest osiągnięta najwyższa jakość realizowanych zadań.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r.

w Instytucie było zatrudnionych:

2519 osób

co w przeliczeniu na etaty stanowi **2475 etatów**, w tym 114 to etaty prokuratorskie, w pionie śledczym **77 prokuratorów**, a w pionie lustracyjnym **37 prokuratorów**. **Instytut Pamięci Narodowej zatrudnił 41 osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.**

Spośród 2519 pracowników Instytutu

2219 osób

ma wykształcenie wyższe, co stanowi **88,1 proc.** zatrudnionych, w tym **8 osób** ma tytuł naukowy profesora, **44 osoby** – stopień naukowy doktora habilitowanego i **411 osób** – stopień naukowy doktora.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r.

● Archiwum IPN oraz biura oddziałowe: **847,85 (34,26 proc.)**

● Biuro Badań Historycznych oraz biura oddziałowe: **204,35 (8,26 proc.)**

● Biuro Edukacji Narodowej oraz biura oddziałowe: **169,00 (6,83 proc.)**

● Biuro Poszukiwań i Identyfikacji, biuro oddziałowe oraz wieloosobowe stanowiska w oddziałach: **65,95 (2,66 proc.)**

● Biuro Upamiętniania, Walk i Męczeństwa oraz wieloosobowe stanowiska w oddziałach: **94,50 (3,82 proc.)**

● Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz komisje oddziałowe (łącznie z prokuratorami): **148,75, w tym 77 prokuratorów (6,01 proc.)**

● Wydawnictwo IPN: **61,50 (2,48 proc.)**

● Biuro Prezesa, Biuro Nowych Technologii, Biuro Rzecznika Prasowego, Biuro Współpracy Międzynarodowej: **58,65 (2,37 proc.)**

● Biuro Lustracyjne oraz biura oddziałowe (łącznie z prokuratorami): **219,76, w tym 37 prokuratorów (8,88 proc.)**

● pozostałe komórki organizacyjne centrali oraz oddziałów (w tym pracownicy ochrony): **604,70 (w tym 163,00 pracowników ochrony): 24,43 proc. (w tym 6,59 to pracownicy ochrony)**

W 2021 r.

21 osób

odbyło wolontariat

12 osób

odbyło staż zawodowy

69 osób

niebędących pracownikami Instytutu
skorzystało z możliwości zdobywania
doświadczenia zawodowego
w ramach staży zawodowych, praktyk
studenckich i wolontariatów

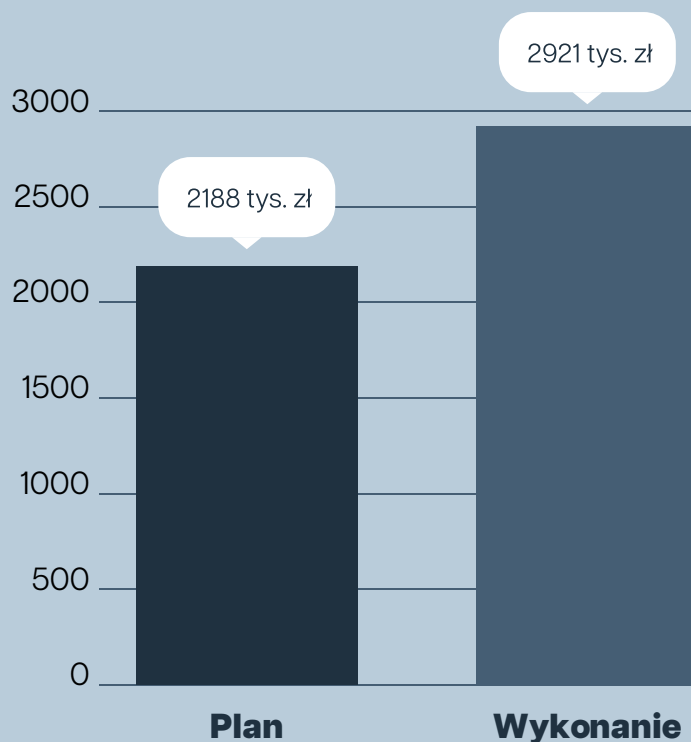
36 osób

odbyło praktyki studenckie

Informacja dotycząca dochodów i wydatków budżetu państwa w 2021 r.

Część 13. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

1. Plan i wykonanie dochodów

co stanowi

133,5 proc.

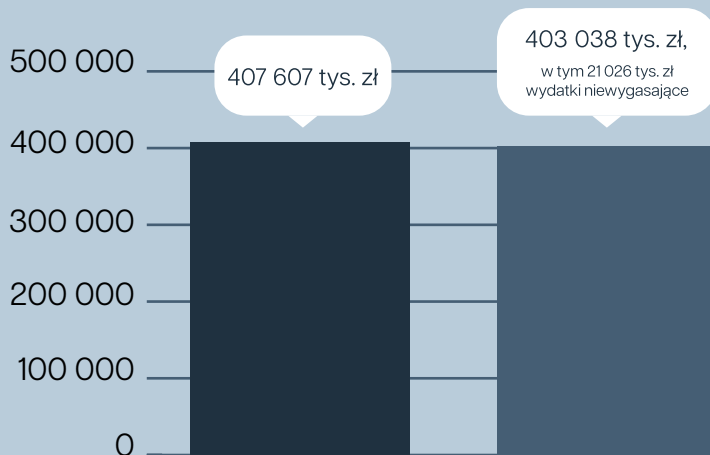
planu

Najwyższe uzyskane dochody dotyczyły:

- wpływów ze sprzedaży wyrobów (§ 0840) – **1610 tys. zł z tytułu sprzedaży publikacji i gier edukacyjnych**;
- wpływów ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielanych sędziom i prokuratorom na zaspokajanie ich potrzeb mieszkaniowych (§ 0700) – **297 tys. zł**;
- wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (§ 0940) – **223 tys. zł**;

2. Plan i wykonanie wydatków budżetowych

Część 13. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

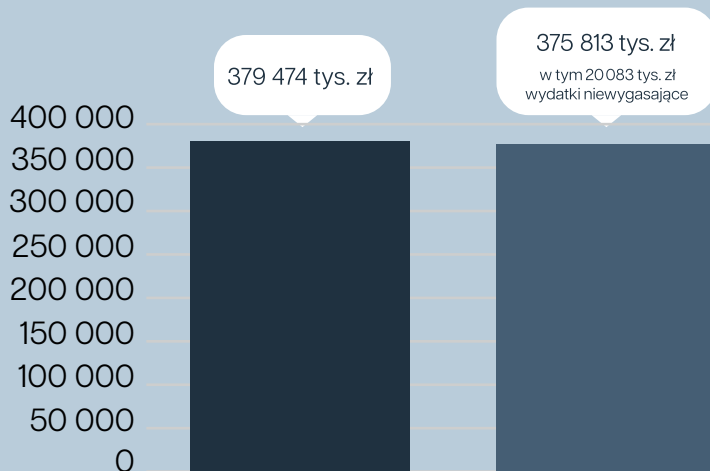
co stanowi

98,9 proc.

planu

oraz

- Dział 751. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa

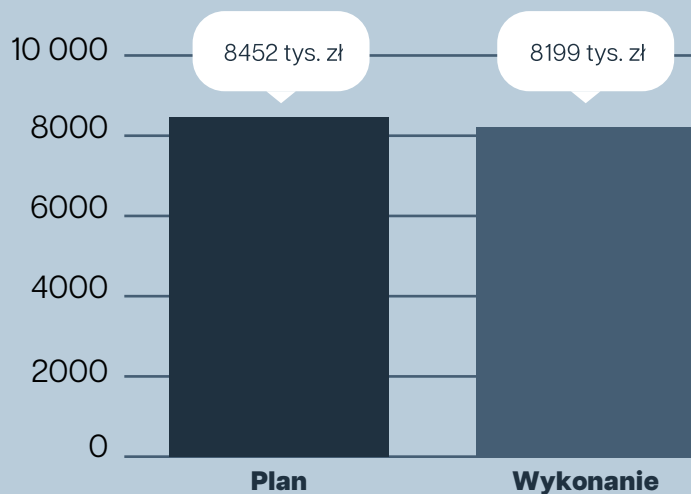

co stanowi

99,0 proc.

planu

- Dział 753. Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, w tym:
Rozdział 75302. Uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne

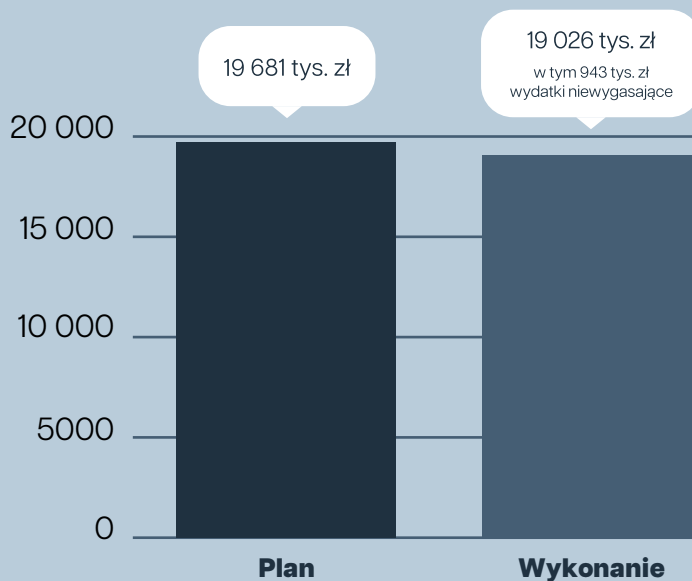

co stanowi

97,0 proc.

planu

- Dział 921. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

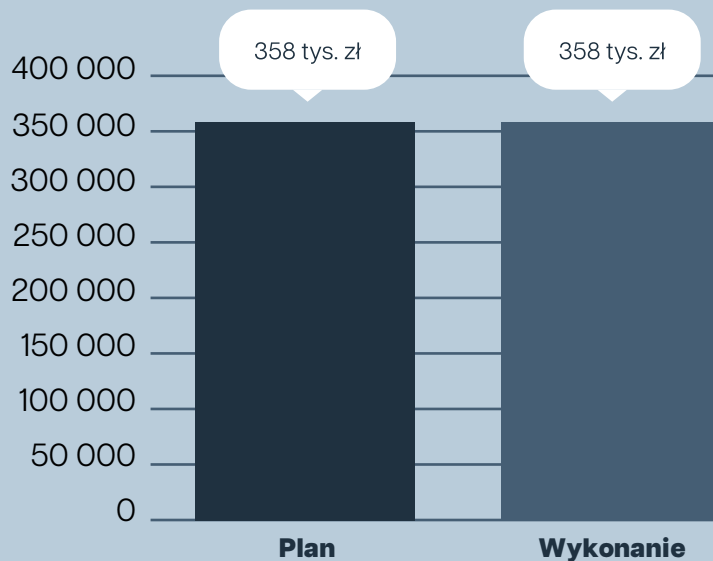
co stanowi

96,7 proc.

planu

3. Plan i wykonanie wydatków według grup ekonomicznych

- Dotacje

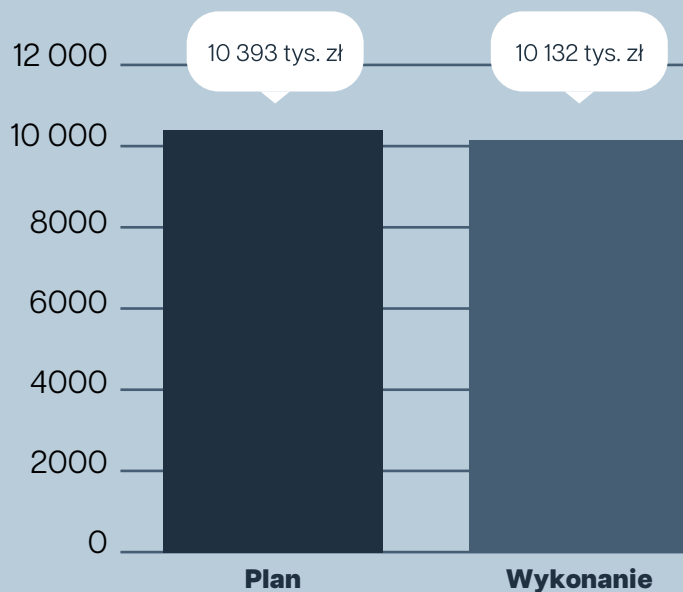
co stanowi

100 proc.

planu

Wydatki dotyczyły dotacji celowych z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom i zostały przeznaczone na realizację zadania „Pozyskiwanie, opracowanie i scalanie informacji celem uzupełnienia istniejącej komputerowej imiennej bazy danych obejmującej obywateli państwa polskiego poddanych represjom pod okupacją niemiecką w latach 1939–1945” (**200 tys. zł – dział 751**) oraz na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań związanych z opieką nad grobami, w szczególności na pokrycie nakładów koniecznych do wykonania czynności związanych z budową, remontem i utrzymaniem grobów weteranów walk o niepodległość (**158 tys. zł – dział 921**).

- świadczenia na rzecz osób fizycznych

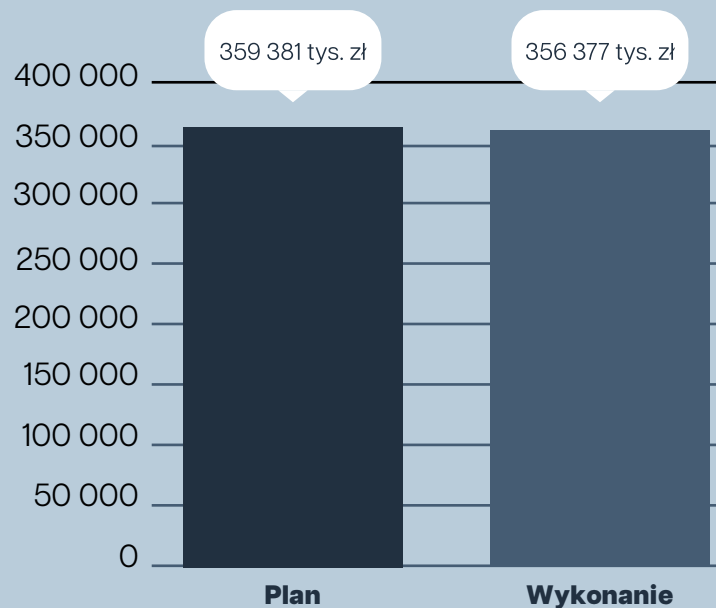
co stanowi

97,5 proc.

planu

Największy udział w tej grupie wydatków stanowiły uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne (**8199 tys. zł – dział 753**). Świadczenia na rzecz osób fizycznych dotyczyły również świadczeń wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, m.in. zakupu środków ochrony osobistej i odzieży ochronnej dla pracowników.

- wydatki bieżące

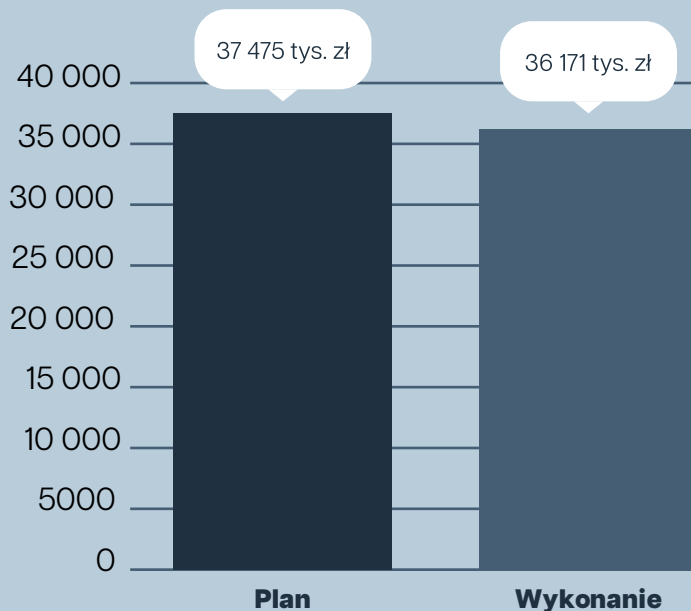
co stanowi

99,2 proc.

planu

Wydatki bieżące stanowią pozycję o największej wartości w strukturze wydatków – **88,4 proc. ogółu wydatków Instytutu**. Dotyczyły prowadzenia działalności statutowej Instytutu, utrzymania obiektów i wypłaty wynagrodzeń.

- wydatki majątkowe

co stanowi

96,5 proc.

planu

Wydatki na zakupy inwestycyjne obejmowały m.in.:

- zakup nieruchomości na potrzeby Delegatury IPN w Olsztynie **(2891 tys. zł)**,
- zakup wartości niematerialnych i prawnych w zakresie IT, w tym m.in. rozbudowa systemu Fidelis Network o moduł Endpoint wraz z zakupem licencji i wsparcia dla całego systemu na okres 2 lat, wdrożenie nowych modułów w związku z rozbudową systemu TETA **(2886 tys. zł)**,
- zakupy dotyczące sprzętu informatycznego **(2767 tys. zł)**
- zakup praw autorskich i licencji do utworów, publikacji i filmów **(863 tys. zł)**,
- zakup środków transportu, w tym czterech samochodów elektrycznych **(793 tys. zł)**,
- zakup sprzętu technicznego i multimedialnego w celu dostosowania sal konferencyjnych i wystawienniczych do współczesnych standardów, urządzeń wielofunkcyjnych, półautomatycznych urządzeń foliujących do prac graficznych **(668 tys. zł)**.

Wydatki inwestycyjne obejmowały m.in. zadania:

- modernizacja i adaptacja budynku siedziby IPN przy ul. Janusza Kurtyki 1 w Warszawie **(3443 tys. zł)**,
- budowa siedziby Delegatury IPN w Bydgoszczy **(1221 tys. zł)**,
- modernizacja instalacji elektrycznej oraz HVAC serwerowni znajdującej się w budynku B przy ul. Kłobuckiej 21 w Warszawie **(1127 tys. zł)**,
- modernizacja instalacji wentylacji magazynów archiwum w Oddziale IPN w Katowicach **(980 tys. zł)**.

Spis treści

Wstęp	3
Kalendarium najważniejszych rocznic obchodzonych przez Instytut Pamięci Narodowej	6
Nagrody IPN	12
Współpraca międzynarodowa	20
IPN w internecie i mediach	38
Archiwum IPN	60
Edukacja	74
Badania naukowe	96
Poszukiwania i identyfikacja	116
Upamiętnianie	138
Ściganie zbrodni	158
Lustracja	168
Wydawnictwo IPN	178
Finanse i kadry	200

Wydawca

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
ul. Janusza Kurtyki 1
02-676 Warszawa
tel.: +48 22 581-87-78/77/76
e-mail: sekretariat.ipn@ipn.gov.pl
ipn.gov.pl

Koncepcja i opracowanie

Adrianna Garnik, Karolina Jackowska, Anna Cisek

Redakcja i korekta

dr Ewa Dulna-Rak

Fotografie

Fotografie Mikołaj Bujak, Sławek Kasper, zespół Instytutu Pamięci Narodowej
Zdjęcia: s. 5, 60 – Sławek Kasper; s. 11, 12, 19, 32, 38, 59, 73, 115, 133, 167, 177, 178 – Mikołaj Bujak;
s. 114 – Sylwia Szyc; s. 138 – Krzysztof Łojko; s. 74 – Aleksandra Wierzchowska

Projekt graficzny i skład

Almost Famous – Krzysztof Kapłon

ISBN

978-83-8229-601-3

Druk i oprawa

Legra Sp. z o.o.
ul. Albatrosów 10 C, 30-716 Kraków

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Pełna wersja informacji o działalności
Instytutu Pamięci Narodowej w 2021 roku